

Dshungli tont.

Ruetsi romaan Indiaft.

17085

2.

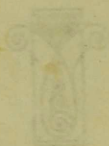

O.-ii. „Waba Maa” kirjastus ja trükk.

A-7280

„Teie kufute veel wette, mr. Kolby,“ ütles mrs. Houston ja ihestikuleeris ägedalt oma weinipunase päewawarjuga.

„Loiduks krokodillidele!“ heitis mrs. Pinkerton enda arwates terammeelselt wabele.

Miss Dalrymple naeris. „Raswane suutäis!“ arwas ta. Ta oli ise raswane suutäis, sest ta pidi ta ikka paadi keskel istuma, muidu oli karta, et paat wõiks ümber minna.

„Koh, juba jällegi on jutt krokodillidest,“ oigas mr. Snobury ja pühkis higi otsaesijelt. „Krokodille —“

„Pole ju sugugi olemas!“

„Miks mitte? Just Ganges'i ligi?“

„Nagu oleks Ganges üffinda tähtis! Kanali ei pääe ükski krokodill.“ Mr. Ditta Chunders oli weenwus ise, — wäikefašwnga, paks õlle-söber, rundulises flanell-ülikonnas, taewafinistes juffades ja teliskiwipunastes lakk-kingades. Ta oli Greater pig'i kanalimeister, ja kandis oma waarmarja-roosjat fessi staabileitnandile tawalise awwäärjusega.

Miss Florentine Golightly pöördus jällegi mr. Kolby poole, kes kompetentne oli kõigis spordi- ja jahiküsimustes.

„Kas tõesti pole krokodille Dschilam'is? Kardan krokodille.“ Mr. Kolby hõljus purjeköiel. Ülal mastil oli teffinud wälte korratus. Ta oli selle kunstipäraselt kõrwaldanud ja lastus nüüd oma õhulijest asendist alla, hoides ühe käega mastist.

„Krokodille?“ küsis ta tagasi. „Krokodille? — Tunnen jöge tui kanalini ja üles tui karideni. Pole näinud ühtegi. Reed siin ei elutse.“

„Mispärast küll mitte,“ häälities miss Golightly.

„Mispäraft mitte? — mispäraft mitte? Arwatawasti meeldib Ganges neile elufatele paremini.“

„Jssand, meeldib paremini!“

„Arwatawasti. Tuleb seal ifka midagi wett mööda: mõni käsi, mõni jalg wõi mõni weerand suitsunud bramiini. Nagu praetud tumid laiskademaal. — Etz ole? — Saawad seal ifka midagi kröbistada — need elufad ifka.“

„Mr. Kolby!“

„Kole!“

„Ah — oh!“

Daamid hoidjid kõrwu finni. Mrs. Gouston simuleeris minestusse langemist. Minult misj Dairymples naeris nii, et paat kõifus.

Kuid siiski olid kõifide pilgud pöördunud mr. Kolby'le.

Seisis seal, sihwakas atleedi-keha kergesti toetudes mastile, seemishabkhes kuues, elegantses tasterestis, peenikeses pejus, kaelastihemil üfkit teemant, mille wäärtus, wennaste wabel, oma wiiskümmend naela. Pikad musklised jalad pimestaw-walgeis lõwendpükstes ja kitsajais jahirohelistes tolmusaabastes.

Ja siis pea.

Profiil antiikne. Otsaesine madal, kuid tugew. Sulge, peenelt-tumer nina. Tugew lõug ja ilusasti kurrutatud huuled, millel seltsis uhkus ja armastuswäärjus.

Kõige meeldiwamad olid filmad. Suured, teemandi-jarnafed, mis neelasid walgust ja heitsid selle tagasi fajas tiires ja fädemes.

Pole ime, et Nagalpur'is kõif naisesüdamed olid armunud mr. Kolby'sse, ja mehed sõbrustasid temaga.

„Tuule järele, Dabv, tuule järele,“ komandeeris ta.

Dabv, wäike lord Tarleton, kes tegew tüüri ja suurpurjega, tegi nagu kästus, ja paat libises üle mustendawa wee.

„Ja sealst tuleb sõudepaat!“

„Ahoi!“

Tõgi laienes mingifugufeks järweks — Dschhil. Laia kõrkjastiku tagant, mis ulatas järwe sisse, jagades kahelk pärilpeegli pinna, lähenes sõudepaat, ja wähe eemal nähti walget suitsujuga — mootorpaat.

„Sõuawad meist warem saarele.“

Kola-Beg-Dshungel oli küll ainult poolsaar, mitu tuhat yardi pikk, sest teda ühendas kaldaga kitsas maariba.

Sõudepaat lähenes, lõigates Dshhilam'i järawat jelga nagu kitsas habemenuga. Wõidi tunda meeskonda:

Mc Skuller, profuriist, mr. Shakels, praktikant mr. Pinecoffin'i puuwillawabrikus, siis Freddy Emerson ja Billy Waterhouse ja mr. Pinecoffini kolm poega, kellest noorem Charles, istuw tiiril, oli äsja tagasi pöördunud Oxfordist.

Poisid olid pruuniks päiwitanud, nagu pathanid. Näisid koosnewat ainult musklikest, nahast ja luudest. Nii kõigil wäljawaated wõita jooksu Barrakpur'i karikawõistlustel.

Lähenes mootorpaat „Tädi Betsh“, kahetjanda polgu jõiduf. Sealst kõlas kattendeid ilusast laulust „Lest Malone.“

Poisid olid wana kasti ostnud aktiiate peale. Doktor Morton avaldas oma arwamist „Tädi Betsh“ kohta wäga mahategewalt — olewat wastik risu, kardetawam jõidul kui torpeedod ning dünaamit. Kuid Tommy Dodd'i kompanii funi wiimase alamleitnandini kinnitas, et „Tädi Betsh“ olewat juurepärane jõiduf, nagu loodud wõtma rekordi igal ankruliinil.

Kolm jõidufit kohtasid maandusmispaigas — Punase Kraawi juures.

Tähelepanuwäärinw korraldus, millest kõneldi staabis neliteistkümnend päewa. Tommy Dodd pidas oma inimestele kõne, tuletas meelde briti laewastiku kuulsust ja mainis Wana-Inglismaa uhket lippu, ja wannutas lõpuks Jeremias Briggsi kahetjanda polgu au juures teha oma kõigeparemat.

Jeremias Briggs oli harilikult ülemleitnandi kannupois; „Tädi Betsh“ peal oli ta aga mootor-insener, kütja ja meeskond, kõik ühes isikus. Temaft wõidi loota palju.

„Jerry,“ ütles Tommy Dodd pateetiliselt. „Jerry! Kui meie jõuame kohale enne teisi, saad ja wanni. Täie wanni whisky! Whisky! Sa tead, mis see tähendab, Jerry. Aga kui mitte — siis — Jerry! Tuhat ja tuline! Ma ei wannu küll — aga ma ütlen sulle, mu poisikene, et ja ei pea tundma, kas sul jalgu all weel on wõi mitte. Ma lasen sind õppust teha, taga järele. Sa wettweebel peab sind hästi filmas pidama!“

Jeremias Briggs iwitas üle terve näo, liikkas oma tubaka iuuatäie paremast põsest pahemasse ja urises:

„Teie käsu peale, sir! Aga —“

„Ei mingisugust „aga“, mees!“ jatkas Tommy Dodd. „Ei mingit „aga“. Sa kui terve see teekatel peaks lõhkema! Pea-

me jõudma esimestena jaarele! — Beame! Terwelt wõi tiik-
haawal, Jerry! Aga esimestena.”

Serenias Briggs waatas oma ülem-leitnandile arusaades
otja, sülitas pihku, haaras kühwli, wiskas süsti ja „Lädi Betsy“
puhkis täies aurus nagu fehaštatud põrguõelus ise.

Aga mitte kauaks. Äkki peatus ta järskult ja terve mees-
fond regi tahtmatu kummarduse. Tommy Dodd oli sattunud
istuma pika Mcleani põlwele.

„Lädi Betsy“ peatus kõrkjas. Sõudepaat libises mööda ja
kui poleks olnud mr. Kolby't oma paadiga, oleks ta wõitnud.

Kuid kaldatuul aitas „Mary Cushmani“ walgeid purjesid
edasi ja mr. Kolby jõudis esimejena maandusmisplatšile.

Siin walitses kihaw liikumine.

Polnud kerge asi walmistada jaarel korralik õhtusöök üle
kolmekümnele inimesele.

Kuid mr. Lutuf-Ullah lahendas probleemi kiiruse ja oja-
wusega. Mitte asjata polnud ta olnud kokaks „Metropoli“
kohwikus Agras ja nüüd kokaks Nagalpuris klubis.

Telgid, kus söödama pidi, seisid mere kaldal, köögi ja gar-
deroobi ruumid tagapool, tamarindide all. Siis tuli tiikike kui-
wa rohumaad ja edasi seisis nagu hiigla poolkuu Kola Begi
õshungel.

Oli tore õhtu. Rahju, et polnud ooberst Bullocki siin. Ja
ka pr. Dashwood puudus. Kuid see ei takistanud teisi olemast
rõõmsad, ja mrs. Pinkerton mainis õhtu festiwusel mitu korda
näidet kasjast, keda kodus ei olemat ja teatud rõõmsaist hiirtest.

Kõige lõbusam oli kahtlemata Tommy Dodd, kuigi ta moo-
torpaat oli lõplikult jäänud häbisse. Ikka ja jälle finnitas ta,
et seft olemat suurepäranane ja waatas jellejuures wahetpida-
mata miß Florentine Golightly'le filmi. Igauks nägi seda pil-
ku, ainult miß Florentine ise mitte.

Seft miß Florentine Golightly ei pööranud filmi mr. Kol-
by'lt, kes laua teises otjas istus ja jutustas õudset lugu Te-
rase pühikust Antoniusest — jelle juures natuke flirtides mrs.
Knorbury'ga.

„Waadake, mr. Kolby,“ katkestas mr. Houston ta jutustuse,
„Waadake päieft!”

Päieft polnud küll näha, kuid terve taewas punetas nagu
sannetmantel, tuues esile ikka uasi wärwitoone, sünnitades
läänehorisondil imekaolise mosaiik-seina mitmewärwulistest
kalliskiwidest.

Kõnmore mägede violetil, madalal tajapinnal tõusis järsk liivakiwi rünk El Bowa Ghat, punetas nagu päike ise, ja ta all, wõlulossfi alusmüürina keerles lai wöö, pea korall-punane, pea ookerkollane. See oli Dschilam, mis offis oma teed tejet mägestikku.

Tga film waatas wainustatult ilusat nähtust. Seal kuuldi rataste mürinat — nüüd saabus wanter üle Punase Kraami silla. Sobused jõitfid sammu.

Elegantne korwanker, mida juhtis daam. Ta kõrwal groom kohwipruunis uniwormis.

* * *

*

„Tema!“

„Sullivan?“

„Ja — mrs. Sullivan.“

Rõik wahtisid erilise huwiga. Steäranis härrad. Tommy Dodd ja Jack O'Donnel hüppasid juurde ja aitasid ta wankrist alla astuda. Seltskond tõusis püsti ja terwitas kangelst ja wormilikult. Mrs. Sullivan oli ju weel wõõras.

Seltskond jalutas wäikesele nõlwakule, kust õhtuti awanes ilus wäljawaade šokolaad-mustale järwele. Kuu polnud weel tõusnud ja auruses taewas polnud ihtegi tähte.

„Dschil on nii õudne! Ma arwan ööseti, mr. Kolby. Tõesti! Ma rõõmustan alati, kui siit jälle wäljas olen.“ Miss Golightly näis ootawat kaitset mr. Kolby'lt.

Mrs. Sullivan naeris. „Wäike jänesejalg, miss? Minule on räägitud, et daamid Indias näitawad üles väga suurt julgust. Nagu põlismetsa elanikud Ameerikas —“

„Põlismetsa elanikud?“ arwas mr. Kolby. „Kena fort! Näewad teifiti wälja, mrs. Sullivan. Annan oma sõna, näewad teifiti wälja. Päris teifiti!“

„Kas teie siis teate, kuidas nad wälja näewad?“ küsis mrs. Sullivan.

Kolby noogutas.

„Kas olete ameeriklane, mr. Kolby?“

„Olen, mrs. Sullivan! Arwan, olen jeda pealaest jalatalani, ameeriklane!“

„Ah — ja kust pärit?“

„Wisjuurist, mrs. Sullivan! Alt Missisippist. Wanast ihaft Missisippist.“

Setteks vaatles mrs. Sullivan teda. Pilgud kohtasid. Daam mõtles: „Milline tore poisik!“ Teine mõtles: „Kõige ilusam naine termel viiel mandril.“ Punastas kuni liihikejeks lõigatud blondjuukseni. Mrs. Sullivan ei muutnud hetkekski värvi, kuid ta silmist tungis fiir, mida isegi pimedus täiesti ei varjanud.

Seft filmapilguft peale olid mrs. Sullivan ja mijs Golightly maenlased.

Wähe aja pärast algas mrs. Sullivan uuesti.

„Kas olete ifka niifugune jänesjalg, kullake? Wõi ainult mr. Kolby juuresolekul?“ Ta imeliste huulte ümber tufstas.

„Wõib olla, on faarel ka tonte?“

Mijs Golightly tahtis wastata, aga Tommy Dodd tuli talle abiks.

„Muidugi on. Ütelge mulle koht Indias, kus poleks tonte?“

„Saarel on tonte?“ küfis mrs. Sullivan uuesti.

„Ja.“

„Aga kus?“

„Ülewal — Mahal'is.“

„Mis on Mahal? Kas tempel?“

„Ei. Mitte tempel. Räägin teile jelle loo. Daamid lubawad? — Tondilugu!“

„Su — tondilugu!“ oigas mrs. Houston, aga jäi tähelepanelikult kuulatama.

„Nii fiis,“ algas Tommy Dodd uuesti, „ülewal, dshungli taga oli wana pärismaalaste linn. Tegelikult ainult küla, mille keskel jeifis radsha palee. See radsha wõttis osa suureft mäsfust ja kuulus Nena-Sahib'i parteisse. Oli Lucknowi wemõllus peafüüdlane. Pärast määrati juur hind ta pea peale. Seda hinda pole kunagi teenitud. Seft radsha kadus pärast mäsfu allafurumist, pärast seda, kui meie wahwad poisid linna wallutasid ja häwitafid. Maa-ala fai inglastele ja fiia feati sõjawägede kesfpunkt. Pärismaalased kogufid end inglaste juure, nii palju kui sõda neift weel üle jätnud.“

Kui teie ümber pöörata, näete dshungli serwal, juft wastu jõge walendawat seina — see on kuningapalee müür, fajak hardid ulatab ta. Ta nimi on Kola Mahal.“

Mrs. Sullivan noogutas: „Ja — aga tont?“

„Sigus! — Nii fiis, Mahal'is on tonte. Pärismaalased wannuwad selles ja tõffsed sõdurid ujuwad. Nii tõendas ma-

gor Ward, kes läinud aastal ümber paigutati Simlasje, et ta olewat näinud ladht oma filmaga."

"Lady't?" kattesas teda mrs. Sullivan.

"Sah, ladht, lady Macpherson'i — — see peab seal ringi käima."

"Ja kes on see lady Macpherson?"

"See on üks eriline lugu," jattas Tommy saladuslikult. „Deldakse, et radsha päästnud Lucknowi weresaanast imeilusa inglanna — lady Macpherson'i — ja toonud ta salaja saarele. Seal hoidnud ta teda natuke aega wangis. Auid radsha armukadedad naised jurmanud lady."

"Sealjuures peab olema tött," arwas mrs. Anoxbury. „Sest pärismaalased, — sest ajast on neid weel mõned elus — finnitawad, et nad ise olewat näinud madam jahiba, kui see kuningaga waiksetes aedades jalutas ja ringutas walgeid käsi."

"Edasi — edasi —?" sundis mrs. Sullivan, kes korraga näis asjast tundwat elawat huwi.

"Edasi tekstiga!" jattas Tommy Dodd. „Pärismaalased kõnelewad, et jahiba kaewu wijatud, mis weel tänapäew palee idapoolses hoowis seisab. Nad kutsuwad seda rani, kuninganna kaewuks. Kaew olewat sest ajast kuivanud ja jahiba waim rändab waremeis. Rahutult päewal ja ööl. Päewal ja ööl olewat teda nähtud. Swure Mahali igas küljes. Teie peate teadma, et Mahal polnud mitte ainult palee — ta oli terve linn: paleed, majad, onnid, hoowid, templid, tornid, kindlused. Sipelgapesa, mis kthas naistest, teenritest, aukandjais, taskufunstrikkudest, muusikantidest, tantšijannadest, sõjameestest, hobustest, elewantidest, jahikaamelitest, ja kes teab weel kellest. Niiid on terve toredus rufud ja waremed. Dshungel on tõusnud üle linna, ütlewad pärismaalased. Znimjalg astub harwa sel saladuslikul pinnal. Minult ahwid ja teised metselajad pesitsewad seal."

Sindud kardawad, ja eurooplased pole sinna ka midagi kaotanud. Garwa on sattunud sinna jahijeltskond. Ward lastis seal wiimase kiigri, keda Dschilamis nähtud ja ooberst Bulloct jälgis seal mõnda põtra ning Arthur Seymour paar metsšiga. See on aga ka kõik."

"Ja lady?" küsis mrs. Sullivan uuesti. „Teie ütlete: major Ward nägi teda? See on ju rumalus."

Tommy kehitas õlgu. „Ward polnud mees, kes kõneles jahimeestelugusid. Kas pole tõsi, Fred?"

Fred Emerson noogutas.

„Ja Mohammed, Dschhilami kalur, on teda üks teine kord näinud, kui ta püüdis öösel angerjaid. Ta ise rääkis mulle.“

„Ja wanale Gatoole on ta vastu tulnud, kui nõia-eit parajasti wõlurohtusid „otfis“, täiendas mrs. Houston.

„Ja —“

„Ütelge,“ katkestas mrs. Sullivan, „kas pole siis mr. Ward teile midagi kõnelnud oma kohtamisest lady'ga?“

Tommy Dodd jaatas.

„Siis laske kuulda, austatud härra!“ jatkas ta. „Teie näete ju, meie kõik sureme uudishimust!“

„Major polnud mees, kes tegi palju jõnu,“ ütles Tommy Dodd. „See oli siis, kui ta parajasti oli tiigri luurel. Siis kohtasin ma teda hommikul õppuste-hoone juures ja küsisin talt, kas ta näinud kedagi. Ward kehitas õlgu: „Ja ja ei, Tommy!“ Ja mina: mis ta tahtwat sellega ütelda. Ta urises ainult. Siis kutsusin teda, pärast õppusi, kassiinosse ja wõtsime ühe jooda ja whiskey. Seal pigistasin temast wälja: ta olewat istunud ühes shikariga Mahali idahoowis ühe pipal-puu okjal ja waritsenud tiigrit. Pole aga näinud tiigri jabaotsagi. Kits, kelle ta kaasa wõtnud jõddaks, seisnud wana torni alusmüüri külge finni seotult — nii olid nad istunud terve öö ja lastnud endid jääskedeist, piisjateist jne. imeda. Korraga mögiseb õnnetu loom all hirmunult. Ward wõtab kohmetult piissi: Kiirel jammul tuleb widewikus lähemale naise kaju, lähed üle hoowi ja kaob minareti taha. Kuust ta tulnud, ei tea Ward ütelda —“

Mrs. Sullivan katkestas teda:

„Ja — ja — kuidas nägi ta wälja, sir? Ta wälimus! Kas major ei ütelnud, kuidas ta wälja nägi?“

Tommy Dodd waatas imestanult üles; aga mrs. Sullivan jatkas: „Ma tahan teile nüüd üles tunnistada — kardan ise kõige rohkem tonte.“

Härrad naersid. Kuid daame näis wallutatawat jama tundmus kui mrs. Sullivani.

„Kuidas nägi ta wälja?“ küsis see jälle.

„Nagu inglanna. Sale, peenifene; furnufahwatu nagu õlgtübara all. Walge fleit, wööl magnoolia-õied. Enam ei wõinud Ward hämaras näha. Ta ütles: ta tuli kui wari, libises üle muru, kõlatust nagu puuwill, mida hommikutul puhub üle Mahal'i.“

„Luiskas teise,“ naeris mrs. Sullivan.

„Ei, ei,“ vastas Tommy Dodd. „Kindlasti mitte! Tema wõttis asja tõsiselt.“

„Ja kas siis see mees midagi ei teinud? Mitte midagi, kui ainult waatas?“ küsis mr. Kolby. „Ei wõi ju lasta südaööl daami jalutada üffinda. Pealegi kui tiiger on läheduses. Ja mis tegi shikari, must jääger?“

„Nägi ka. Ward oli hetke kohmetu, siis aga — on mis on — hüppas puust alla ja talle järgi — asjata! Lady oli kadunud, nagu ära puhutud.“

Kolby näoilme oli uskumatus: „Ja kütt?“

„Arwas, olewat olnud rani. Rani jahiba. Ja siis kuulis Ward küttilt terve jelle loo.“

Kolby ei näinud rahuldatus. Kuid daamid kiirustasid koju minefuga. Gemal, maandumispaigas wilkufid tõrwikute tuled. Lugu oli tekitanud õuduse tunde.

Tänu jumalale. Ponid olid siin.

Koju pidi ratjutatama. Telgid, terve laager kõrwaldati kiiresti. Warsti traawisid ponid kiwi-kõwal maanteel. Lumedalt fajas kappjade plagin üle silla. Tõge mööda liikus punane tõrwikute tuli.

Siis lastus kõikjal waitus ja hämarus.

Lumedana ja üffituna lamas Kola Begi dshungel.

* * *

*

Mr. Kolby istus järgmisel hommikul waraeinel ja luges ajalehte, kui boy talle teatas, et wanter ette sõitnud. Wiie minutiga oli ta sõiduks walmis, wõttis ohjad ja piitsa ning sõitis toredasse hommik-wärskesse maastikku.

Allee näis ainus kuld-roheline wööt; paremal ja pahemal pool walged willad — siin kutsuti neid bungalow'deks, ümbritsetud walgete ja lillade rhododendronide ja magnooliate merest; bengali roosid, maja kõrgune jasmiin, sirel. Shk oli täitunud nende ja aianelkide, gardeeniade lõhnast, ning mägedest hingas värsket, jääkülma puhang.

Mr. Kolby läbistas Baghi turuplatsi, weel paar põiktänawat — lennates möödus pärismaalaste linnaosast — nii nimetatud „mustast linnast“ ja templist — pagoodist. Siis tuli weewärk, mis warustas Nagalpuri joogimeega, siis paar teliskiwiehitist, ja siis oli ta wäljas.

Richard Kolby kuulus ühe Ameerika-Inglise jündikaadi juure, kes kaewas kiviõie lademeid Damuda orus. Ta elas Nagalpuris meeldivas bungalow's ja sõitis igal hommikul tehastesse, kus tal oli ajutine korter direktori villas.

Tänawal walitjes kihaw liikumine. Kolby raudjas-hall Patwarara-täff seadis jalgu nagu tantsumeister ja tõmbas hommikuwärskust peenikesse ninna. Põlastades waatles teisi neljajalgseid, kelledest ta mööda tantsis ja kes wäärt polnud puudutama tolnu ta kapjade alt wõi karwalest ta pikas leegisarnases lahas.

„Sa pole ju kummipall, Gory!“ manitjes mr. Kolby isalikult. „Jupiteri nimel, oled fuurustus-hull, wanake! Mõttele ka natuke, mis minu korridest saab. Pikkamisi — — so — pikkamisi — ja — so — so — so soo, soo!“

Möödusid elewandid, üki wõi wäiksema karawanina; kaamelid, kes tulid põhjapool. Kaameli ajajatel olid käes lühikesed, jämedad piitsad, milledega nad jagasid halastamatuid hoope.

„Pathani-koer!“ kriiskas kõwerjalgne gorya. „Sa emase koera poeg! Su wanaema —“

Uggaani kaamel surus hambad kofku nagu gorilla. Plaksud kofsid jelle suguwõsa paljastamise jekka.

„Korralikult öeldud!“ pomises Kolby lõbusalt jelle sõim sõnade, sajatuks, needmiste walingu kohta. „Tublid poisid! Minult India!“

Kümne minuti pärast peatus wanter hoone ees, kus ajus föekaewandiku juhatus.

* * *

„Neetud lugu, fir! Tõesti neetud lugu!“ Direktori paksud kollased käed lebasid waheliti ta atlaswestil.

Mr. Kolby noogutas. Wiimaks andis ta oma kiitoolile otjastawa tõuke ja ütles: „Kust teate seda kõike, direktor?“

Direktor tõusis piisti ja hiilis nagu paks kaks ukse juure, liikkas palmirohu mati kõrwale ja piilus hetkeks wälja. Siis tuli ta tagasi.

„Ustel on kõrwad, mr. Kolby. Need mustad kaabatad —“

„On uudishimulikud nagu põlluhiired,“ kinnitas see. „Aga edasi, inimene! — Jutustage!“

„Teie teate,“ alustas direktor, „et meie inimestes ei peitse hea waim.“

Rolby noogutas. „Tean jeda, direktor!”

„Shiwarat'ist saadid.”

„Jah, pühadest saadid.”

„Siis algas, vähemalt, see segadus. Päew pärast pühi pa-
nid mehed Moti raioonis töö seisma. Särgmisel päeval kulu-
rahwas, siis tulid Rangra ja Bahari inimesed järjekorda.
Ma juurendasin riisi ja mohwabi-wiina portsjonid — ei ai-
danud miski. Panin esiteks ühe, siis kaks ja wiimaks kolm annat
palgale juure. Usjata: Kulu'd lõitsid minema. Meie kõige pa-
remad töölised. Teie olite sel ajal Karbadda's, mr. Rolby!”

See noogutas.

„Aji näis sellega lõppewat. Tööd jatkati jälle. Töötasime
kiil kolme anna wõrra kallima päewapalgaga, kuid ifkagi töö-
tasime. Kulu'de ajemele sain inimesi Doodhiana'st. Sikkid, tub-
lid ja ustawad. Siis juhtus õnnetus Walker'iga. Teate ju,
teda ei jallitud kaewandikus”.

„Oli kurat, see Walker,” rääkis Rolby wahela. „Eht kurat!
ühetsa forda läbisõelurud lurrjus. — Tean jeda, direktor.
Tean.”

„Siima. Päewal, kus Walker töukas töölise Madu tõste-
torwiist alla, juhtus temaga ja inseneriga number seitsemeteist-
kümnest õnnetus. Särgmisel päewal uppusid ühetsa, kümme ja
katskümme kolm. Särgmisel päewal põles tõstehoone.

Mr. Rolby noogutas. „Aga —”

„Mädal hiljem kolisid Meha-töölised wälja ja lombal Baalo-
püüdis tehaseid õhtu põmmutada.”

„Aga”, jatkas mr. Rolby, „need asjad on ju igas kaewan-
dikus päewakorral. Ebamugaw kiil. Wana Nikolause nimel.
ebamugaw! — Aga mis jaoks olete siis teie, direktor?”

Teine waatas talle hetke järelnõitlikult otsa. Siis kehitas ta
õlgu.

„Usun, see on midagi muud. ütlen teile, see on midagi
muud! Tunnen neid inimesi nagu enda taskut. Seit olen läi-
nud hallits Indias. Olen siin olnud kolmkümme aastat.
Uskuge, mr. Rolby. Teie saate nägema, et see on midagi muud.”

„Siis!” urises Rolby, „kujutate endile tonte, mees! Tonte
päise päewa ajal.”

Direktor ristitas jällegi käed taewasimisel siidwestil üle
ümara kõhu. „Kiil näete, sir, on midagi muud!”

„Midagi muud, midagi muud,“ kattesatas niiid Kolby kan-
natamatult. „Nuttu wälja jüdame pealt, inimene. Ma tahan
teada, mis lahti on — kõnelege!“

Weel furd hiilis paks mees ufje juurde; siis tuli ta tagasi
ja ta näol oli rahutus.

„On enam, kui paari rumala kuradifese rumalused — palju
enam.“ Ta kummardus kiiktoolis istuja kõrwa juurde ja so-
pistas ihe sõna.

Mr. Kolby waatles talle tarretanult otja.

Seal kahises ufje juures. Waewalt kuuldaw jamm matil.
Direktor fargas piisti. „Kes jeal on?“

„Durgan, direktor jahib.“

„Mis ja tahad, kolme kuradi nimel?“

„Tamm, jahib!“

„Mis on tammiga?“

„Tamm on kaffi.“

Pärismaalane tegi liigutufe, nagu murraks ta puutiikki.
„Kaffi — kaffi,“ fordas ta kogeledes.

„Narrus! — Kas jul on päiefepiste? Wõi oled se
foobnud?“

„Kuulake!“ hüppas Kolby järsku ules. Lappa fajas üks
toon, nagu kauge fella hää.

Jällegi oli kõik wait. Kõik kolm kuulatafid.

Luust ja üdiit läbitungiw wile.

„Nurumile!“ Direktori kollane nägu oli muutunud õuna-
rohelisteks. „Knickerbocker,“ oigas ta.

Zuba seisis mr. Kolby wäljas.

Tehaste juhatusje hoone ees seisis wulifew fontään liiwati-
wist waagnas. Selle ümber ilulilled, kirjult õitsew pööjastil,
millest ules tõusid kafe hiigla-banaani lehestiku sambad. Direk-
tori maja eeskülg ja klaasrõdu warjatud lilladest gliitfimiategs,
kuna paremal pool Knickerbockeri willa faetud lõhnawaißt pur-
pur- ja lõhefala-wärwi wäänkasmudest. Ges pargifarnased ilu-
puiestitüd, tennisplats. Tehastest polnud midagi näha fii, kui
ainult hiigla wabriku forsten, mis lewis taewa poole nagu
juur kollajeruuduline förm.

Mr. Kolby oli ihe hüppega wäljaspool ümarat muruplatfi.
Sere päiefewalgus pimestas ta filmi. Sette ei näimud ta mi-
dagi. Ta järgi tuli hingeldades direktor, lühifeste tippiwate
jammudega.

Kaugelt kõlas üffit karjatus. Siis üks ja veel üks, kolmas, neljas. Terwe lõuna-uinakusse wajunud külatänaw elustus forraga.

„Djhaao — djhaao — — djhaao — — — — oo! Jookste — jookste — jookste!“

Sinna jekka imeline kohin ja mulin.

See polnud purjkaew. See tuli Gangad'i poolt.

Gangad'is oli wesi.

Ühe hetkega oli Kolby läbistanud tamariskide tihniku, mille taga lebas kuu jõesäng.

Sige! Gangad'is oli wesi! Uskumatu, kuid tõji! — Paas, kõntjane, mustjashall wesi. Kattis peaaegu heledad juured ümar-kivid. Tõgi oli täitunud peaaegu ääreni — ja wesi tõusis weel ifka.

„Kurati! — oru paasi!“

Ülal pidi oru paasi olema nurdunud.

Mis oli sündinud?

„Wesi — wesi! Wesi,“ ulus igaist kirkjeit. „Wesi!“

„Armuline Looja,“ wigas Kolby kõrwal üks hääl. „Sumata nimel! Kaewandik — kaewandik! Kuulake!“

Sälle kõlas õudne kell; jällegi auruwile.

„Kadunud!“ wigas üks hääl. „Kadunud!“ See oli direktor. Ta nägu oli kollane nagu pomerants, ta sinine atlaswest ja tooresjüidist hommikutuub olid pööjastikus katki rebitud. Ta filmad näisid pealuuist wälja tungiwat.

Diid Kolby'ile ei läinud jee korda. „Olge neetud, meesi!“ mõirgas ta. „Midagi pole kadunud!“ Ta tormas külateed mööda alla. Tõstehoonesse. Ta jookkis. Äkki tundus talle, et keegi taga kaasa jookseb. Niiid oli neid juba rohkem kui üks. Terwe jalk, järjesti suurenem.

Tõstehoone ees waatas ta ümber. Walgeis, sinistes, kollastes ja punastes kilites mehed, mehed räbalais ja turbanites, meeletute hirmusilmadega, kiristawate hammastega, wahurawate huultega.

„Wesi,“ uluti kõikjal. „Wesi! Wesi!“

Üks liihiseje kaswuga kambõh-naine wiskus ta ette sihkli ja piiksus: „Bara sahib, julge sahib! Anna meie meie mehed tagasi!“

Ühng läbistas rahwasalga.

„Anna meie pojad tagasi! Mehed kaewandikus!“ ägastis naised. „Salasta, sahib! Salasta! Anna meie pojad tagasi!“

Kuruvile huikas; kell helises.

„Anna meile pojad tagasi, juur sahib! Keda toinud olente endi rinnapiimaga! Sahibid olgu neetud! Neetud! Üheksa korda neetud! Need, kes söövad meie poegi nagu marjul Neetud, neetud!”

Ulung ja oigamine vastas: „Needmine! Sämitagu teid jumalad!”

Dick Kolby oli juba mõneski kitsikuses olnud; oli elanud paar aastat Ameerika indiaanlaste naabruses ja oli punanahkadega „peitu mänginud”. Ta oli tulistanud Rocky Mountain's ümisejaid tarusid ja pampa-tiigreid, ta oli üleval Si-malahas shaitani poegadega, nepaleeslastega, wahetanud mürgitatud nooli tublide kuulidega, ta oli — — aga siin oli tema ladinatarikus lõpul.

Seal tõukas ennaft keegi läbi uluwa rahvamurru. Nagu must kriips. Lofin tahmaseid mehi, eesotjas väike, laiade õlgadega mees. Nad tulid tõstehoonest hanemarsis: üksteise järgi.

„Tere, sir,” ütles ta, kui oli jõudnud Kolby kohta.

„Jumalale tänu, mr. Knickerbocker!”

See oli mr. Knickerbocker, ülem-insener. Ühe käeliigutusega pühkis ta wana daami, kes ikka weel Dick Kolby jäärtest finni hoides, minema. Siis andis ta ühele põlewfilmisele, ah-wisarnasele kärumehele Drissast pehme hoobi oma ülisuure, musta nimetisjõrmega ja toimetas ta sel wiisil peaaegu üle mr. Kolby ees põlwitawate söekandjannade peade. Lõppets oli küllalt ühest liigutusest ta natuke raske pahemal filmalaol, et wabastada platti.

Mr. Knickerbocker seletas Dick Kolby'le kümne sõnaga, et ülewal orupais murdunud ja terwet tehast ja kaewandikku uputushädaoht ähwardab, kui ei muretseta abi. „Waatame jär-gi,” arwas ta otsustawalt. „Marsis!”

Kaksteistkümmend tahmast hiiglast wiskasid oma pootähhaagid õlale ja läksid tammi juunas. Mr. Kolby liitus nendega. Rahwahulk järgnes neile tagaplaanil.

Teel teatas ülem-insener, et shahtid, käigud ja koobasteed tühjendatud inimestest. Ükski kass ei wõiwat uppuda. See bande teadwat seda ka. Wõimata ütelda, kuidas saabunud õn-netus. Wihmasadu pole olnud ja paisu taga weesurwe loomulik. „Ma ei mõista, kuidas,” lõpetas ta enda kõneluse.

Olles jõudnud üles, waatasid nad tammi. Walgete äärtega kolmnurkne awaus läbistas paisu. Nagu tširkliga mõõdetud. Teravnurk allapoole. Paremal ja pahemal pool nägi rohi füstunud wälja. Kollane wee-mass näis jarnanewat õlile. See oli Gangad, mis jälle sai woolata oma endisesse fangi.

Mr. Anickerbocker ei lausunud sõna. Kuid hetkel seisis ta ilmal awauhel ja firutas pika jušimusta käsiwarre wälja. Sest oli küllalt, et panna liikuma kakskümmendneli teist käsiwart.

Kaksteistkümmend pootšhaaki hammustasid liiwakiwisse, mis näis olewat muutunud wõiks. Kusude ja mulla- ning fõntšahunnikute wahel käisid need inimesteks muutunud mutid ümber, kraapisid, loopisid, kangutasid. Nagu wõlutuna olid täepärast toppimisained: liiwa, mulla ja muda kotid, lubja- ja tšemenditiinnid ja sada teist asja, ja awaus julges üks-kaks-kolm; nii et direktor, kes enne oli natuke pidanud tualetti tegema, saabudes nägi juba tehtud tööd ja weel ainult wõis kuulda, kuidas mr. Anickerbocker oma inimestele ütles, et nad pidawat nüüd, kolme kuradi nimel, jälle tööle minema. Lõppe-
nud olewat see nali.

Kui mr. Kolby jällegi jahedas kontoris, hiig!alehwifu all istus, arwas direktor:

„Käete, sir, mul oli õigus! Meie — ma arwan terve inglis-india jündikaat — istume wulkaanil.“

„Wulkaanil?“

„Ja, sir.“ Kollajenäoline direktor tasandas jällegi hääle.

„Midagi käärib, mida targad härrad Simlas ja Kalkuttas ette arwata ei wõi. Wõelge 1837 aasta peale, 1837 aasta peale! Seeford tuleb halwem. Wõite selle peale mürki wõtta.“

Mr. Kolby waatas mõtetes pakku, kollast meest.

„On massahaige, see direktor,“ mõtles ta, „massahaige!“ Waljusti aga: „Mis on sel kõigel siis tegemist Gangadi jõe paisuga?“

Direktor kehitas õlgu. „Wähe ja palju, mr. Kolby! üks käib teisega käikäes. „Pange üks sibul teise juure, saate kimbu,“ ütlewad fiinsed inimesed. Ja mr. Anickerbocker ütleb, pais polewat murdunud iseenesest! Mr. Kolby, teie wõite mind uskuda.“

* *

*

„Üks lugu!“ farjus terve rööwli-bande. „Üks lugu!“

„Silentium Kolby'le! — Mr. Kolby'l on sõna.“

„Näe oli ilma teinud natuke jahedamaks, ja see oli hea. Sest terve seltskond oli korralikult joojaks köetud, ja Klubi ökonoom tegi nii lõbusa näo, kui ta üldse veel mõimeline oli tegema.“

„Ma kõnelen teile loo, poisid!“ naeris Dick Kolby ja lõi rusikaga lauaplaadile, nii et klaasid helisesid nagu pühvikelk. „Ehtja loo — yankee loo! Aga — holla! Sa mustaks lakeeritud furat, ehitaks üks lonks! Et keelt poleerida! Üks pits Dikhilami wett!“

Ta wiskas koleda joogi, millest Nagalpuri klubis mööndi, et see pole mitte wiin, waid üheksajäinmend üheksa protsenti kontsentreeritud wääwlihapet, — alla, ilma ripjet pilgutamata.

Ta algas.

„On juba paar aastat tagasi, poisid! Tean aga kõike weel nagu täna. Tahtsime seekord Arkansas'is: Tobias Bumper ja mina.“

Kust see mees pärit oli, ma ei tea. Ta ei rääkinud sellest. Ja mina polnud uudishimulik — pole hea olla uudishimulik. Arwan — ta oli Uuest-Mexiko'ist wõi kustki sealt kandist. Sest et ta alati wandus hispaania keeles.

„Oli julge käsi. Sel Tobiasel ikka. Tundis metsa jamuti kui präriid. Tahtsime minna tookord kolonel Mustini asundusesi. Kolonel Mustin, keda hiljem waliti kongressi, ja kes warsti New-Orlean'is juri palawikku.“

„Güwa! Olime jõest eemaldunud, et otse jõuda läbi wäikese oja läbi hüüpreside-soo. Paat kuulus mr. Pompejus Jacksonile, mustanahalisele; olime selle üürinud Philipstown'is. Oli niisugune kanuu, afuraat nagu neegritel.“

Aga edasi tekstis.

Oja wenis pikaks. Lõpuks olime mudas kinni. Tont teab kuidas me jälle lahti pääsesime.

Ngawene lugu!

Lõppeks kinnitasime endid kräunuwate kõhtudega ühe ümberemajunud puu külge kinni. Kuu waatas nagu uppunu weest wälja. Wees plabistas ja luskus keegi. Kes teab, milline elukas end seal lõbustas. Hüüpreside all süsi-pigi-warez-must öö, millest kolas usaldusärataw alligaatorite ja härjakonnade aiatamine.“

Kolby tõstis klaasi: „Fred, üks lonks, mu pois!“ Siis jatkas:

„Mga kus oli öö, ma ütlen. Olime rõõmsad, kui ta möö-
das

Neeger prääkjus külma pärast nagu part jüdasuvel.

Edasi! — Kinnitame rihmad ja litsume jöge mööda alla.
Seal teeb Toby pika facla, wahib ja karjub: „Poisid,“ karjub
„Maa!“

Oli wäike saar, pekaani puude, magnooliate ja ubapuudega.
Nohi ulatus mööni. Ettevaatlikult. Soidudes wõimalikkudest
sattjalgadest.

Sunniks leidmine wett. Oli kurradi janu. Kes siis tahtis juua
seda läilat oja-wett.

Õttsime mingisugust koidupoolist. Mulle tuli meelde, et ka-
nuu põhjas on kott nisujahu.

„Poisid,“ ütlesin, „wisake üks küpsetusahi walmis. Saame
leiba!“ Siis wõtan Toby nahkjaki ja hakkam segama korralikku
tainast.

Teewad warsti küpsetus-augu walmis. Wooderdame ilusti
kiwidega. Üks kord pekaanilehti ja tainas peale. Siis jälle kord
pekaanilehti ja peale paks mätas.

Kui küpsetus-ahi walmis, karjub neeger korraga: „Madul!“
ja Toby ka: „Dik, madu!“

Noh, tuleb ka niisugune elukas, latjutaja-madu, latjudes,
Mõlemad pistawad jooksu! Mina wõtan püüsi! Kui jälle olen
tagasi, on elukas kadunud. Pole olemaski.

Meie ei otfinud kaua. „Kiüll wißt läks wette,“ arwab Toby,
„wõi auku.“ Usume jällegi leiwaahju juurde. Laon hagu peale
ja jüütame põlema.

Kuna Toby ja neeger tuld korras hoiawad, waatan mina
saarel mõnda praesuutäit. Polnud isegi närust weefiga.
Paar kilpkonna pistfid pead weest ja wilistajid minu pigi üle.

Kui tagasi tulen, on mr. Pompejus Sackson näost roheline
nälgaga. Sakub Toby nahkjaki. Toby kurdab, et märjad puud
ei põlewat.

„Ma arwan,“ ütlen, „tooksime õige leiwa ahjust wälja.“

Süwa, minuti pärast on auk awatud.

„Mista“, karjub must. „Mista Kolby! Leib olema walmis!“
Ja haarab mustade küüntega leiwa kiwidest.

Mga, mis nüüd juhtus, oleksite pidanud pealt nägema.
Lajen ennast elawalt nülgida, kui mitte iga wiimane kui sõna
poie töfi.

Nii siis: Pompejusel leib kappade wahel — ilusti pruunid koid ja. Aurab isuäratawast. Seal äkki pööritab filmi kui hülmeelne.

„Mista!“ karjub. „Mista Kolby! Leib siputab.“

Waatame ja waatame — ja — Jupiteri nimel, poisid! — Mehel on õigus. Leib siputab.

Lõuseb ja wajub, ja wäänab ja kõwerdab. Wiimaks hüppab neegri käest maha ja leksib nüüd narrakalt ümber.

„Leib olema nõiutud!“ ulub Pompey. Tahab praegu wette hüpata.

„Leib olema nõiutud!“ ulub Pompey, haarab selle nälgunud hundi isuga, põlwitab elustunud pätsi ees, kujuk noa wöö wahelt ja — plaks — lööb poole ruutjalga sealt küljest ära.

„So!“ häälitseb ta ja liukab hüigla juutäie oma haikala hammaste taha. „So!“ karjub ta jälle, koputab kõhu peale ja muheleb. Siis sülitab terve portsjoni kondikese wälja, just nii, nagu oleks foonud angerjast.

Jälle raiub leiwa küljest ja wiskab meile midagi jalgade ette. See hüppab ja matsutab, fivistab, ja kui meie nägime — wõtaks tont — see on latjutaja mao pea.“

Dick Kolby teeb peatuse. Siis jatkab:

„Mis pean ma edasi jutustama?“

Asi oli põrgulikult lihtne. Elukas oli taandunud meie leiwaahju ja teinud enda leiwataignas koduseks.

Seadime siis endi paadikese korda ja pistime jällegi oja mööda edasi. Lasime pooltoore leiwa hästi maitsta, ja mr. Pompejus Jackson krõbistas sinna juurde weel pleekinud latjutajat madu.

„Mista“, ütles ta. „Mista Kolby. Madu maitseb very fine.“

Sette olid peatkuulajad hiirwaiksed. Siis aga puhkes lahti mürisew naer. Crichton wäike blond lord Darleton ei saa ennast sugugi tagasi hoida, ja ta imetus mr. Kolby kohta kaswab piiramatuks. Võpuks teeb ta ettepaneku laulda wahelduseks ilusat laulu „Jess Malone.“

Tommy Dodd istub klaveri taha ja pärast mürisewat, kuigi natuke wenimat eelmängu algab koorilaul.

Parajasti, kui koju hakati minema, heitis keegi küsimuse mrs. Sullibani kohta. Muudugi ettekäändeks, et weel istuda pisut kauem.

„Ja, mrs. Sulliban!“

Ühesja kümnendikku meeskest olid armunud mrs. Sullivani-
nisse. Kuid ei teadnud temast lähemat. Oli nagu „neitsi wõõr-
filt“, kes siia siisje jadanud.

„Ta oli leff. See oli kõik, mis teati. Nähtawasti rikas.“

„Ta oli ilus. Ta kehaliikmete ühtlus, liigutuste meeldiwus, ta imeõrn näowärv ja ta joonte igatsew wõlumus, — see kõik regi mehi ta orjadeks. Kuidas ta naeris! Ei — see polnud naer. See oli kuldpõrnika — tuwi õrn, meloodiline kurin. Kuidas ta riietus! Magus lõhnaõli, mis ta pitskleidist, ta imelisest juu-
fest wälja woolas, tegi meeled tormiseks ja jällegi tafaseks!“

„Siis filmad! — Need filmad kitsaste teradega, wahest rohe-
lijed kui kassil, siis jälle lill-siniised, nagu Himalaya järwede
jigawus.“

„Ta on raffineeritult kokett!“ ütles Fred Pinecoffin.

„Kokett?“ wastas Shakels. „Kokett? — Ei mõtlegi olla
jeda. Inimese laps! See waimustaw olend kokett?“

„Dirglikkus, meelteiha — aga hoolikalt ohjas hoitud!“ en-
nustas keegi teine.

„Sumal hoidku! — Selge, puudutamata hing, selge nagu
Bindhya kristall.“

„Külm kui Tonglu jää.“

„Ja ilus, ilus — ah!“

„Kui ta sammub üle hana, peab furnud mees soojenema.
Ta süda soojenema! Tga samm on muusika, on —“

„Teie jampsite, mylord!“

„Sonin?“

„Sätke juba!“ jegas üks teine wahese. „Wean kihla, mrs.
Sullivanil on seljataga tükkite traagilist minewikku. Kas teie
pole waadanud talle filmadesse?“

„Oh — need filmad!“ õhati.

„Wäga liig palju!“ naeris Fred Emerjon. „Eks ole tõsi,
lord Darleton?“

„Lord tegi grimasji.“

„Ei, ei! — nali naljats! Waadate teda ometi: neid filmi —
neid wäsinud filmi! Nii ei waata unistaw plikafene ilma, ta
mitte mõni juhtumuste otstija lady, kes soowib suwetutwust.
Niiugustest filmadest mitte! Ma ütlen: ta on wäsinud — wä-
sinud, kuma ta on maitseunud kõike!“

„Ah, weel mis? Wäsinud?“

„Pühit — hing pärast pihtimiist.“

„Ma ütlen —“

„Nii lahku läksid arvamised. Dik Kolby aga lõi hiiglarusi-
faga vastu lauda, nii et klaasid hüppasid, ja wandus, ta ole-
wat kõige ilusam naine terwes viies maailmajaos. „Lastagu
mind maha nagu orawat, kui see pole tösi,“ lõpetas ta.

Selle vastu ei waielnud keegi. Tal oli õigus, ja Dik Kol-
byga oli halb kirsje süüa. Minult Tommy Dodd urises weel ja
siis:

„Kust ta siis tuleb? Kas siis keegi inimene ei tea?“

„Kust ta tuleb? — Kalkuttast.“

„Kalkuttast?“

„Ja, Kalkuttast. Seda ütles mulle „Metropoli“ jooksupoijs,
kes ta kohwrid töi.“

„Üksinda?“

Sord Darleton teadis jällegi. „Ei, mitte üksinda — mister
— mister —“

„Badger —“ täiendas Fred Emerjon.

„Badger — õige jah! — Badger!“

„Kes see on, Freddy?“

„Ma ei tea. Bagdereid on palju.“

„Kuid kuidas ta wälja näeb?“

„Kuidas ta wälja näeb? No, mingisugune tahab-olla-
härä: kammitud, willast kuub laia bordega, kohmetu kaelaside,
trae ja manshetid a la üle-wee-agent, kummisaapad jne. Seal
teil on terve see laadung! Muidu weel: tedretähed, kaunis
imestamiswäärjelt kongus nina, nirgi-lõug, põskhabe, splendid
garneeritud tooresmunaga. Erilised tunnused: must näpitsprill
ja jülitab hambaorke tuppä. Rogumulje: natuke kortsunud
gentleman.“

„Arwatawasti. Lusi temaga kaajas. Beatufid „Metropo-
lis“. Mr. Badger üüris bungalow ja inimesed mrs. Sulliva-
nile, muretjes kõige eest: pangas ja nii edasi ja reisis lõppeks
ära.“

„Alubisje ta ei tulnud?“

„Ei, niipalju kui mina tean, mitte!“

„Sgatahes peab olema rikas,“ arwas Phil Everett, paks
noorem-leitnant, kel oli kaldumusi rahandusele. „Auto: olge
lahkel! Sa hobuse juures ei tinginud mitte sekunditki. On aga
ka riigi hobune.“

Särrad naersid. Phil Everett tegi näo nagu iibetsakuune
laps, kes praegu pudeli on saanud ja jaffas:

„Kas nägite käewõru, mida ta kandis jaarel? Ja sõrmust? Ujun, jeda kuisutakse markiisi-sõrmuseks!“

„Suurepärane! — efektne!“

„Wälk ja pikne! Kiwid! Maharadsha teeb alles suured silmad!“

„Ehtjad?“

„Küsite meel?“

„Püha Bramaputra nimel, Tommy! Mis sul on selle naise vastu?“

„Ma arwan, pikniki jaoks oli ta riietatud liig elegantselt.“

„Armas Sumal, ta tuleb ju Kalkuttast!“

„Olgu peale!“ Ta mõtles hetke järele. „Sa — ütlege fõrd — kas ei tulnud mrs. Sullivan mitte imelik ette, kui ma kõnelesid lugu? Arwan lugu lady Macphersonist?“

„Lady Macphersonist?“

„Sa!“

„Armas taewas! Ta tundis hirmu!“

„Ei see näe kartlik wälja.“

„Arwan,“ ütles Dick Kolby, „arwan: Tommyl on õigus. Waataasin mrs. Sullivanile otja: oli walge, kui lubi, kui Tommy jutustas. Walge kui lubi seinas. Rumal lugu on see.“

„Aga mis pagan on mrs. Sullivanil tegemist selle looga?“

„Ei tea! — Aga — on ja jääb selleks, üks rumal lugu, daamid ja härrad. Ütlen teile kohe, mispära — ainult sellepärast, et see kohutab nii armastuswäärset olemust nagu mrs. Sullivan. Leid on siin terve kari tublisid poisje. Peaksite midagi tegema, et see lugu kaoks. Peaksite selleks midagi tegema, härrad. Ajage tont koopast wälja! Peaksite — —“

„Peaksite, peaksite,“ lallutas Phil Everett, kes juba hakkas wahetama päikest, kuud ja tähti. „Peaksite — Mis meie siis peaktime, Dick, mu kullake?“

„Peaksite tondi koopast wälja kupatama!“ jatkas Kolby tõsiselt. „Bean kihla, härrad, et mina ta koopast wälja kihutan — mina — üsna üksinda! Mina, Richard Kolby!“

„Brawo! Hurraa!“

„Kolm hurraad mr. Richard Kolbyle!“

Naer, hüüded, kiiduawaldus. Kui mr. Kolby koju tuli, heitis ta woodikse selles teadmises, et mõtnud enda peale uue kõhustuse.

See kõhustus oli — wabastada lady Macphersoni waimu.

*

Dick Rolby tahtis lunastada lady Macpherjoni, ja mis Dick Rolby tahtis, selle wiis ta ameeriklastele omaie energiaga läbi.

Saabudes hommikul kindluse müüriile, nägi ta tinahalli raewast. Kui ta mööda libijes Verbene willast, mis peidetud Dshhilami kalda lõhnawas ühilduses, hakkas jälle wihma sadama. Kena tuul puhus üle wee ja täitis purjed purunemiseni.

Sõel oli kirew liikumine: kalurite paadid, joola-lootsikud, jõelaewad. Purretest kõlas paljaste, pruunikahaliste sõudjate laul, ühetoonilised, imelikud, faredad toonid.

Wihmane ilm on Indias kallis lõbu. Dick Rolby hingas wärsket õhku mõlema kopsutiiwaga. Ta purjetas maandumisplatsist, kus wäljasõit peetud, mööda edasi müürini, mida Tommy Dodd mrs. Sullivan'ile näidanud.

Seal oli hea koht maandumiseks. Rolby tundis seda juba pardijahist saadik. Mingisugune wäike sadam, mida oli kajatunud wist omal ajal Kola Mahal'i radsha.

Punasepealine kõrkjas ja pilliroog warjasid sisekäigu, ja „Mary Chushman“ libijes kaldale lähemale.

Rolby jätkis paadi oma teenri Swartboy hooleks, wõttis püssi ja astus muistsele sadamasillale.

Wihm laskas sadamast. Päike ja tuul waheldamisi püüdsid katti rebida pilwetatet ja sünnitasid imelise warju- ja walguisemängu.

Ülal müüriil peatus Rolby ja kaalus järgi. Ta mäletas kõike.

Kõikjal Mahal'is oli nähtud lady Macpherjon'i.

Enamasti aga idapoolses hoomis. See hoom liitrus otsekohe dshungliga. Sinna juhtis ta oma uurimistekonna.

Lonte ta ei uskunud. Pigemini oli kindel, et Mahal'is oli mõni inglanna, kes seal saladuslikult elutjes. Kõik teated näitaksid selle peale. Ta wiiskas püssi õlale ja astus wäljasurnud linna sisse.

Sinn oli mattunud dshunglis. Ta ees oli tihnik mango- ja mahagoonipuudest, akaafiaist, mimoosjadest, kääbusdatlipuist, majakorjeist bambustest, mille lehestikust päike paistis nagu wärisew laine.

Palee tühjad aknaaugud jarnanesid magajaile silmidele; marmorornamendid laotaksid warju peegliseladaile hoomide marmorkwadraatidele. Tuul mängis purunenud purjkaewude ümber, ajas keerledes üles tolmu ja kuivanud lehti.

Surnuwaitfeis tänawais sammus Richard Kolby, känd taaskus, päikjekübar kufkas, püß ölal. Unine ütkildus oli teinud temagi unistajaks.

Waitus muutus wäljakannatamatuks. Kolby elustas seda ühe „hollaa“-hüüuga.

„Hollaa“, kajas wastu punase katusega wiiefordne pagood.

„Hollaa“, „hollaa“, kordasid naistemaja aknaawauseid ja sinakas wärawatorni wari. Groteskid kuplid andsid hüüu edasi mööda pikka, tühjunud tänawat, kuni küniga nõupidamisaalis tekkis põmin ja sofin, nagu oleks pealikud ja dewan'id istunud waieldes salajasel nõupidamisel.

Kolby oli läbi tuhninud Mahal'i ühest otjast teise ja mitte midagi leidnud. Idapoolses hoomis oli ta tundide wiiji luru-ranud. Ta oli roninud pipalipuule, millest major Ward oli näinud lady't. Ta oli roninud torni. Lõhkenud trepp wiis sees kuni katuseni, millel sätendas waskne kuppel.

Dick Kolby heitis pilgu furnud linnale ja dshunglile, mis lebas ta jalgade ees.

Siin, sel katusel, olid kunagi käinud küniga naised: ilusad, fakedad naised, wäikeste, igatsewate filmadega. Waadanud jõge ja mooniwälju, ja eemalmustendamad dshunglit.

Tänapäew oli dshungel wallutanud linna.

Pikkamisi sammus Kolby nurenemaid astmeid mööda alla. Oli palaw.

Dick oli wäsinud. Ta waatas umbusfliktult lillelist pinda ja heitis siis seliki, pead toetades käsiwarrele. Wilistas mesi-lind. Kolby nägi ainult lehestikku enda pea kohal, lindu mitte.

Tajane wilin kõlas juigutawalt alla.

Üffi kargas ta üles. Kuulatas.

Ei, see polnud mesilind. Ka mitte tuul. Kolby mõistis selgesti sõnu. See oli lihtne laul, ja pehme tütarlapse hääl laulis liigutawalt:

„Üffi liigun
Läbi nõmme
Mände kahinas.
Oksa jalwab,
Minu riided
Kinni ohakas.

Ribuwittjad
Jalgu piistwad,
Süüdant kannatus.
Lee ei lõpe,
Lee on kauge;
Wõidab wäsimus.

Kui mu isa —“

Laul kattes. Kolby oli teadmuselult ristitanud käed. Kui ta üles vaatas, nägi ta warju lilletatud platstil. Wari liikus. Ülal, tornis, kus Kolby äsja seisnud — toetus üks kaju mõrele, ja vaatas alla.

Orn, kahwatu nägu: kahtlematult inglanna! Ta wahtis kujukule hetke üllatatult otja; siis hüppas ta üles ja torni sissekäiku.

Ülalt kõlas karjatus — paar sõna. Kui Kolby platwormile jõudis, oli see tühi.

Ta jooksis trepist alla, otjis igas küljes, pööras jälle tagasi. Ta ei leidnud midagi.

Kuhu ta oli kadunud? Ta ei mõistnud. Nähtawasti oli see unekuju. Imeilus oli see unekuju, südantliigutaw wiirastus. Kuid ta oli ju ärkvel. Ta oli kuulnud laulu, mis nii haaras ta südant. Kuidas see oli? Ja siis, kahwatu, kallis nägu! Kas ta seda ka oli unes näinud? Ei — ta polnud näinud und. Tõendus oli ju ka siin.

Ornalt tõstis ta oma wõimsa käega peene ketikese-sinililledest, mis oli jäänud rippuma mõrele. Ta waatles seda, nagu oleks see olnud kallimast metallist. See oli ligi kolm jalga pikk. Polnud ta kindlasti mitte siin mõrel olnud, kui Kolby oli ehitaks olnud ülewal.

Ta laskis keti oma rinnatasku ja otjis uuesti. Tornis ei wõinud olla kedagi. Neli paljast graniitseina, mis liidetud mingisuguse krahwiseguga. Nende wahel pöördtrepp, mis wiis üles katusele.

Jäi ainult wõimalus, et warjukuju trepist alla libijenud ja kadunud, enne kui Kolby jõudnud sinna torni külge, kus oli üks.

Küiti ja indiaanlase meeleterawusega uuris ta ümbrust.

„Mitte midagi! Peab lennata wõima“, urises ta wiimaks.

„Jupiteri nimel! — peab oskama lennata wõi mõluda. Ma ei taha ka enam Dick Kolby olla, kui ma mitte jelle triki jälile ei saa. Harilikud tondid ei tee lillekette.“

Ta mõttis taskust weel kord keti wälja, waatles seda armastades igaft küljest, siis libistas jelle uuesti oma ülikunne tasku sügawusse.

Kui „Mary Chushman“ möödus Punafest kraamist, nägi Kolby maanteel, mis sõjaväe kesklaagrist saarele viis, üht wantrit sõitmas. Ta tundis kohe ära pruuni hobuse, kelle Phil Everett mr. Badger'ile „kaela määrinud.“ Wantrit juhtis daam.

Kii siis mrs. Sullivan.

„Nlus naine vastas ta terwituse; siis oli ta möödnud.“

Kolby'le paistis, nagu oleks daam tahtnud peatuda wõi tagasi pöörata, kuid oli wõimata peatada Phil Everett'i pruuni hobust.

*

Järgmisel päewal oli Dick Kolby'l kaewanditus tegemist. Salourgitsused olid kaswanud awalikkudeks rahutusteks. Pais murti weel kord läbi ja parandati weel kord. Tekkis korraga lõpmatu palju pühikuid, fakiire ja yoghisid, kes, näod määritud kuhaga ja lehmaõnnikuga, töölistele kõrwu sofiistafid ja rufikaid juhatushoone poole tõstsid.

Direktor lastis tammi walwata päewal ja ööl. Minult mr. Kniderbocker ei kaotanud enesewalitsust. Imeline mees näis omawat wõime ennast teha kahe- ja kolmekordselt.

Ta ilmus igalpool õigel ajal, ja tema ilmunine rahustas kõige metsikumat tööliste jalga.

Ühel hommikul oli leitud Zanki Morton werisena masinate-ruumi akna alt, kuhu ta wisatud ühes aknaraamidega. Ta oli tahtnud nähtawasti lõhkuda masinaid. Zanki Mortoni eeskjuju waigistas natuke tööliste ülespiitsutatud meeli.

Kolby'l polnud aega mõtelda warju jälgimise peale Mahal'is. Ka jaabus warsti juwepidu, mida wooberst Bulloc ja ta abikaasa korraldasid iga aasta Nagalpur'is.

Kõik humid pöördusid juwepidule.

Suwepidust teatame, et see jällegi õnnestus suurepäraajelt. Nagu kuuldi, andis miss Golightly Tommy Dodd'ile jällegi korni, mille järgi Tommy Dodd järgmise päewa mõlgutas mõtteid, mis Tema Majesteedi wägede ülemleitnandile ei kõlbanud.

Mrs. Sullivan'ist jel pidul peab teatama, et ta oma fireli-wärwi asfamesejuudises bolero-jatikeses ja wäikeses pärskübaras nägi wälja armastuswäärne ja awaldas mõju Dick Kolby ker-gesti leegitsewale südamele.

Seda mõju tahtis ta lõplikult ära kasutada. Ja Frank Biggelby walgete husaaride polgust tõendas, et daam polnud hoidnud ohje ega kannuseid selles tormijookfus. Särrad naerfid. Daamid leidsid nalja maitsetu ja wulgäärse, kordasid seda aga kahjuröömsalt.

Klubiterrassil istus mrs. Sullivan, Mango- ja Jaagopuude küljes kõikusid elektripirnid. Miljonid õiskarikad saatsid endast uimastawat lõhna. Lumeda taewa läänejerm hingas tastaft roosat.

Mrs. Sullivan liigutas marabulsulgedest lehwikut ja pööras lõpuks jällegi näo Dick Kolby poole.

Ülal alustas muusika Luxemburgi walsji.

Nad kuulatasid mõlemad.

Kui hääbusid wiimased toonid, ütles daam :

„Miks te waitite täna. Olete pahane?“

„Pahane“, ärkas mees oma mõtetelt. „Pahane? Ei mõtlegi, mrs. Sullivan! Kuid — mäletate seda õhtut all jaarel?“ — ta näitas käega Dschilami poole, mis roomas oru mustades käärudes wärwita usfina.

Teine noogutas mõttetult. „Ja, Dschilam.“

„Kas mäletate“, jatkas Kolby, „seda wäljasõitu jaarele?“

Ta noogutas jällegi.

„Mäletate lugu lady Macphersonist?“

„Ja.“

„See! Lady Macpherson pidi seal ümber jalutama. Eks?“

„Ütlen teile midagi, mrs. Sullivan. Midagi, mis ma pole niimaani weel kellelegi hingelisele kõneleunud.“ Ta kummardus alla ja sofiistas:

„Nägin teda, lady Macphersoni — oma enda lihaste silmadega. Oli wäljas Mahalis. Mitte ainult nägin, waid ka kuulsin, laulu. Oli kurb lauluke. Ja siis kadus. See waene hing. Otsisin ja otsisin, kuid oli läinud. Polnud olemasfi.“

Kuid ütlen teile, mrs. Subillan. Mina, Dick Kolby, leian ta.“

Ta waitis hetke.

Kuuldi marabulehwiku närwilikku kahinat.

„Seft ma pean ta leidma — ma pean — ma pean! Oli kallis, kallis nägu — kahwatu, furnukahwatu!“

Üskuge mind, mrs. Sullivan, oli kallis nägu!“

Mrs. Sullivan tõusis üles ja lõi kõvasti oma lehwiku
fimi.

„Soowin teile õnne tondijahiis, sir.“

Ta hääl kõlas looritatuks. Ta liigutas ainult wähe huuli.

„Aga tulge, sir! Peame minema. Maharadjscha ootab.“

*

Rong puhkis lõpmatute riisiwäljade wahel. Wahete-wahel
jawiionnid, tiila õlgatufed, templi kuppel. Walged juwilad,
mõni wäike linn. Kõsinawärwises taewas tõusid Garo-mäe ilu-
jad wormid.

Eastern Bengal Railway esimeses klassis istusid kaks här-
rat ja waatasid aknast wälja. Wanem näis olewat kõrgem
ohwitser. Taamaametnikud kohtlesid teda suure aupakku-
misega.

Teine oli arwatavasti ta adjutant.

Indias jõuab öö kähku. Suured ja wäikesed jaamad saa-
busid ja kadusid: Saidpur, Parbatipur, Hilli ja teised.

Esimene reisija alustas:

„Ta on juba teel. Ustusin temaga ühendusse.“

Teine kuulas aupaklikult pealt.

„Teie kõrgus on mehe walikus kindel?“

„Tingimata. Ta on, nii öelda, ainuke, keda wõime tarwi-
tada. Aga, palun — ei ühtki nime. Seintel on kõrwad; siin
alles dieti.“

„Warem oli ta eradetektiiw.“

„Londonis.“

„Tean, mylord! Tunnen ta renommeed.“

„Meil polnud ferge saada seda meest. Mitte, et ta oleks
nõudnud wõimatut tasu. Hoidku — aga ta nõudis nii suurt
liikumismabadust, nii ebaharilikke wolitusi, millised meie amet-
nikkude koosseisu juures on absurdjed. Kuid — muidu teda
ei saanud, ja hädas — noh, teie tunnete wanafõna. Walwe-
departemang loeb teda S. 37 1. B, registri järgi.“

Teine noogutas.

Kõrge härra tõmbas peenikese, kõhna kättega läbi hallide
juuste ja süwenes ajalehte.

*

Diid Kolby tegi neli jalga kõrge hüppe. Siis tegi ta wäi-
kese indiaanlaste tantsu ja luges telegrammi teist korda.

„Olen täna kell 8.30 Nagalpuris. Sparks.“

Ta pühkis higi otjaesijelt. — Kahetsakumne kraadi palawuse juures oli mõimlemisharjutus pannud higistama. Siis surus ta elektrifella nuppu.

„Swartboy“, käjutas ta malailajit. „Kiilalijed! Mr. Sparks tuleb. Kähku, mees. Lasen mrs. Zinnybyd paluda.“

Mrs. Zinnyby oli majahoidjanna. Kes ei tunne Nagalpuris mrs. Zinnybyd. See nägi ainja hetkega kõike, mis waja.

„Walge tuba“, ütles ta.

Mr. Kolby noogutas.

„Kaks taldrefut juurde õhtujöögiks.“

Mr. Kolby noogutas jälle. Majahoidjanna waatas kella.

„Kuus kolmkümmend, sir. Peame tegema kähku.“

„Sa kella kahesja ajal formwanfer.“

*

„Mii siis, kallis poisj“, ütles Kolby. „Sul pole midagi teha. Tahad puhata. Röömuстан wäga, et ja siinjuures mõtlejid minu peale. Tee nagu oleksid kodus. Näitasin sulle, kus seisawad sigarid, ja Swartboy on täiesti sinu teenistujeks.“

Mr. Nathanael Sparks oli peagi Nagalpuris kodune. Ta oli waike ja armastuswäärne. Ta mõistis kriketti ja tennist wähe, ja ta ei pidanud tähtsaks teada wahet polo-poni ja formwanfri-hobuse wahel. Tal olid omapäraseid ajawiited. Kolas pärismaalaste elamutes ringi ja tegi kultuur-uurimis käike.

Mõnikord polnud teda päewade, isegi nädalate wiiji kodus, ja Kolby imestas end furnuks, kui juhuslikult ojutus, et ta jõber tundis Unaradpuri paremini kui ta ise.

Unarpuris walitses maharadjsja Athon Simoi Madho Singh. Teda loeti Briti walitsuse jõbraks, ja inglise jeltskonna koorefikt oli tal tihti kiilalijeks.

Doberst Bullock weetis heameelega päewi palees ja lõbusais jahijeltskondades oma wiirjstliku jõbra juures. Et ta teda jamal ajal ka filmas pidas, ei muutnud asja.

Kolbyle jäi mõistatujeks, kuidas Sparks pääjis maharadjsja paleesje. Kuid ta käis seal siisje ja wälja. Temal olid alati kõige täpsamad teated ja tema abiga oli mr. Knickerbocker paljastanud wandeseltsi, mis oli teinud enda ülesandeks korraldada elukallalekipumiji.

Kolby ei murdnud pead oma jõbra üle. Teadis, et see warem olnud detektiiv, kuid uskus, et ta niivid seisab statistika-ameti teenistujes.

Ka köitis mrs. Sullivan teda ifka rohkem ja rohkem.

Uhi arenes forralitüks flirditks, ja Dick Kolby, kes alati olnud õrnasoo austaja, sattus ifka enam ja enam ta ilufate filmade mõlu alla.

Sparks ei mõinud Sullivani kannatada. Ennek pole tal aega abiellumiseks, mõtles ta. Muudu teeb rumaluse. Aga mis see mrs. Sullivan õieti on?

Nathanael Sparks pilutas filmi. Tegigi seda alati, kui järele mõtles. Siis kirjutas kirja oma sõbrale, mr. Joel Thumikinsile, Ralkutta, Elliots road 26 ja viis kirja isiklikult postile.

Mõne päewa pärast saabus vastus jellele kirjale põhjustas, et Sparks hakkas huvi tundma mrs. Sullivani isiku kohta. Seal jõudis midagi, mis ta huvi köitis tugewamini.

*

Maharadisha kandis raskest walgest iidist kuube, mille nõõpideks pähklisuurused teemandid. Muud riietuseosjad olid meesiniseft iidist.

Ta oli sihwakas, kitsa merewaigu-kollaka näoga. Wäikeste käte sõrmed olid briljantides, millest igailks wääris kuningriigi.

Ta oli weel noor, kuid ta omas midagi eriliseft aumäärset.

Bara Bard, elewant, kelle hambad olid kaetud kullaga, kumardas ta ees oma selja. Bara Bard nõrkes peaaegu brokaadi ja sameti koorma all, kuninglik elewant saja hulgas, kes elasid Amarapura walgeis tallides.

Saabus õhtu. Kuuldus kurin tallist, kus tiigrid ootasid endi õhtuõõki. Päike oli weeremisel. Ülal naistemajas jäten-dasid ruudud loodekullas. Maharadisha seisis afnal, kuni pimenes wäljas täiesti. Siis astus ta tagasi ja lõi wäikelele hõbedasele gongile.

„Kas jahibid on tagasi?“ küüis ta teenrist.

„Peamad saabuma warsti, käskija! Du juba näha nende tõrwituid Nila Dara juures.“

„Lee walguft.“

Elektrivalgus leegitjes toredais girandooles. Kõik jäten-das: möõbli eebenipuu, põranda portselaan, paksud kuldliistud hünatapeedil, paksuõhulised jumalakujud ammuli suudega ja roheliste berryll-filmadega, kõik Ida-Asia kunstiteosed, mida itia kofku kuhjatud inim põlwede jookkul.

Ukki kuulatas maharadsha.

Jahi karawan.

See tats elewanti; siis jalk pärismaalasi-ajajaid, paljad, peale tulipunase punjapõlle. Rõitpidi tume hiiglakogu. Bruun feltskond hõiskas.

Maharadsha oli jammunud paar astet tulijaile wastu. Elewandid laskusid põlwili, ja nende wõimsajist, ettesirutatud lottidest kõlas kuninga terwituseks: „Salaam — juh, juh, juh.“

Õfimeje elewandi istmelt ronis alla ooberst Bullock oma ad-jutandiga. Nad reputasid maharadshaga kätt. Siis waadeldi jahisaaki.

Maharadsha silitas tiigri irwitawat pead. Ta nägu oli liikumatu nagu kiwikujul.

Rahwahulk aga plaksutas meeletult käsi:

„Tiiger, tiiger on furnud! — Elagu wahwad wõõrad!“

*

Doberst Bullock suitsetas oma wesiipiipu enne magaminekut. Ta sirutas end mugawalt oma Bombay-toolil, nii et smokingi walge siid ragises. Siis kummardus ta oma ad-jutandi poole: „Tõesti, huwitaw maa: tiigrid, elewandid, hiiglamaod, puud nagu kirikutornid. Templid kõrged nagu mäed, ei — kõrged nagu taewas — — ja — inimesed nagu lapsed ja wiirist unistaja — unimüts! Teatage jeda rahuga Simlas.“

Ta oli oma hääle jumbutanud; siis jatkas ta waljusti: „Sead ööd, Seymour! — Homme on jälle päew.“

*

Wäljas seisis kuu taewasewal. India täiskuu.

Palmide all õierasquete pöösaste wahel pargiteed ümber heledasti walgustatud muruplatside.

Tihnikus berberitsipöösaste ja bambuspilliroo wahel piilufid kalakawalad filmad. Reed on mustad tiigid, millel elawad lootoslilled, milles pesitsewad krokodillid ja wesiamaod. üks kuju lahkus warjust.

Maharadsha.

Ta rändab pikkamisi mööda parki. Tuleb Daldali, hiiglasseini juurde, millel peegeldub kuu ketas.

Maharadsha läheb üle silla. Ma põhjas milkatab wari — Mugger, suur krokodill, keda senini toidetud Daldalis.

Saabub kõrgenditule.

Rhododendronid, magnooliad ja bengaali roosid warjavad pinki.

Maharadsha istub pingile. Talle tundub, nagu poleks ta ükshinda. Ta tõuseb. Seal praksub oks teel. Berge jamm.

Üks hindu seisab ta ees, ja kummardab sügavasti oma „salaam.“

„Oled tagasi juba?“ küsib maharadsha hetke vaikuse järgi.

„Mägin püha jõge ja lumiseid mägesid. Mägin suurt linna, mis valitseb merd. Mägin kõiki teesid Hiindi maal. Mu tee oli pikk ja ma väsisin.“

„Tule!“ ütles maharadsha. Ta ei võinud wabaneda tundmusest, nagu kuulataks neid keegi.

Nad sammusid pikkamisi nõlvakult alla. Teine fosistas:

„Kuuskümmend püssi on jõel — ülewalpool kanalit. Ditta on teatatud — wiistuhat on praegu teel.“

„Ja püssirohi?“

„Laaditakse praegu. Bajonetid ja mõõgad.“

Maharadsha noogutas. „Sa rahwas?“ küsis ta.

„Sööwad ja jookwad, abielluwad ja paluwad jumalaid.“

Maharadsha fortsutas kulmu.

„Kuid pühad mehed fosistawad neile kõrwu.“

„Ja kuningad?“

„Need käiwad koos ja kõnelewad üksteisega.“

„Ja mis lasewad nad mulle ütelda?“

„Nad saawad ööl, kui kuu täis saab, ootama Anaradpuri maharadshat Kola Mahalis.“

„Suure püha ööl.“

„Sa ütled jeda — juure püha ööl?“

Waewalt olid nad kadunud, seal jündis midagi kummalist. Maharadshal oli olnud õigus. Oli keegi kolmas seal. Pingi tagant, millel maharadsha praegu istunud, tõusis wari. See oli hoghi kollastes närudes, jäähallid karwatutid kollasel näol, peos fakiirikapp. Järgmisel hetkel kadus ta pööstastikus.

Maharadsha oli jõudnud Daldali wee juurde.

*

Järgmisel hommikul juhtus õnnetus.

Zuba wara saabus ooberst Bullock Arthur Seymouri ja jalga küttidega ja elewandiajajatega Kollase Seina juurde. Seal elutjes wana isaelewant, — kes kahju tegi maisi- ja ba-

naanimäljadele ning suhkrupilliroo istandustele. Lõhkus nagu paharett. Polnud keegi ta eest julge. Wieksümne miili kaugusel ümberkaudu põgenesid kõik, kui ilmus rogue — nii kutsuti metsikut elewanti.

Just Kollase seina juures juhtus õnnetus.

Terwe suur Tschakau-Bard'i õhngungel lebas seal nagu ainuke hüglawaagen mustakspõletatud sawist.

Elewant oli ennast wägewalt ülal pidanud. Oli surmanud kaks radshpuh — teenrit ning tormanud lõhkudes läbi tihniku, jattudes just jahiseltskonna keskele.

Tosin pauke kõlas.

Wanamees oli huiganud pikkawalt ja kadunud hetkel. Ragin tihnikus jarnanes kuulipritsi, raginale, näitas, millises jhis oli läinud elewant.

Kuid ooberst Bullock lamas filmisi.

Kui teda üles tõsteti, oli ta surnud.

Rogue polnud teda puudutanud. See oli mööda pühkinud temaft künne jammu kauguselt.

Ei! — üks kuul oli ta elu lõpetanud.

Püssikuul.

Ta ise ei näinud jeda märganudki olemat. Sest ta päewitanud näol püsis weel metsiku jahikire ilme.

Maharadsha oli meeleku. Ta wandus, et kurjategija elawalt tiikfideks saab raiutud. Kuid keegi ei tahtnud olla tegija.

Kui dr. Morton hiljem awas haawa, ilmnes, et kuul läbistanud kopsu, riivanud südant ja lamestunud wastu rinnakonti.

Pauk oli tulistatud waewalt künne jammu kauguselt. Wõib olla, oli Bullock erutusjes ise jooksnud wastu mõne kiiti kuulile.

Kuul oli lastud harilikust eestlaetawast relwast, mida kannawad kiitid-pärismaalased.

Leitnant Seymour ei wõinud teada õnnetuseft, kuna ta oli asetatud teisele poole Kollast Seina ja alles siis kuulis oobersti jurmast, kui see juba oli siindinud.

*

Õnnetuse päewa õhtul istusid wiis meest Nagalpuri ühe eeslinna oopiumiurkas. Oli kaunis räpane kõrts. Polnud mingisugust mugawust.

Ruid külalised olid rahul.

Seft peasti oli, et „Daulwas Tornis“ — nii kutsuti kõrtsi — teeniti hästi.

Har Singh — wana, ühefilmaga Har Singh, keda tundis iga laps eeslinnas. Har Singh oleks ennem oma kuiwa, finise keele kurgus juba ära hammustanud, kui et „jumala-õnnistusele“ (oopiumile) ainult ühe anna wõrra (anna — umbes viinapenniline india wafkraha) oleks mulda jekka raputanud.

Wähemasti tõendas jeda Har Singh ise, ja teda pidi uskuma. Seft ta wandus Rama, Rakshmi, Ganeshi ja Kartik-keha ja teiste paganauju jumalate nimel; ja needis ennast ja oma suguwõsa tulewas ja möödunud põlwes, kui ta peaks rääkima ebatõtt.

Wiis meest ei tellinud oopiumi. Nad foonutasid kiitades pingil, närides bambusroogu wõi mäletsefid riisilõlgi, mida Har Singh iga hommiku wärskelt pingile raputas.

Peale nende oli „Daulwas Tornis“ weel üks külaline. See lebas nurgas ja norstas.

Mehed waatasid umbusklikult magajat. Wiimaks küsis üks, kes see olewat.

Wana Singh istus oma platsil, mis mitte juurem ega elegantsem polnud kui sealatter, ja weeretas oopiumipille juure ojavuuga.

Etteks tegi ta wiimase pilli walmis.

Siis pühkis ta mõlemad peopesad ja sõrmed ühe willase lapi külge — seft Har Singh oli kokkuhoidlik mees ja ei lastanud terakestki jumalaandi raisku minna. Tga nädal, kui lapp oli muutunud šokolaad-pruuniks, keetis ta selle hoolikalt jälle wälja. —

Wiimaks astus ta magaja juurde, sükkas mantli kõrwale, millega nagu oli kaetud, waatas jeda ja ütles:

„Mis sa tahad öieti, Bagwan Charan? Miks ei tohi astuda keegi wõõras „Daulwasse Torni.““

Ta kattis magaja jälle kinni. „Kas pean ma oma wõõrastelt küsima, kuidas nende nimed ja kust nad tulewad ning kuhu nad lähewad?“

Kas pean küsima neilt pabereid, nagu kirjutaja, kes istub raekoja wärawas?“

„Kas tunned sa jeda meest?“ küsis Bagwan Charan tagasi.

Ta wiskas wanale ühe erilise pilgu.

See muutus tähelepanelikuks.

„Kust pean mina teda tundma?“ vastas ta. „Ta tuleb Madrasist. Ta on bandiit, nagu ta ise ütleb. Ta magab. Ta magab kõvasti nagu koopaoraw. Kuulake!“

Wõõras liigutas ning pomises segaseid sõnu nagu joobnu.

„Ta magab. Zuba kolm päeva tuleb ta samal ajal „Laulwasje Torni.“ Ta on waike mees, kes maksab jularahas, kes ei eeskita kedagi. Sätke kartus.“

Bagwan Charan noogutas. Siis pööras ta end kaaslaste poole. Esiotja rääkis ta surutud häälel. Siis kiskus kõne teda endaga kaasa.

„Täna langes esimene kuul. Püha sõda on alanud. Werd peab neelama Hindi maapind. Ta peab ujutatud saama paksust werest — ja joobuma. Alles, kui wiimne till wiimase jahibi walelikust südamest on neelatud, täitub Hindi maa janu.“

Kõneleja peatus hetkeks. Ta teha wärikses ja pöörles erutusest.

Kuulajad wahtisid teda nagu pahawaimu. Nende filmad leegitsesid hämaras nagu huntidel.

Bagwan Charan jatkas. Ta oli rahustunud. Pingutus ta näolt oli lahkunud.

„Siis kuulub püha Hindustani maa jälle oma õigetele lastele. Teie ei maksja maksusid. Teie külwate ja lõikate endile, mitte enam jahibidele.“

Teie naerate jälle. Palwetate ja wõtate naaji ilma walge mehe lubata. Sõuab kuldne aeg.“

Kõneleja tõstis häält.

„Piiripealsed mehed, kuni alla Mysorini — Suglist kuni juure kõrbeni. Ulatage käed. Teie saate tugewaks, kui meeskud elewandid, kui ninajarwifud taltfutamatuse wihast!“

Ta kummardus pealtkuulajate poole.

„Kuulge, märk, ühendaw sõna! Mõtlege: see on teie ema hää, teie emade ema, juure ema Hindi hää.“

Mehed pidasid hinge kinni. Slegi nurgas lewaw mees näis peatawat hingetõmbed. Wäike, tume, aurune tuba oli hiirewainne.

„Kuulge!“ jostistas Bagwan Charan jälle. „Kuulge, Hindi mehed! Märk on: „Madar bulati, ema kutsub! Sellest peate iiksteist tundma: sõpra ja waenlast. Aga häda — üheksa korda häda äraandjale! Paisjed ja pidalitõbi, kott ja muhud peewad ta luid sööma — werine Naali, punane Durga —“

Teda katkestati. Gar Singh astus kiiresti sisse ja jostitas kõnelejale midagi kõrva sisse, mis sundis teda vaikima.

„Olge targad, mu vennad!“ jostitas ta, „Nad tulevad —“ Teised astusid ettevaatlikult uksest välja.

Mõne minuti pärast lamas ainult joobnu veel nurgas ja norstas.

Seal kõlasid sammud.

Üks kisti lahti. Pärismaalastest politseinikud tungisid sisse, nende järgi Gar Singh, kes kõikide jumalate nimel wandus, et peale selle Madraši mehe pole astunud täna ükski hing „Daulwasje torni.“

Politseinikud liikkasid ta kõrvale ja otsisid terve kõrtji läbi. Kui nad tulid magaja juurde, kiskusid nad ta jalule.

„Kes see on, see koer?“

Kuid juht, silh, naeris: „Jätke teda, Malake! Sajajalgsest ei saa kunagi kobra madu. Edasi! Oleme walejälgedel.“

Madraši mees tuihus, hõõrus filmi, sirutas ja sammus haigutades uksele.

Gar Singh jooksis talle taewa õnnistust mõlemale õlale. Sest ettevaatlik mees oli juba ise tühjendanud ta tasku.

Kui mõõras waewaliselt jõudnud läbi pärismaalaste kwarraali turuplatstile, seisatas ta ja waatas ümber. Siis läks ta edasi.

Gar Singh oleks imestanud, nähes kui kiiresti ta külaline Madrašist kõndida wõis.

„Kas ufute tonte, Nat?“ küsis Dick Rolby ühel ilusal õhtul oma sõbra käest. See oli juht juure pidupäewa õhtul.

„Oleneb sellest, milline on tont“, arwas mr. Spraks ettevaatlikult. „Aga mis pärast?“

„Miks? — Ma ei tea isegi, kas pean uskuma wiimati.“

Siis jutustas ta sõbrale oma seiklusest Mahalis.

Spraks kuulotas tähelepanes. Asi näis teda huvitawat, niipea kui ta kuulis Kola Mahali. Muidu ei pidanud ta Rolby armulugudest paljut.

„Olen jällegi käinud seal — faks korda“, teatas see. Ei näinud midagi. Ainult üks wana, kole hinduwanamoor kolaskas seal ringi. Nägin palju waewa. Aga see nõid ei mõistnud mind, kõige parema tahtmise juures ei mõistnud. — Ja täna õõjel veel lähen Mahali.“

Spark's kaalus järele. Siis vastas ta: „Kas ja ei saaks kuidagi seda täna õhtult edasi liikata?“

„Ei lähe, Nat! — Aga mispärast?“

„Mina tahaksin kind heameelega jaata.“

„Kas sa tulla? Täna! — Aga milleks?“

„Ja. Tuleksin heameelega kaasa. Neli filma näewad pa-remini kui faks.“

„Üksna õige, wanapoijs! üks teine furd — aga — aga — see ei lähe. Pean wälja minema. Pärast terve nädal olen tegevuses. Homme direktori juures, ülehomme Manaurinis. Siis tuleb maharadsha järgi, siis klubi — siis Sullivan ja nii edasi.“

Mr. Spark's tegi tõsisema näo, kui tal juba oli. „Tee mulle headmeelt, Dick!“ ütles ta. „Jää täna õhtul siia. Minu pä-rast, Dick!“

Dick Rolby waatas imestanult oma sõbrale otja.

„Konoh“, patjutas ta Spark'sile õlale. „Mis sul on, wana maja! Kas usud, et mind Mahalis keegi ära jöök?“

„Kumalus“, vastas Spark's tujaselt. „Magu lasjaks Dick Rolby ennast süüa! Kumalus! Mine jumala nimel!“

Dick Rolby poleks rahustunud nii kergesti. Sest ta ei mõistnud oma sõpra. Kuid samal hetkel möödus üks waner.

„Ah, mrs. Sullivan!“

Ta juhtis ije hobust, ja peatus elegantse tõmbega bungalow ees. Phil Everetti pruun hobune oli saanud taltjaks.

„Tere, mrs. Sullivan!“ Mr. Rolby hüppas weranda-astmeilt alla ja astus aeda. „Tere! — Waadake aga pruuni! Nii wagane kui metodisti jutlustaja — see wana pikkkoiw! Hästi sõidate, mrs. Sullivan! Supiteri nimel! Soowin õnne! Soowin tõesti õnne!“

Ta patjutas pruuni kaela.

„Sa kuhu läheb reis?“

„Kuju, mr. Rolby.“

„Teid pole enam nähagi. Wäga harwa!“

„Sõitfin jalutama. Hobune tahab liikumist.“

„Dlite jälle saarel. See on nii üksik paik. Mis teid sinna tõmbab?“ — — — Mrs. Sullivan plaksutas piitsfaga nõel-färbsleid. „Kes teab?“ arwas ta. Ükki naeris ta heledasti:

„Wõib olla jeejama, mis teidki, mr. Rolby! Kuid — kas olete käinud veel Mahalis?“

Rolby noogutas.

„Sa olete näinud ladyt?“

„Näinud? ei! Aga —“ Ta vaatas futjari poole.

„Beate mulle kõnolema. — Kohel!“ Ta wiskas ohjad futjari kätte, ulatas Kolbyle käe ja hüppas mankrift maha.

„Doju“, käsutas ta. „Mina tulen järele.“

Wanker sõitis edasi. Nad sammusid järele, mrs. Sullivan kodu poole.

„Mii siis“, algas ta, „teie nägite teda jälle.“

„Nägin? — Ei, mrs. Sullivan! Ei näinud. Aga ma saan teda näha.“

„Saate näha.“

„Ja, saan näha. Ta on mulle ise lubanud.“

„Lubanud? Sir! Teie naljatate. Alles ütlesite, et teie pole järele näinud ladyt. Kuidas wõis ta teile siis midagi lubada?“

Kolby naeris saladuslikult. „Ma pole teda näinud, mrs. Sullivan! Na mitte kõnelenud — aga — aga —“ Ta haaras rinnatasku ja tõi oma taskuraamatu välja.

„Waadake! Teile tohin seda näidata.“

Ta wõttis taskuraamatust tüki paberit. „Selle leidsin Minaris. Sinililledest keti otjas rippumas. Waadake, nii—“

Mrs. Sullivan oli paberitüki haaranud enda kätte. Ta filmad tumenesid, kui ta luges. See oli üks wana katkine kirjaümbrif. Seespool seisis mingijugune pliiatsifiri.

Mrs. Sullivan ei liigutanud enmast. Mr. Kolbyle näis, nagu wõtaks lugemine liig kaua aega.

„Koh!“ küsis ta kannatamatult.

Ta pööras enmast tema poole. Paber krabises ta käes.

„Halb nali, mr. Kolby!“ ütles ta ja naeris. Selle juures märkas teine, et mrs. Sullivan ülemine huul oli natuke liig liihife. Ta wiskas paberi maha. Kuid Kolby tõstis ta koha jälle üles.

„Halb nali, mrs. Sullivan?“ küsis ta imestades. „Mis pärast halb nali?“

Ta hingas kuuldawalt. Ta elewandiluuwärmiline palgede karw muutus kiiresti woolawaks punaseks. „Mis muud wõib see olla?“ arwas ta lõppeks.

„Teie rääkisite nähtawasti oma seiklusest klubis, ja mr. Pinecoffin wõi keegi teine naljahammas riputas tornis selle kirjakehe üles.“

Kolby raputas pead.

„Ei, Jupiteri nimel, — ei! Teie olete walejälgedel, mrs. Sullivan! Olete, tõesti! Olete! Ma pole — kuni tänaseni kõnelenud kellelegi ladyt. Ei ühelegi inimesehingele! Minult teile — ja, wiie minuti eest — Natty Sparksile.“

„Dhoo!“ — Ta naeris jälle. „Aga kas teie ka minu käefirja tunnete?“ Ta waatas hämmastunult daamile otsa. Siis raputas ta pead.

„Ei — ei! Ma ei tea, mida teie warjate, mrs. Sullivan. Olete täna täies relwas. Aga — üks küsimus: Mahalis on tuhat torni. Kus teate, millesse lady on elutjema kolunud? — Aha!“

Mrs. Sullivan hammustas huult. Nad olid jõudnud ta maja ette. Kolby tahtis lahkuda, kuid mrs. Sullivan seisatas.

„Ma naljatasin muidugi“, ütles ta iseäralikult surutud häälega. „Aga, palun, mr. Kolby! Kuidas olid need sõnad? Sugege weel kord!“

„Seameelega!“

Ta wõttis ümbriku jälle oma taskuraamatust ja luges:

„Kui täiskuu waatab Mahali peale,
Siis otsib Hafoo wõlurohte.
Baldeo norskab taga-warawas.
Siis tulewad härjapõlwajad ja haldjad
Ja tantsiwad muruneid tor nis
Mabeliga ringtantsu.
Kui ja tahad näha muruneidude tantsu,
Pead tulema Mahali öösel.“

Ta waikis ja pistis ümbriku jälle tasku.

„See on kõik!“

„Jah — kõik!“

„Ja teie tahate minna täna öösel?“

„Lähem, mrs. Sullivan. Lähem... Täna ööl on täiskuu.“

„Teie ei näe siis pidustust: suurt rongikäiku... Pühapäikside ja kujukude pejemist.“

„Wiliistan pühakujukude peale, mrs. Sullivan.“

„Saja miili kauguselt ümberringi on saabunud radshad pidule.“

„Ei tee wiga, mrs. Sullivan, ei tee wiga. Ja kui tuleksid kõik need paganawürstid terwest Desh-Indiast — üks teise järgi — lähem mina ifka Mahali. Tahan näha muruneidude tantsu.“

Teine trampis wäibese walge kingaga maad. Siis katsus ta teistwiisi.

„Minu pärast! Mr. Kolby. Jääge minu pärast täna öösel koju“, meelitas ta.

Kolby kuulatas wõlutult. Nagu hõbehelin kõlas daami huultelt. Ta lõi oma imeilusjad filmad üles.

„Kui teie mind natukenegi armastate, siis jääge täna öösel minemata.“

Diid Kolby oli peaaegu wõidetud. Ta ei wõinud naljalt vastu seista ilujatele huultele ega ilujatele filmadele. Kuid seal nägi ta mr. Sparksi tulema ja üks mõte läbisitas ta aju.

„Naljaka!“ mõbles ta. „Esiteks Sparks ja nüüd jälle mrs. Sullivan — waadake aga! — muudugi on nad omawahel kokku rääkinud, et mina oma fihlweo kaotaksin. Poisid, tunnete Richard Kolbyt halvasti.“

Ta ulatas mrs. Sullivanile lahkumiseks käe.

„Tahan näha murruneide tantšimas — ma arwan: tahan! Elage hästi, mrs. Sullivan! Seal tuleb Patty Sparks. Ra see ei taha lasta mind Mahali. Ga—hhaa!! Olete kenad inimesed. Tõesti, kenad inimesed. Tõesti, kenad inimesed!“ Ta naeris waljusti.

Mrs. Sullivani nägu läks pilwises. Ta käsi tõmbus rufkastse, nii et nahksete finnaste õmblused katkesid. Siis kadus ta majja, weel enne kui mr. Nathanael Sparks talle head päewa jõudis soowida.

Diid Kolby wilistas lõbusalt ja liitus sõbraga, et minna ühes klubisse lugema ajalehti.

„Waata!“ ütles ta, kui nad mugawasti istusid rõdul. Ta näitas mrs. Sparksi ajalehte: „Poliitilised tapmised! Ma usun tõesti, direktoril on õigus.“

Ta luges: „Maafonnafohtunif sir Archibald Pawner, Lahores tapetud. Seljatagant läbi akna. Dösel — wat' kus kaabakad! — Politseiülem Sardhanas hindu poolt furnuks pistetud; ta muhamediusku kirjutaja furnawalt haawatud. — Edasi! — Surmatud walitjuse ajalehe wäljaandja. — Massilised wangistused. Tapmiskatse mr. Cyril S. Dabentry vastu — mürk. Ja nii edasi — ja nii edasi. Wana Nikolause nime! — Arwan, direktoril on õigus.“

Sparks filmitses ajalehte. Ta peatus ühel telegrammil. See kõlas:

„Simla. Barampuri ja Rhaga wahel leiti raudtee kupees

ühe mehe laip. Mees oli pärit Ghota Nagpurist, surmatud noahoobist. Surnu on röövitud. Puuduvad ka ta paberid. Minult ta julgas leidus shiffreeritud telegramm. Arwatakse, et siin on tegemist mõne isikuga jalapolitseist."

Sparks julgus filmad ja kaalus järele. Siis waatas ta weelford ajalehe üle. Kuulutuste reas seisis:

„S 37 firi teel.“

Ta kehitas tufajelt õlgu.

*

Maa märises. Vignes wari. Tuulekiirul. Ahkimine ja trampimine.

Maharadsha elewandid.

Suure jumala püha..

Riisa läbistas waiwuse. Tuhandest furgust. Pooleldi hõiske, pooleldi kaebus. Riila elustus.

Suur rongikäik.

Gesotšas muusikafoor. Siis braminiid piduriides. Pühad wantrad jumalakujudega. Nende ette rakendatud piimwalged härjad. Pikad sarwed kaetud kuldplekiga ja põimitud lillepürgadesse.

Siis ratsanikud — firjus uniwormis, sepoyd, ihufaitjewaigi.

Nende järgi maharadsha.

Elewant lämbus peaaegu brokaadis ja sametis. Üste woorderdatud siidiga, walmistatud kallimaist puust ja üle külwatud kalliste kividega.

Ütme seljatoele toetusid tinahallid näod särawate turbanite all, teemandid jätendasid tuhandes kiires.

Nende järele sõjamehed, ja siis Anaradpuri rahwas, ehitud lillegirlandidega.

Järwel lahkus rongikäik maanteelt.

Seal pesti pühakujusid.

Rõlased hõisked, elewantide tuututamine.

Suure jalipuu warjust tõusis üks fogu. See oli fakiir. Määritud tuhaga ja rohakat-pruuni paljast selga mööda käisid walged triibud, mis andsid mehele luustiku wälimuse. Ta waatas oma kustunud filmist, mis warjatud kulmude karwapihmastest, eemalduwale rongikäigule järele. Siis läks ta pikkamisi kuni riisipõllu ääreni, kus Dschilam moodusta jadama. Seal kadus ta kiiresti ühes kraawis kõrkjate wahel.

Rõik oli wainne; ainult harukorral naerisid kõrwadega õõkullid, nahkhiired ja õõliblikad surisid taha. Järwes käratseid konnad. Kalda ääres lebasid lootfikud. Tõrwikute tuled paistisid läbi auru punase masšina.

Jällegi häälitsees öökull. Tee poolt wastas teine. Kiisipõllu tagant tõusid warjud ja lähenesid kõlatult. Mehed lähenesid järwele ja astusid paatidesse. Ettewaatlikult puudutasid aerud wett.

Üks paat teise järgi eemaldus kaldast.

Siika enam kujukid, kuni oli täitunud wiimane lootfik.

Rui wiimane oli kadunud läikiwa Dschhili riba taha, piilus kraamiist üks pea wälja. See oli maantee fakiir. Sette põrnit- ses inetu furnupea üle wee, siis tõi ta kõrkjaisi wälja fitja paadi, mida nimetatakse „hingede müüjaks.“

Fakiir laskis jelle wette, haaras aerud ja jõustus edasi nagu kiirrong.

* * *

*

Umbes tund aega hiljem hiilis Diek Kolby minari jalale, kus lady Macphersoni waim oli määranud talle kohtamise.

Terawalt eraldusid täiskuu paistel walgus ja warjud. Torn näis puhtast hõbedast. Ainult kuppel lebas pimeduses, sealt jätendas kunstiline wainne wõre.

Teine hoom oli walge nagu päewal.

Diek istus mahapudenenu elevanti-puusa kivilise, seadis piisji enda kõrwale ja ootas.

Ta waatas kella. „Weel mitte kaksteistkümmend.“

Rannatlikult ootas ta.

Seal kuulis ta kahinat. Ülewal minaril seisis kaju — naisekuju. See polnud see kaju, keda tema oli oodanud. Ei, kindlasti mitte! Ta oli suurem ja jaledam, kandis tumedat kitsat mantlit, mille kapushoon warjas pead. Daami selg oli pööratud wõre poole ja siiski tundus Kolbyle see kaju tuttanu. Ta peatas hingetõmbed.

Kas üks teine lady Macpherson?...

Kuid seal tuli ju ka ta ise.

Ta tuli otsekõhe pimedusest wõrele.

Kolby tundis kleiti lahtiste treela-warukatega, fitja wõõga, mis hoidis kleidi woldid ümber noore keha. Ta nägi magnoo-

lia-õisi wööl. Ta tundis tütarlapselikku kaju, wäikeste, peenikeste pea ja raskete juuksepalmitutega otsaesisel, huulil lapse-naeratus.

Sady toetus wörest alla. Ta ei näinud teadwat, et seal on weel keegi teine naine.

Praegu tahtis Kolby üles tõusta, wälja astuda peidupaigast, seal jõudis midagi arusaamatut, koledat, ootamatut.

Kõisa... Kõle kisa läbistas õhu, nagu hiiglarööwlooma kõrist.

„Baldeo! Jumala halastuse pärast!!!“

Sigla wari, kaks koledat pikka kätt — — jälle karjatus. Surmaforin — langemine... Siis järgnes püssipauk.

Nagu lõwi tormas Dick Kolby üle rufude. Ümber torni, trepist üles. Mis teda seal wõiks oodata, seda ta ei teadnud.

Ta nägi ilka ainult musta kuradinägu, kelle peale ta oli tulistanud. Ta hiiglarusikas pigistas peaaegu puruks suitsewa püssitoru. Nagu rööwloom ise waatas ta pöörlemail filmil ümber, et ka leida waenlast, kas jellest wõi teisest ilmast, kellele oleks wõinud karata kõrisse.

Pikkamisi wõttis ta jälle enesewalitsemise. „Neetud!“ turtus ta. „Sällegi mitte midagi...! Wõtku mind wana Nikolaus,“ mõirgas ta oma hiiglaste häälega.

„Nägin teda siiski, wana Dicki ennast, kui ta kägistas, kägistas oma mustade küüntega... walget, jüüitut kaela. Kuulsin, kuidas ta kisedas. Kas olen nõiutud, wõi joobnud? Ha!...“

Ta naeris õelalt.

„Teadsin, et arwasin õieti. See poisj siin on higistanud!“ Ta kummardus ja tippis musta plekki marmorikivil.

„Aga kuhu ta jäi, wana Dick, kurat?...“

Kõna ta seisis ja imestas, langes miski ta peakohal wasslatusele.

Püssipauk.

Gardshapuude wahel tõusis sinine suitsujuga. Teine pauk.

Aga Dick Kolby oli kadunud. Ta konutas wõimsa kivi-müraka taga, mis moodustas sisseläiku platwormile.

Ta oli pistnud oma relwatoru läbi selle kaitsewalli awause ja piilus. Wõis näha sealt sissepääsu torni. Ta hoidis oma jahinoa walmis.

Oli raputanud uusi padroneid oma kõrwale maa peale. Nii wõis ta wastu panna mõni aeg. Polnud midagi näha, kuigi õõ oli walge nagu päewal.

All puude warjus arwas ta nägema liikumist, kuid ta ei tahtnud raisata kuuli.

„Tahaksin teada, kas meel neid kaabakaid seal on?“

Tal tuli meelde indiaanlaste tuntud wõte.

Wõib olla, on need poisid nii rumalad.

Ta tõmbas ülikuue seljast, rullis ta kofku ja pani otja enda kübara, ning liikkas siis selle kogu ettemaaltlikult üle wõre.

Kolm panku langesid üksteise järgi.

Kolmas ei olnud lähedusest, tuli torni küljest, mida Kolby mitte ei näinud.

Terwe kompanii! Kust need kaabakad siis on tulnud? Seit Indias ei tanna teehulgused tulirelwa.

Wähe aja pärast proowis ta uuesti wõtet mantlikujuga. Kuid kõik jäi waikjeks.

„Mhaa, tunnemas juba seda wõtet,“ naeris ta lõbusalt.

„Hakkas igaw oodates.“

Putukate ja lehekonnade sumin kostis ühetoonilisena, wahetewahel katkestatud kaugeist, kaebawast karjatuses, mis kostis dshungli poolt. Kolby ei ojanud endale seletada, mis see wõiks olla.

Kuu seisis juba madalal. Warsti wõisid läheneda waritsejad.

„Tulgu aga ainult!“ Ta piilus alla hoowi.

„Ilma lennukita ei pääse minu juurde keegi, seda treppi mööda küll kindlasti mitte keegi.“

Ta pihk langes mehaaniliselt jällegi trepile ja tarretus.

Trepil konutaski juba külaline. Wöödiline koletis furnu-pealuuga.

„Wana Nicki nimel!“

Pealuu irwitas lõbusalt üle terwe näo: „Päewa!“

„Dief Kolby sõrmed pigistastid jahinuga.“

„Ss ganda needmine, milline koletis!“ mõtles ta kuuldawast. Tont näis heas tujus. Ta löi jalad üksteise üle risti ja pilutas filmi.

„Ssa lõbusasti, tubli pois,“ arwas ta.

„Wõtku mind wana Nikolaus,“ mõtles Kolby, „kui see pole kõige mõistlikum tont, kellega wõib rääkida. Waatame, mis wanal gentlemanil ütelda on.“

„Plus ilm,“ algas ta jälle.

„Beenifel!“ kinnitas Kolby. „Kas tulite ainult sellepärast siia, et mulle ütelda seda?“

Teine irwitas.

„Glutjete tornis?“

„Ja, fir!“

„Mugaw kodu?“

„Täna!“

„Ma arwan, teie ei ole siin ükfinda?“ küsis Kolby.

„Ei, fir!“

„Ei ühtegi waba ruumi?“

„Ei ühtegi!“

„Kas siin on portjeed wõi midagi jellejarnast?“

„Pane tähele, Dik, kuu loojeneb warsti.“

Mr. Kolby pani käe suu ja nina ette. Sahinuga langes käest. „Tahan ennast elama kehaga —“

„Mülgida lasta,“ katkestas furnupealks. „Tean juba, Dik. Aga mis sa siin ülewal teed?“

„Natty,“ oigas teine. „Natty Sparks! Püha Georgi nimel. Natty, kuidas näed sa wälja?“

„Rahulikult, inimene!“ — Jutustan. Meil pole aega tempudeks. All luurawad wiiskümmend musta kuradit, kes waimis meil lõikama kaela. Noh, jee tualett, jee kuulub mu käsitöö juurde.“

Kuid siin pole paras koht jutuajamiseks.“

„Sul on õigus, wanapoiss, pole paras koht. Issand jumal, pole paras koht! Pead kuulma kõik.“

Ja ta teatas Sparckile kõik oma elamused.

„Sm!“ tegi jee. „Arwan, kaome siit sama teed mööda, kui Baldeo ja konsortsiim. Dota!“

Ta roomas ettewaatlikult üles. „Tornis otjifin ma kwi-kwiilt kõik läbi. Jääb ainult sein ja kuppel. Arwatavasti kuppel. See pole ka keskkel. Pea, siin on werejäljed! —“

Ta roomas kupli taha. Kolby kuulis tooni, nagu sünnitab metall langedes metalli wastu.

Samas loojenes kuu.

Ükki elustus warem ja pööjastik. Wanade kujud warjust tulid nagu shaakalite hull mustad.

Kolm korda woolas Kolby püssist tuline juga. Sgarford wastas sellele karjatus, mis õudselst wastu kajas furnuwatkses Mahalis.

Torni sifemusest kostusid hääled; paljaste jalgade sammud kuuldufid trepil. Üks kaju tuli nähtawale.

Kuid need wiletjad inimesed polnud arwestanud Dik Kolbyga. Ta hiiglakäsiwaris tõusis ja haaras.

Siis keerles tume mäss läbi õhu nagu hiiglanahkhiir, wajuš wõre taha, wiindalt korralt jügawuše. Põõsastest kajas wihaulung.

Siis waitis kõif.

*

„Ära unusta padroneid, tule!“ sojistas Sparks. „Tule.“ Sparks oli nägematu. Kuid kuplis paistis awaus, umbes inimese kõrgune. Üks juur wassiplaat oli kõrwale liikatud ja leidus ka käepide.

Nii siis, siin oli uks, mida ta nii kaua otsinud.

August waatas talle mr. Sparks'i furnukahwatu nägu wastu.

„Pane tähele, ära kuku, taja, taja! Warsti on kaabakad siin. Meil pole siin ülal enam midagi koatada.“

Kolby lipjas awausje. Ta tundis, see oli pöördtrepp, kuhu ta oli astunud. Sparks liikkas platwormi jällegi ettewaatlikult paigale. Nad olid täiesti pimedas.

„Kuula!“

Sparks peatas: „Muidugi müüris.“

Tosin pauke kajas jeina pihta.

„Kus meie oleme, Nat? Sina kui portjee pead teadma.“

„Kui nad aga meie warjupaiga leiawad!“

„Ei, ma ei usu. Muidu oleks nad ammugi ilmunud. Ma mõtlen, nad usuwad, et läksime pimedas üle müüri.“

Kolby urijes heameelega. „Arwan, sel mägrakoopal on ka wäljapääs. Kas sul on walgušt?“

„Tule ometi.“

Nad läksid kobades edasi. Sparks ees, Kolby järgi.

„Pea, siin on maailm laudadega kinni naelutatud!“

„Üks... Tähele panna! Meie ei tea, mis peitub jelle taga.“

„Dota, siin on link!“

„Ja seespool on walge.“

See oli pikk, kitsas ruum. Läbi waiteste wõretatud akna-awausste langesid kuu wiimased kiired.

Jällegi uks. Sparks awas selle.

Unelm „Tuhat ja üks ööst.“

Wõlwid moodustasid galerii. Nähtawasti olid nad nüüd järgmises minaris. Ruum oli peaaegu sõõrikujuline. Ta keskel kaunis basseini weripunasest marmorist.

Selles seisis hõbedane weji. Wahetpidamata tõusid tumedad pärlid põhjast üles, ilma liigutamata peegelsiledat pinda.

Kuninganna basseini. Kani supelhoone...

Saladuslikud wõlud, tume, firgline erootika, juure armastuse aimus lehwisid üle hõbeallika, mis näis ootawat, et temasse diena langeb joe, imeline inimkeha.

Müüriil piserdas wäikne härjajuu üksikuid tilku mustrilise kujulise metallwaagnasse.

Langev weetik kajas wastu laulwas, peenes toonis, mis nii kawa helises, kui longes teine tik.

Mõlemad seisid ja kuulatafid. Siis pöördusid mõlema pilgud jällegi basseiniile.

Nad waatlesid pinnale kerkiwaid pärle.

Nad nägid, mis sündis külmenema nende jüdan.

„Kas ja näed?“ oigas Kolby wiimaks.

Sparks ei wastanud.

„Kas ma olen hulluks läinud? Sa pead ju jeda ka nägema!“

Sparks noogutas tummalt. Siis waatafid nad jälle basseini.

Nad nägid kahwatut ilusat nagu. Nägid kahwatut ilusat juud. Ta juuksed põimusid nagu wäänkasmud ümber kulla, õlgade, lumivalge otsaesise.

Nad nägid ta filmi.

Need filmad waatafid kõike, basseini põhjast, oma juurte külmade, finiste tähtedega.

Diid Kolby karjatas.

Süba oli ta laskunud põlwili. „Tema!“ oigas ta. „Tema. — Sumal — tema!“ Ta pani piissi käest ja pistis käe wette. Kuid ta käsi ei ulatanud, kuigi ta kummardus.

„Diig sügaw“, ütles ta kurwalt.

Beerlew weji wärwis wäikse näo seal all, wärwis põled punaseks, juu löi õitfema nagu centifolio. Piik juus liikus. Nagu kuldjed lained.

Wõlutuna wahtisid mõlemad mehed, Nagu oleks elustunud kaimis nagu seal all.

Nagu naerataks, nagu noogutaks peaga. Wõi nagu nutaks.

Minult juured, külmad, sinised filmade tähed puurisid endid ikka sügawamale ja sügawamale neljasse allawaatawasse filma.

„Surnud“, ütles Sparks tajaje häälega. „Loome ta wälja. Sulgust, mu sõber!“

See kirjistas hambaid. „Rani on jurnud“, kirjistas ta. „On jurnud — — — tulin liig hilja. Usun isegi — tulin liig hilja.“

„Sumal näeb — — tulin liig hilja!“

Sparks oli astunud basseini. Weji ulatus talle peaaegu rinnani. Ta haaras laiba ühe kae. Reha järgnes, nagu kantuna enda jõust.

„Wõta ta käsi!“ käsutas Sparks. Kolby kogus ennast ja haaras kae. Nagu ema oma lapsi, nii haaras ta koha kuivale, ja fängitas ta õrnasti basseini marmoräärele.

Ta neelas alla midagi, mis maitses tibe.

„Walge tumike, walge tumike tapapingil.“

„Baene, wäike rani! . . . Kuidas see juhtus.“

Sparks ronis lähimärjana weest wälja ja astus ta kõrwale.

„Uppunud“, ütles Kolby.

„Ei“, wastas Sparks karedalt, „kägistatud!“ Ta näitas wiewe koledale mustale jäljele jurnu kaelas.

„Baldeo“, oigas Kolby. „Baldeo rufikas . . .“

Wõni minut waatasid nad jurnut.

Siis aga segunes langewate tilkade õrnale kajaale kihin ja sofin. See oli kõikjal. Ei wõidud aimata, kust ta tuli.

„Saadan!“

Ülal rotunde äärelt waatas alla irwitaw must kuju. Slad kartwased, õudne irwitus suul, silmad põlewad nagu sõed.

„Baldeo!“ hüüdis Kolby meeletult. Ühe hüppega jõöstus ta püksi juurde. Kuid juba oli kogu kadunud.

„Läks“, ütles Sparks rahulik hääle.

Kolby tormas nagu haarwatud lõwi talle järgi. Läbi teise ukse.

„Ta ritub terve mängul!“ Sparks needis tafafesi. Siis järgnes ta sõbrale, läbi kahe saali. Wiimaks trepile, mis alla wiis.

Haaras elektrilambi. Neli astet . . . Lühike koridor. Siis jällegi ukse, ja lõpuks seisis ta wäljas.

Uga ta wiimatas. Wõib olla, oli märgatud tulekuma. Siis ootas teda kindlasti kuul.

Ta kustutas lambi, lastus kõhuli ja pugus wälja.

Tähtede wirmendawal walguisel nägi ta, et on aias, mis igast küljest ümbritsetud kõrgeft müürist.

Siin aias pidi olema hiljuti tekitanud inimkäsi.

Rolby ilmus, piis lastevalmis käsiwarrel.

„Salloo, Nat! Tegin ülevaatuse termes aias. Mustast jaadanaft pole jälgegi.“

Ülal viigipuu lehestikus võits peituda terve pataljon niiguguseid pörgulisi. Seal olewat ka onn, hilisemast kuupäevast.“

„Arwan, ootame hommikut. Siis vaatame, kuidas lood on.“

Sparks noogutas, ja Rolby jatkas:

„Aga pea, veel midagi. Loome ta ära... ma pean ta tooma ära. Raitsema teda üheksakümme üheksa korda ära-needud mõrtsuka eest... Walwama, Nat! Edasi, inimene! Oleme jalutanud küllalt kaua... Jupiteri nimel!“

Ta läks pikjade, findlate sammudega ees. Sparks järgnes talle warjuna.

Sees oli kõik pime. Oli õudne nähtav öösiiseid wastukajamaid jaale. All rotundel wirwendas neile wastu furnu walge kleit. Ta lammas weel nii, nagu ta oli sängitatud. Tahtmatult kuulatafid mõlemad. Kuid seebord ei kuulnud kusa-gilt jaadanlikku naerukihinat.

Minult tilgad langefid laulwasje metalli.

„Wõta“, ütles Rolby wimaks ja andis piisfi sõbrale. Ta tõstis furnu oma wõimsatesse kättesse.

Wäljas panid nad tema walgetele magnooliaõitele. Siis istufid nad ta kõrwale rohule.

Tuhandest karikast saabus õitelõhn.

Ülal sätendafid tähed.

Nad walwasid nõnda furnud rani juures.

*

Jõudis hommik.

Sparks tõufis ules.

„Tule“, ütles ta. „Gattame tööle.“

Terme öö olid nad üksteijega jostistanud. Rolby teadis nüüd, et ta sõber mitte puhkuseks tulnud Nagalpuri, waid et ta seisfis India walwepolitsei teenistuses ja läinud ööl isegi oli oja wõtnud wandeseltlaste nõupidamisest.

Rolby sai teada, et tema piisipaul kohutanud wandeseltlasti. Ja et minar oli ümber piiratud, kuna oli seal arwatud peitawat salakuulajad.

Sparks oli jägaduſes lipſanud torni, kus ta teadis, et Kolby ootab lady Macpherſoni.

„Ma arwan, nad on läinud“, jatkas Sparks. „Radſhad kiitſufid kohe minema, kui langes ſinu piisſipauk. Sa nende jeyond järgneſid neile, arwatawaſti.“

Kolby noogutaſ. Ta pühkis kaſtemärga oma piisſilaelt.

„Arwan: läſſid minema, nagu wejirotid kaſatulli eest. Aga mis teeme maeſe lapſega ſeal?“

„See lähed oma teed“, waſtas Sparks. „Aga meie peame kaſjuma wälja murida, millijele naruſujele ta ohwriks langes.“

„Suſt minu arwamine.“

„Eſiteks peame teada ſaama, kes on jurru. Mis teda on toonud dſhungliſſe? See on ju päris aruſaamatu. Waata teda, Dick. See pole naine. See on noor tütarlaps, kõige rohkem kuueteiſtkümne wõi ſeitſeteiſtkümne aastane. Wean kühla, Nagalpuris ei tunne teda ükſki hing. Siis ſiin on ta olnud pelguſ. Kuid miſpärast?“

Kas ta on lady Macpherſon? ... Mõttetuſ. See daam peaks nüüd juba wähemalt kuurſkümmend aastat wana olema. See lugu on ju ainult päriſmaalaste luruſemistuſ.

Oſtime aia ja ſaalid läbi. Ehk leiame ſealt jälgi — —

Wõi, pea! Weel parem! Surru tuleb ära wiia. Ilm lähed palawaſ. Meie oleme Indias. Kas ſa wõid kanda teda paati?“

„Muudugi!“

„Süwa! On pärituul. Wii ta Nagalpuri. Jutuſta kõigile, mis ſa läbi elanud oled! Ainult mind jäta mänguſt wälja. Snimeſed ei tohi teada, et mina olin ööjel Mahalis, et ma nägin ſeal midagi. Minu elu on kaalul — weel enam: minu kõõ.“

Uſu mind; Dick! Sada kõrwa kuulawad, ſada ſilma näewad. Uſu. Paleeſ ja onnis. Ja ſada kätt on walmitſ hamiſkama jeda, kes ſatub filmuſeſſe.“

Ta wiiwitas; ſiis jatkas ta: „Ei ühtki ſõna minuſt, muudu olen filmuſeſ ... ja ... meie kõik.“

*

„Ma waitin“, ütles Kolby.

„Süwa! — Mis ſiin teha on, teen ma ükſi. Ja kui tuleb poliſſei, olen ma kadunud.“

Wiis minutit hiljem oli Kolby jurnud raniga teel paati. Sfeenesest mõista ei kõneldud terve nädal otša muust Nagalpuris, kui et mr. Kolby oli jaabunud ihes jurnud raniga, lady Macphersoniga.

Mahalis keerati kõik pahupidi. Ei oldud kofkuhoidlikud tindiga ega paberiga.

Tehti kindlaks, et Mahalis surmatud tundmatu eurooplanna, et ta seal elutsenud juba tükk aega ihes hindumaise Gatooga, kes sest päewast jäljetult kadunud. Surnu nime ei saadud teada, ainult ta pesu külge oli õmmeldud täht „M.“ See oli kõik.

Ennemalt oli Gatoa aeg-ajalt ilmunud Nagalpuri. Müüinud rohtusid, millel pärismaalased oletasid termekstegemat võimu. Sindud hoidsid tust kõrwale, pidades teda mõluriks. Keegi ei teadnud, kus ta pesitseb.

Ta Baldeo?

Kes oli see?

Kolby ütles: „põrguõelus ise.“ Kuid see tähendas wähje. Sõrmejäljed kaelal oletasid hiiglaste rusikat, kuid enam ei mõinud keegi teada.

Seisti mõistatuse ees, mis pikkamisi uudsuse kaotas, ja jälle pingutas meeli eestulew polo-match...

Umbes nädal hiljem istus Dick Kolby oma werandal, kui ilmus Nathaniel Sparks.

Kad olid ainult mõne minuti jooksul kohanud ükssteist lady matnifel, millest oli oja wõtnud terve sõjamäelaager. Siis oli Sparks jälle kadunud.

Tulija tõmbas endale bambustooli laua juurde. „Kas wõid ära reisida paariks päewaks?“ küsis ta.

„Miks mitte, Nat? Kaewandikus on kõik waitne. Kuid kuhu, Nat?“

„Kalkuttasse.“

„Kalkuttasse?... Pagana pihta! Aga miks siis kohe nii kaugemale?“

Sparks wõttis taskust sigaritoosi ja jüütas ühe sigari.

„Kuuled kohe... Kuid enne weel üks! On sul weel see jedel järel, mis jurnu sulle kirjutas. Öigem, mille sa leidfid Mahalijst?“

Kolby nagu läks tõsijets. Ta noogutas. „Järel on, Nat! Järel on! Kannan seda oma jüdamel... Teen seda alati, Nat!“

„Palun, anna ta lord minu kätte!“
Kolby tõi oma taskuraamatu wälja.
„Siin ta on.“

Sparkš wõttis paberi ja waatles teda hoolikalt igast küljest. Siis pani ta selle oma ette lauale.

„See jedel on wõib olla fillaks, mis wiib meid tõe juurde. Ma ütlen: wõib olla — wõib olla! Igatahes on see wiimane liili, mis furnut weel ühendab elawatega.“

„Mis ja leidsid Mahalis? Sa pole sellest kõneleminud.“

„Ütle“ — algas Sparkš jälle. „Sa nägid ju minaris kahte naist? Selles pole kahtlust?“

„Kaks naist, Nat! Lady ja üks teine. Olen wana kiit, Nat! Oli päewaselge. Wõin wahet teha pödra ja piimalehma wahel.“

„Ja kuidas nägi teine wälja?“

„Ta oli juur — suurem kui lady — kandis kitsast mantlit, halli wõi siniist — tumedaruundulist, siidist wõi milledski ja kapushooni peas. Hoidis pea piusti nagu ... noh ... nagu ... ma ei tea kes. Keeras mulle selja. Ma ei näinud nägu. Aga naeruwäärt! — tuli mulle tuttam ette, seljatagant. Ma pean kufagil olema näinud seda uhket pead ...“

Ta mõtles hetke järele. Wiimaks kehitas tuhafest õlgu —
„Mind poodagu üles nagu hobusewaraist, kui ma teda ei tunneks.“

Sparkš oli innukalt kuulanud.

„Kas ta oli blond wõi brünett?“

„Ma ei näinud seda.“

„Aga edasi: Kas tal olid kindad käes, Dik?“

„Kindad? ... Dota natuke ... ja! Tal olid kindad käes. Ta käsi lebas wõrel.“

„Punased, juhtnahaist, Dik?“

„Ja — aga kust sina tead?“

„Päraist — Dik! Kas ta ei kõneleminud ladyga?“

„Ei tea, Nat, aga — ei uju, et oleks kõneleminud.“

„Süüwa, ja kuhu ta jäi?“

„Ei tea, oli äkki kadunud.“

„Kas ta seijis pahemal pool, wälisfiskeläigu pool?“

„Jah. Lady tuli tagapoolt, küll läbi luugi kuppels. Kuppel oli nende wahel. Aga, miks ja seda küüsid?“

„Kõhe, Dick! Veel üks minut. Kas võis võõras näha oma seisukohast müüri?“

„Kindlasti.“

„Kas vaatate võõras müürile, kui ja teda nägid?“

„Ja. — Sellepärast ta pööras mulle selja.“

„Kas ta ei teinud ühtegi liigutust? — Mitte midagi? Tuleta meelde, Dick! Täpselt!“

Rolby urises. „Küsid rohkem kui kohtunif ja wannutatud mehed kofku võivad küsida. — See kõik läks nii ruttu, Nat, läks nii ruttu. Nägin ainult, kuidas ta tõstis käe. Käes oli midagi... Siis oli ta kadunud.“

„Mis tal oli käes? Mis oli tal käes, Dick!“

„Ei tea — nägin ainult varju — võib olla, kepp. Kuid ei, selleks oli jee asi liig pikk. Või kõis?“

„Võib olla piits, Dick?“

„Dige! — piits! Võib küll olla piits... Ujum isegi. Aga kuidas ja tuled jellele, et piits?“

„Käed kõhe.“ Sparks imes figarit, jaatis paar suitjürõngast soojasse õhku. Ja alustas:

„Döfel, kui lady Macpherson — meie nimetame noort õnnetut ladyt jelle nimega, kuna meie ta tõeliku nime ei tea — ööfel, kui ta Mahalis tapeti, oli veel üks naine minaris. See on kindel, kuigi jina poleks teda jeal näinud. See polnud pärismaalane. Ei — üks walge.“

Idahoowi taga on Rama-tempel. Selle taga peatus mainitud ööl üks wanfer. Ühe hobusega, arvatavasti pruuniks lafeeritud.

Ta peatus kaunis kaua. Hobune on kannatamatult kraapinud maad ja surunud wanfrit vastu templi müüri, nii et wärw sinna külge jäi.

Ümberringi on pööjad uues kistud. Igatahes on hobune ajawüteks neid närinud. Peab olema väga suur hobune.

Zuhtinud on daam. Seda näitawad jalajäljed.

Ilma kutjarita; muidu poleks ta hobust finni jidunud.

Ta on teda finni jidunud, suure wafkrõnga külge templi müüris. Rõngas on heledaks hõõrutud, nii on hobune kistunud.

Ta kandis elegantseid, terawaid nahkkaapaid, kõrgete kontjadega. Tal on imekitsas jalg. Võib olla käib ta natuke jissepoole, wõi on jaabas pigistanud.“

„Pagan wõtaks!“ imetles Rolby oma sõpra.

„Pärašt jeda, kui ta hobuse finni sidunud, läks ta torni. Templi ees, kuiwal rohul polnud enam jälgi, kuid trepil — ma leidfin jelle.“

Ta wöttis oma mapi ja tõi midagi punašt wälja.

„Kinnas“, ütles Kolby. „Jupiteri nimel! — Punane juhtnahtne kinnas.“

„Jah, kahjuks, juhtnahtne“, ütles Sparks ja hoidis jeda wästu oma nina. „Kahjuks, juhtne.“

„Kahjuks? Aga inimene! Mispärašt kahjuks!“ küsis Kolby mõistmatult.

„Mispärašt? See on lihtne. Daamide kindad lõhnawad alati. Oleks olnud tähtis teada, kas ilus tundmatu tarwitab Nlang-Nlang wõi Zockey-klubi parfüümi, Die!“

„Ma arwan, lugu oli nii“, jatkas Sparks. „Wõõras teadis, et lady minari tulla tahtis. Ta ootas ja nägi Baldeot... Ta nägi teda tulewat üle müüri.“

„Kust tead sina jeda?“

„Kuna ma leidfin müüriil merejälgi. Wärskeid jälgi.“ Kolby noogutas. „Klapib! Saadan tuli pahemalt poolt... müüri kaudu, wõi trepilt?“

„Ei, wäljas ma ei leidnud tema jälgi. Ma arwan, et mõrtjukas jooksis mööda müüri edasi, et wõõras nägi, kuidas ta juurde hülis, et ta põgenes torni sifemusse...“

„Ja — edasi!“

„Et Baldeo ronis iiles altarile, haaras, kägistas ladyt... Teda endaga kaasa wedas.“

„Kaasa wedas?“ Kolbyle tungis higi otfaefijele.

„Ja kaasa wedas, peale jelle, kui sinu kuul teda oli tabanud paremašt õlast. Sa ei tabanud hästi, Die!“

Pane tähele, Die. Ta haaras oma ohwri parema käega. Kes tappa tahab, haarab parema käega.

Sa tahtsid tabada teda pähe, kuid ta warjas wististi pead. Beri on woolanud müürile ta õlast. Sedasama teed on ta läinud, kust ta tuli. Ma leidfin jälgi järellohisewatešt tütarlapse jalgadest. Ja siis...“

Ta läks majja. Tagasi tulles pani ta kuitwanud magnoolia-õffa lauale.

„Selle leidfin katusel. Surnul olid magnooliad wööl — ja üks õis oli weel werine, kui ma ta leidfin. Rotundel wis- kas ta laiba wette, sest see oli talle liig raske kanda.“

„Kuid... kes on see Baldeo?“

Sparks kehitas õlgu. „Rahjuks ma ei tea seda üegi. Jäljed katusel on waewalt tuntavad.

Õlgu, Indias kaob selline muft kurat jäljetult. Peame kindlaks tegema, kes oli tapetu, ja kes see teine.

Zuhtnahkne finnas ei ütle midagi. Paljud daamid kannavad niisuguseid. Mitte enam päris uus. Tarmitatud sõiduks. Restniises juuruses käsi. See on kõik. Ka wantrijäljed ei ütle midagi. Tuleb maanteelt ja läheb sinna. Võib olla, Nagalpuri. Võib olla, ma ütlen . . .”

Kolby mõtles järele.

„Sm! Esiteks, Sullivan. Wanter pruun, kollaste ratas- tega. Sõidab enamasti ise. Pruun Phil Eberetti hobune. Sa tead ju, et ta käis tihti jaarel.”

„Siis majorileff. Zuhib wantrit ka ise. Pruun wanter. Kuid ponid. See ei klapi.”

„Siis wäike mijs Redburn“, jattas Kolby. „Ei, sel on roheline wanter. Aga Davy õel on pruun Tilbury-wanter, ja siis mrs. Knickerbockeri kornwanter ja . . .”

„Stopp!“ ütles Sparks. „Mii ei saa meie edasi. Kes ütleb meile üldse, et wanter tuli Nagalpuristi. Maanteel ei jaanud jälgi enam tähele panna . . .”

„Küll — Sullivan? . . .”

Aga arwan, niivid peame esiotsja jõitma Raskuttasje.”

„Jah, Raskuttasje. Otsime jeal. Waata siia, Dick!”

Ta mõttis oma ees laual lebawa paberitüki. „Üks wana firjaimbriit, eks ole tõsi?”

„Ja!”

„Tõenäoline on, et ta kirjutas jurnule?”

Kolby noogutas.

„Süwa! — Rahjuks on ta fakk. Aga waata, siin seisab!”

Kolby luges.

„17. Beadon street, Raskutta.”

„Nimi on ära rebitud; ainult aadresse on jäänud“, ütles Sparks. „Rahju! — Oleks meil olnud fergem. Ka postitempel puudub. Ka ära rebitud.

Ei tee wiga. Mulle näib, see paberitükk on sõrm, mis näitab tapja poole ja nõuab kättemaksimist.”

Kolby märistas ennaft. „Sa wana?“ küsis ta wiimaks. „Sakoo?”

„Sakoo on kadunud. Ma otsin ta üles. Ta on oma paar hilpu wiinud jõe äärde. Soolalaewnikud on wiinud nad Ka-

galpuri. Siin kaovad jäljed. On asjatu armuvaev üles
otstida pärismaalast, kes ei taha, et teda peaks üles leitama.

„La lonkab. Bahemal meelekohal on tal juur noaarm. La
on pärit Lahorest ja tal oli poeg. Selle poja nimi oli Rahim.“

„Neetud wanamoor!“ urises Kolby. „Kuid millal
jõidame?“

„Ühe tunni pärast.“

*

Kas tunnete Kalkuttat, Bengaalia pärli ja India krooni.

Beadoni tänawal, Cornwalli tänawa nurga lähedal seisab
aias maja. Suur ja kõrge, kaubamaja, nagu esimesest pilgust
näha. Kontori aknad onawatud, et tungiks sisse värste mere-
tuul.

Majauksel seisab järewal maskfildil nimi:

„J. C. Le Febre ja Co.“

Mr. Parker istus oma kirjutuslaua taga, näris sulepead ja
waatas aeda, mis lebas hõbedases warjus. Mr. Parker oli
firma J. C. Le Febre ja Co esimene prokurist.

La ees seisis mr. Boldt, teine prokurist,

„Kerjata!“ kriiskas wäljas wali, läbilõikaw hää. „Kerjata!
Kerjata ja laiselda!“

„Teie kõrgus, ühe anna! ainult ühe tillukeste wiletjateste
anna!“

„Kasi minema!“ sajakati. „Politseinik!.. He! Kus on siis
see mees?“

„Ühe pisikeste raha, Teie kõrgus — ainult wähekeste! Mul
pole midagi sooja kõhus.“

„Sooja kõhus!... Sooja kõhus! Lehtab whistyt termelt kaks
wardi wastu tuult, ja endal pole weel midagi sooja kõhus!“

Järgnes naer, teraw ja lõikaw nagu habemenuga.

„Käige minema, mees! Lehtke, et kaote! Siin pole söögi-
maja. Minge edasi ümber nurga!“

Mr. Parker näris jälle oma julge. La muheles üle terve
näo ja kuulatas ikka elawamats muutumat kahkõnet.

Wäljas aiawärawa ees seisab mees. Rõhn ja nurgeline.
La liigutused on kattendlikud, hoogjad. La shestikuleerib pil-
kade kuiwade käsivaratega, millel näib paar liiget rohkem kui
teistel inimestel. Need käsivarred seisawad kehwa, muusta kuue
natuke liig lühikestes warukates.

Tema ees kõnutab mingijugune fogu. Minge õnnetuse
hunnik.

„Arjata ja laijelda!“ kirjendab mees jälle. „Miks teie ei tööta!“

Sõnad tulevad hooaupa. Sääal tungib lihast ja luust läbi. Mees kõneleb ingliskeelt, kuid koha mõib märgata, et ta pole inglane.

„Miks teie ei tööta,“ kordab ta.

„Ma tahan ju töötada, Teie Kõrgus!“ niitjub õnnetuse hummil. „Kui Teie Kõrgus mulle annab tööd.“

Teine naerab lõikavalt. Siis aga muutub ta tõsiseks. Kiire pilk lendab väikestest hall-rohelistest filmadest, nagu austrid raskete karpide all, välja — narinastanud, pleekinud ripsmete all, haarab ta terve kogu tänaval. „Tema tahab töötada,“ pomiseb ta paljaksäetud lõualuude vahelt. „Töötada... töötada!“

Seda meest mõib aidata.

Ta astub aeda.

„Tõuske püsti!“

Sindu tõuseb oma platfilt ja järgneb.

„Kimi?“

„Sufet, Teie Kõrgus! Sufet Bullia.“

„Amet?“

„Dlin stewardits „Colombo'l“ — Bibby joidulün.“

Ta tõmbab peotäie pabereid oma jämeda siniise villajaki taskust. Wana haarab selle, heidab pilgu nendele. Siis hüüab oma wilistawa häälega: „Mr. Parker! — — Se, mr. Parker!“

Äknaile ilmub prokuristi nägu.

„See mees jeal tahab töötada... Meie anname talle tööd. Saatke ta eiotja alla jadamajillale. Kolme päewa pärast ütelge mulle, misjugune ta on: kas ta näppab, kas ta joob — Jah... Teie teate, fir!“

„Kas olete rahul káhe ruupiaga päewas, master,“ küsib ta oma imelikul wiisil mehelt.

„Rahul,“ kogeleb see. „Rahul?“ Ta nägu hüilgab. „Kümme-tuhande kordne õnnistus.“

„Õnnistus?“ puhub teine. „Õnnistus?“ .. Ta plakkutab sõrme. „Ma ei waja õnnistust. Ma tahan tööd... Tööd, mees! Mitte midagi muud, kui tööd! Aru saite?“

Káhe hüppega on ta trepist üles ja mr. Parkerist mööda, kes oli astunud werandale. Nagu kummipall, waatamata oma walgeile juustele. Tige joon mängles ta roostewärwiste humilte ümber, jälkus, wiha... .

Ta mis kas iseloomustava põlgava liigutusega olid ettepoole ja lihitse „tere, härrad,“ ootajate poole pöördudes, kadus ta raske sammetsportjääri taha. See oli peaaegu põgenemine.

* * *

*

„Kes see oli?“ küsis ootetoas keegi aumäärse välimusega apostlinäoga küllaline tagasihpöörduvalt Parkerilt.

„Ah, kõrgeauline,“ Parker jurus aupakklikult endale vastu-
firutatud lihavat kätt. „Rõõmustan, et tohin termitada teid. Aga teie joomite teada, kes see oli? — Mr. De Fevre ise.“

Apostlinägu tegi üllatatud näo. „Mr. De Fevre ise?“

„Ja, mr. De Fevre! — — Kuid teie kõrgeauline wabandab, mind kutsutakse.“

Elektrikell helises. Peaaegu samal ajal tormas üks noor kontoriteenija sisse. „Teid joomitakse, mr. Parker. Särra chef lasab paluda.“

Jällegi käepigistus. Siis järgnes profuriist kärme sti kutsujale.

Mr. De Fevre istus oma firjutuslaua ees, kui Parker sisse astus. Tal oli veel kübar peas.

„Päewa, mr. Parker!“ vastas ta jelle aupakklikule termitusele. „Kas maksite?“

„Magu teie käsi oli, sir! Swiitung on sisse kantud.“

„Seal! — Siin ta on!“ Mr. Fevre tõmbas ühe firjatükki välja, mida ta hoolikalt proowis.

„See summa krediteerida minu eraarwele.“

„Wäga hea, sir!“

„Mis uudist?“

„Carosfer ja Co. on pankrotti teinud.“

„Dean. — Meie nõudmised on kaetud.“

„Wimse shillingini. Ja „Madura“ on sisse sõitnud Port-Saidi.“ Wanamees noogutas. „Weel midagi?“

„Kaptan Brown on haige.“

„Haige?“

„Ja, sir!“

„Kuid laew ei wõi oodata.“

„Wõimata. Tal on palawik, ja ta ei wõi välja sõita.“

„Ja feda ülele alles nüüd.“

Wanamees puhkis nagu tige kass. „Tema ei saa välja sõita! — ei saa välja sõita? Sumal hoidku meid! Peab —

peab, ma ütlen. Kes on minu kapten, ei tohi haigestuda — ei tohi haigestuda! Wähemalt mitte, kui jöge mööda peab üles sõitma. Ütelge talle jeda, mr. Parker!”

See tegi kohmetu näo. „Ta naine on seal. Tahab ise kõneleda mr. De Febrega.”

„Üsna õigel! — Ma kõneelen temaga, kas ta mees, kas mr. Brown mitte wälja sõita ei wõi.”

Ta kirjutas mõne sõna kabinetis telefoni. Wanem daam astus sisse.

„Tere, sir!” ütles ta.

„Ah, mrs. Brown!” Mr. De Febre kiskus mütsi peast ja wiskas ta Parkeri kätte. Siis jooksis ta uksele, ulatas mrs. Brownile oma käsiwarre ja wiis ta wäiksele nahtsohwale, mis seisis juht pikuti seinale, kirjutuslaua wastas.

„Wõtke istet, palun, olen rõõmus, et woin teid terwitada.”

Mrs. Brown istus sohwa nurgale. Tal oli õhuke teraw, peaaegu läbipaistew nina ja ümmargused filmad nagu kanna-kullil.

„Mr. Brown on haige?” algas mr. De Febre.

„Haige”, kinnitas daam ühesilbiliselt.

„Palawikus?”

„Palawikus”, kirjutas roostetanud hääl.

„Samab woodis?” turtjus mr. De Febre ihestikuleerides.

„Armuline jumal, madam! Kas teate, mis see tähendab? Ma arwan, teie olete minu ühe kapteni abikaasa. „Sara Thompson” on reisiwalimis. Ta peab weel täna jõest üles sõitma — peab!”

Wanem daam ei pilgutanud filmigi. Ta kullipilt muutus ikka ümmargusemaks, klaasisemaks ja waenulikumaks.

Mr. De Febre hüppas nagu tiiger puuris ümber. Mrs. Brown waatas rahulikult teda pealt. Lõppeks katsus profuuri lepitada.

„Kui kaua see kestab, mrs. Brown”, küsis ta, „kuni ta jälle wõib sõita?”

„Ühe nädala!” wastas mrs. Brown kindlalt.

Mr. De Febre kirjutas endas. „Ühe nädala? — ühe nädala?” turtjus ta tigidalt. „Kui ta mitte täna õhtul laemapardal ei ole, siis pole tal üldse tarwis sinna tulla.”

Mrs. Brown naeratas.

„Teil pole waja naerda, madam”, kirjutas mr. De Febre ta peale. „Jeesus, Maria ja Joosep!”

Naine oli püsti tõsnud, fangelst, nagu marionett:

„Arge unustage, et räägite daamiga, sir“, ütles ta oma troostita plekkhäälega. „Soovin teile head päewa, härrad!“
Sellega oli ta väljas.

Mr. Parker surus alla kahjurõõmu. Ta pööras end ülemuse poole, kes ikka weel tormas toas edasi-tagasi, ja küsis: „Teie käsite, sir?“

Mr. De Fevre jäi seisma. Ta pergamendivärviline röövlinnunägu seadis end tuhandesse kortju. „Milline naine, Parker, — — ah, milline naine! — — Issand halasta meie peale! Kuid meie vajame teist kaptenit.“

„Kas wana Brown tõesti ei sõida?“ küsis prokurist kohmetult.

„Ei, ei! See ei pane enam oma jalga minu plankudole — meie vajame uut kaptenit!“

„Aga, sir! Mr. Brown on üks meie wanemaist kaptenitest. Ta tunneb jõgo nagu oma enda taskut. Ma arwan —

Ma arwan, et pole weel roim, kui kapten haigestub — pealegi palawikku. See võib igaihele juhtuda. Ja ma arwan, — miks ei wõi „Sara Thomson“ ühe nädala oodata, mr. De Fevre?“

„Teie arwate?! Teie arwate walesti, mr. Parker. Rahefordselt walesti. J. C. De Fevre ja Co. ei wõi tarwitada kaptenit, kes haigestub. Ma ütlen teile, „Sara Thompson“ ei wõi oodata minutitki — mitte poolt minutitki. — Meie peame saama teise kapteni.“

Mr. Parker mõtles järgi. „Ma ei tea ühtegi!“ wastas ta wiimaks. „Mr. Mac Grath, mr. Robson, mr. Westerhouse, mr. Wanya“ — luges üle tofina nimesid sõrmedel — „on kõik reisil, sir! Peame tahes ehk tahtmata ootama mr. Browni terwenemist.“

„Peab palkama uue. Täna õhtul kell kuus sõidab „Sara Thompson“ välja.“

Järgmisena astus sisse R. J. Mapper-Landy, lihaw waimulik. Ettepanekuga, ohwerdada midagi uue palwemaja ehituseks.

Mr. De Fevre oli alul waenulik, kuid hiljem, kui kõrgeauline seletas, palwemaja ehitatawat rikkamate kodanikkude jaoks, kes ei tahtwat suure rahwahulga seas jumalat paluda, andis mr. De Fevre järgi, ja kirjutas suure summa. Tänu mr. R. J. Mapper-Landy huulil juri, kui ta nägi põlgawat

pilku, millega mr. Le Zevre kohtles jisseastunud leste Freemani, enda üürnikku, kes mehe surmast mõlgnes talle üüri.

Kui leff Freeman oli wälja saadetud, koputati jälle. See sõrd mitte ootereumist tulewale uksele, waid teisele.

„Sisse!“

„Olete ükfinda, Le Zevre jahib?“ küsis raswajest kõlaw hää.

Mr. Le Zevre jaatas, ja uksest surus end sisse ühe pärismaalase paks keha.

Paks ütles oma „jalaam“ aupakklikult.

„Wõtte istet, Where Singh! Kas tulete tema juurest?“

Hindu istus. Ta toetus sõhwale, filitas oma suure rohe-tse tshadderi wollid sirgeks, siis juhtis ta oma suured filmad küürijale ja noogutas.

„Ma tulen tema juurest, Le Zevre jahib! Ta pakub teile oma terwituse ja oma sõpruse! Kas tahate kuulda ta teadet?“ küsis ta laitmatu ingliskeelses.

„Ma tahan seda kuulda, mr. Singh! Rõnelege. — Kuid pidage! — Meie tahame olla ekkimata.“

Ta hüüdis paar sõna telefoni; siis liukkas ta raske palmirohust mati ukse ette ja tõmbas eesriided alla.

Ta tülaline ei pööranud temalt pilku, jälgis iga ta liigutust, mis pea kartlikult, pea jälle julgelt wahtisid mr. Le Zevre otja. See wõttis lihtsa kontoritooli, mis ta kirjutuslaua ees seisis, liukkas selle sõhwa kõrwale ja istus sinna.

„Rõnelege, ma kuuln“, ütles ta surutud häälel.

*

„Tal on kurat jees“, kaebas Parker mr. Boldtile. „Ma olen ennast juba nõrgaks telefoneerinud. Zoofjupoisid jootsewad omal kontjad wilku. Muidugi otstarbetult. Beale wana Swinburne ja Jack Lipleri —“

„Ei, neid ta ei wõta. Neid ma tunnen: üks joob, ja teine ei saa üldse mitte kaineks.“

Mr. Parker noogutas melanfoolsest.

„Mis tal ometi on Browni vastu?“ jatkas Boldt. „Ja miks peab siis „Sara Thompson“ wälja sõitma nii kiiresti. Ma arwan, tal on ju puuwillaadung peal, sel „Saaral.“

„Jah, puuwill! Naeruwäärt jonn. Et inimese narriks teha. Isjand, juba jälle kriistab, kas meil on juba kapten? Biskaks heameelega telefoniga.“

„Ma lähen alla Ghati; ehk leiame seal mõne. Nägin laevakontoris. Võite kaasa tulla, võõras mees! Kuidas teie nimi on? —“ pöördus ta Suket Bullia poole, kes kannatlikult ootas ukse juures mr. Parkeri edaspidiseid käste.

„Kas teate mõnda laevameest meie jaoks?“ —

„Ühte laevameest?“

„Jah, ühte laevameest, kes viiks väikeste veolaeva jõest üles.“

„Laevameest? Ja. — Teaksin küll!“

„Mis ütlete?! Ja mispärast pole mehel laeva?“

„Ta ei kaubelnud enam, sest ta tahtis puhkusele jääda — või abielluda — või midagi jellejarnast.“

„Si läks tal wiist küll wiltu, sest eile kohtasin teda turul, ja seal arvas ta, et ta asja teifiti olewat järele kaalunud.“

„Kas võite muretseada meie jüa selle mehe, mr. Bullia?“
See noogutas.

„Koh, siis edasi, mees! — Meil pole aega kaotada. Kuidas on selle kapteni nimi öieti?“

Kuid mr. Suket Bullia oli juba uksest väljas.

„Ütle, Dick, kas oled ja warem kunagi sõitnud laewaga?“

„Olen, Nat, olen! Mul on patent jama hästi kui igal teisel. Aga miks ja küsid seda!“

Mr. Kolby istus Grand-hotelli rõdul ja kõigutas ennast mugawalt kiitkoolis. *

„Kas ja ei tahaks jällegi natuke mängida kaptenit?“

„Mina?“

„Ja! Ma panin sind täna ette kaptenina J. C. Le Fevre ja Co. juures. Nad otsivad kaptenit „Sara Thompsonile.“

„Znimene!“ Dick Kolby waatas oma sõbrale kartlikult otja. Ta mõtles, et sõber on saanud päikesepiste.

Mr. Nathanael Sparks aga jättis normaalse inimese mulje, ja simpis oma soodat ja whisky ja arwas: „Ma ütlen J. C. Le Fevre juures. Veadoni tänav 17.“

„Ma tean. Sa käisid siis seal?“

„Jah, Dick! olen ifegi firma juures teenistuses.“

„Teenistuses? Pagana pihta! Kellena siis, kui küsida kohin?“

„Sadamatööline või nii.“

„Oled kaugele jõudnud, Naty! Kuid nali kõrwale: mis ja oled teada saanud?“

„Pane tähele: maja nr. 17 kuulub nüüd firma J. C. Le Fevre ja Co.-le. Sa tead ju.

Firma omanik, ainuke omanik — on nüüd mr. Yves Charlemain Le Fevre, pärast seda, kui tofina aastate eest juri ta kompanjon ja õemes pankur M'Curdy. Kust Le Fevre pärit on, pole mul veel õnnestunud teada saada. Võib olla, on ta prantslane.

Ta on kõige rikkam mees Kalkuttas. Znimesed, keda peab tõsiselt võtama, peavad teda kõige rikkamaks meheks terwes manas ja uues ilmas. Täna õppisin teda tundma. Warem olen taft kuulnud imelugusid.

Ta abikaasa juri wara. Pärast seda, kui ta kaotas oma ainukese lapse, tütre, elab ta vaikjelt, ainult oma juurejoonelistele äridele. All Maidanis on tal tore suwila — kauge sukulane, keegi daam, hoolitseb ta majapidamise eest.

See on igatahes üks imeline pühak, üks originaal. Ta palkas mind kahe ruupia eest päewas.”

Rolby naeris nii, et pisarad ralle silmi tungisid.

„Aga mis pean mina siis selle asja juures tegema?”

Sparks teatas talle steeni Le Fevre maja aias ja siis, mis ta kaptin Brownist ja „Sara Thompsonist“ oli kuulnud. „Ma tahaks, et ja astuksid kaptin Browni asemele. Esiteks on siin hea juhus Le Fevrega tuttawaks saada, teiseks peaksinne ka teada jaama, mis „Sara Thompsonil“ lahti on. Sa pead minema aurikule. See on ainuke õiga wahend.”

„Jupiteri nimel! Usun seda ise, Nat! Ja sina?”

„Ma sõidan kaasa. Stewardina. Seda pead ja wälja tingima.”

Mr. Rolby ei kaalunud minutitki. See oli ainuke tee saada saladuse jälile.

„Mine „Sara Thompsoni“ peale.

„Lehtud, Nat!”

„On jul paberid kaasas?”

„Jffa. Larwitan neid legitimeerimiseks. Teeme siis ylt siidi wanale Le Fevrelle ja pistame nad talle nina alla. Ei, Nat!”

*

Öö.

Ganges wenib nagu suur, tumehall madu läbi kõrkja ja tamariski pööstastiku. Madalal taewa äärel seisew kolla kuu wärwib suhkrupilliroo põldusid kummalise, ebamaise h

giga. Lagaplaanil, horitsonil Ghat, mäeahelik, sarnanew magawate elemantide reale.

„Sara Thompson“ sulistab pikkamisi ja wäsinult wastu-
jõge.

Rapten Kolby seisab ahterdekil, käes öökiiker. „Warsti jõuame kanalini, Nat!“ ütleb ta pruunile mehele finises willa-
färgis. Sparks toetub reelingile ja ta terawad filmad püüa-
wad läbistada pimedust.

Hette on kõik waike. Minult masin sumiseb ja wesi kõi-
seb laewa nina ees, kui nad möödumad mõnest käänakust.

„Sunalast mahajäetud paik!“ arwab Kolby wiimaks.
„Pole kedagi, isegi kaluritki wõi nii.“

Sparks noogutas ainult. Ta näis midagi kuulatawat.

„Kuula!“ ütles ta.

Kolby kuulatas samuti.

Kuuldus imeline toon, pea nõrk, waewalt kuuldaw, pea
nagu suure inimhulga oiged ja nutt, pea nagu foraal, pea nagu
trummipörin.

Kõla näis tungimat laewale igast küljest. Siis waikeis ta
järele.

„Mis see oli, Nat?“ küsis Kolby.

„Ma ei tea seda!“ wastas Sparks.

Nad waikeisid hetke, kumbki tegewuses oma mõtetega. Mees,
kes seisab walmepostil, ei liigutanud, kuid ta ei maganud ka.

„On imeline maa“, arwas Kolby wiimaks, „ja wana mees
Ralkuttas kõige kummalisem.“

Sparks'i pilk oli ikka weel kiindunud kaldasse.

„Ja „Sara Thompson“ oli imeline laew. Olen rõõmus,
kui siit wanast lastrist jälle kord wäljas olen. Meeskond: hul-
gused, igast India nurgast kokku kraabitud. Ma ei kannata
neid inimesi! poolinimesed, poolloomad. Ma saan aru, miks
kapten Brown jalga lastis. Minu hinge õnnistuse juures!
Teeksin seda ise meelsamini täna kui homme. Olesime pida-
nud oma näpud ära hoidma. Ses koogis pole rosinaid. Usu
mind, Nat!“

Sparks kõigutas järeelmõttlikult pead. „Kes teab!“ Kolby
jattas:

„Pole õige asil Wanamees on ehk põrguõelus. Kuidas ta
oma toas Beadon-streetil ümber tantsis ja käfutab: laewa-
nimestikud, börsiteated, wekslid, kursisedelid ja mis weel kõik.
Oma kehwas, mustas ülikonnas, liigluhikesed püksid näisid

juba hallitanud. Ja siis, jüstab mulle nagu kobra, kes just praegu on kesta heitnud: „Sir“, jüstab, „lähete jõe mööda üles kuni Dschilami — tunnete ju Dschilami? — He — sealt tuleb kanali juures minu wolinik. Lootsiga! Seal saate uue kassi, mr. Kolby! — Minu wolinik saab õigel ajal laewal olema; ja õigel kohal. Teie täidate mu kassu täpselt, sir! Täpselt kass täita, sir! — Seda nõuan oma kaptenilt, sir!”

Ma poleks niijugust kohtlemist lubanud ei kellegi poolt! Jupiteri nimel! Ei ühegi teise inimese poolt! Aga see on hoopis eriline inimene. Nagu ma weel enne pole näinud.

On üks kurat wõi jumal, see inimene. — Urwan, päris despoot, tõesti despoot, Nat. Ma ei wõinud ütelda ei. Ma pidin tegema, nagu tema soovis. Pidin jeda, kui waatasin neisse despoodifilmadesse. — See on wõlur, see inimene!”

Mr. Sparks kummardus üle reelingi.

„Sealt tuleb midagi!” jüstas ta. „Tähelepanu!”

Ka Dick Kolby kummardus üle reelingi.

„Suur paat!” arwas Kolby. Ta lugos meeskonda: „üks, kaks, kolm, vähemalt üks tosin!”

„Weel üks”, wastas teine.

„Paat näha”, laulis walmur.

„Ahoi!”

Ühe hüppega seisis Kolby komandofillal.

„Sead päewa, sir! Kas wõin tulla teie laewale?”

„Seal ta on!” urises Kolby. Siis hüüdis ta kõnetorusse, mis wiis masinaruumi.

Masin peatus.

Paat lamas wastu laewa külge ja üks mees astus föistrepilt üles. Talle järgus teine.

„S. C. De Fevre & Co., Kalkutta, sir!” ütles esimene äriisil toonil. „Mu nimi on Badger — Sofias Badger. Näitan teile kohe oma paberid.”

See oli wäike, kõhn mees tähtsusetu näoga, agent. Teine oli hindu. Kolbyle näis, nagu oleks ta teda juba kusagil näinud.

„Kahju, et pean teid peatama!” algas mr. Badger uuesti.

„Teadsin, et tulete, mr. Badger! Olin selleks ette walmistatud! Kas see on loots?”

Badger noogutas. „Jah. Ja loots wiib laewa Anaradpuri illes!”

„Anaradpuri?”

„Ja, sir, Anaradpuri! Kas tohin teile näidata oma pabereid. Kas tunnete Anaradpuri?“

„Tunnen jeda, mr. Badger! Tunnen terwet Djahhilami. Aga tulge, mr. Badger, tajutisje! Tahan näha teie pabereid.“

Kad läksid. Doots pöördus Sparksi poole. Ta rääkis temaga paar sõna, siis istus ta mehe kõrvalse tüüri juure.

Kui mr. Kolby ühes Badgeriga tagasi tuli, paistisid Greater Bigi madalad, lamekatuselised elamud.

*

Dö.

Anaradpuri Ghati all lofsus must wesi. Kuu oli loojenenud. Kollase Seina paljastatud seljal lasus tinahall wari nagu kuri hiiglalind, kes waritseb jaaki.

Kaks meest seisid maandumisilla wõrel.

„Ta ei tohi pääseda tagasi“, ütles üks.

„Ei tohi pääseda tagasi?“

„Ei! Ta teab liig palju — pigemini, teab arwamatwasti liig palju. See on üks ta puhas. Kas mõistad, Ram Dahs!“

Ram Dahs noogutas. Siis pöördus ta ümber.

Läbi pargitiheda lehestiku wilkusid maharadsha lossi walgustatud aknad. Megajalt kolasid sealt muusikalihääled. Sest maharadsha andis pidu sir Dudley Whittingtoni auks, kes oli astunud ooberst Bullocki ajemele.

„Kad tantsiwad“, ütles ta oma naabrile.

„Sealt tuleb meie mees! Pean minema lossi.“

„Dota weel, Where Singh, kuni ta möödub maaninast.“

„Kõik on kofku räägitud. Waata: märk. See ta on.“

Mäenõlwaku ääres hõõgusid kaks punast punkti nagu kaks waenulikku filma.

„See on märk, Ram Dahs! Poole tunni pärast on aurik jün.“

Where Singh kadus maharadsha lossi suunas.

Wiiulid jurisjesid ja laulsid. Tasakesi nuukfusid flöödid.

Terwe suure lossi saal oli walgusemeri, täitunud laeni roosivee ja rafineeritud parfüümide lõhnast. Walgeil palkonitel ja rõdudel seisid ja liikusid maharadsha külalised. Bruunid boyd, wäledad nagu sijalikud, presenteerisid puuwilja ja jäätist.

Punased, kullaga paelutatud uniwormid, kahisew siid, ühetooniline must frakk ja mitmewärwiline, fantastiline idamaa würstide rietus oli jün läbisegi.

Brokaatpunasel estraadil istus maharadsha. Ta turbani meripunasel juweelid heitsid warjusid üle uhke, wahakarwa nao, ükskõiksete filmadega ja süsimusta siidihabemega.

Ta kõrwal istusid sir Dudley Whittington ja lady Whittington, wanem daam, lihaw, kalliskiwides blondiin kahjemas atlastleidis.

Lady Whittington tundis nähtawasti igawust. Ta huwitus ainult hetkeks, kui Tommy Dodd möödus, käskäes miss Golightrlyga. Sest lady Whittington oli wõtnud oma kaitse alla wäikeje kullakese miss Floy, ja Tommy Dodd oli ta äsjane lemmik. Ta oleks heameelega teinud paar inimest õnnelikuks ja wiinud miss Florentine Golightrly tanu alla.

Ra mrs. Sullivan oli seal. Meidugi oli ta ümber terve hoomfond. Ta oli waimustaw; kahtlemata pidu kuninganna. Ssegi maharadsha poolkinniste, liikumatute laugude alla ilmus kiiir, kui kuninglik kaju möödus, ja sterotüüpne, suurjugune naeratus sir Dudley kitsail huulil elustus hetkeks, lady Whittingtoni suurimaiks meelepahaiks, kui mrs. Sullivan lähenes estraadile.

Maharadsha pöördus sir Dudley poole. „Teate õnnetuhest, mis juhtus teie eeskäijale?“

Sir Dudley jaatas. „Doberst Bullock sai surma elewandi-jahil!“

„Elewant“, jatkas maharadsha, „kes põhjustas õnnetuhest, on nüüd kinni piütud. Ta oli taltsa karja hulgas Korrallis.“

„Ah, rogue piütud? Soowin õnne!“

„Ja, mis teeb kõrgus patufega?“ küsis mrs. Sullivan, kes sisse oli astunud.

„Ma lasen ta surmata. Homme kui päike saabub Dschhili lami kohale. Kas ei taha mylady pealt waadata huffamist?“ pöördus ta lady Whittingtoni poole. Inglanna eitas wäris-tades pead.

Ra sir Dudley tänas. Temal oli polgu ülewaatus.

Ninult mrs. Sullivan seletas, ta tahtwat tulla.

Athon Siwai Madho, maharadsha laugude wahel leegitjes nagu kollane wälf. Siis jatkas ta.

„Rogue on suures saalis. Ta on kardetaw inimestele ja loomadele. Ssegi Ram Dabs ei tohi läheneda talle.“

Seal lähenes kojateener ja terwitas.

„Salaam, kästija“, ütles ta, „Where Singh palub omale armu mõida kõneleda sinuga. Ta ootab sinu käske audientide jaalis.“

Maharadsha tõusis wäärtselt ja astus kõrwalolewatesse saalidesse. Matuina nägematuft käest langesid ukse, maharadsha läbistudes, jällegi kinni, kõlatult. Sofin ja häälejumini ei tunginud läbi lõpmatute koridoride.

*

„Sara Thompson“ oli kinnitatud Anaradpuri sadamajäälale. Sajad käed olid tegevuses puuwilla wäljalaadimisega, waikselt, täiesti india kulide harjumuse wastaselt.

Mr. Badger tahtis minna maharadsha lossi, kust hiljem lubas saata sõiduki Kolby järele. Sest wäljalaadimistöõde juures ei wajatud kaptenit. Mr. Sparks oli algusest peale kadunud rahwamurruks.

Mr. Badger polnud julge mees. Silisöö pimedus mustendawal teel sundis ta südame waljusti tuksuma. Mõnigi „damn“ tuli kuuldawale ta õhukeste huulte wahelt, kui ta möõdus mõnest hiigelsujust, mis tontlikult walendades näitas oma elutuid filmi ja furnuakawatut, kiwist, igawesti naeratawat nagu.

„Damn, kui palju on neid neetud walgeid nukkusid?“ Ta seisatas, sest ta oli kuulnud õkste praginat inimsammude all.

Ta haaras oma rinnatasku järgi.

„Das' jääda, Josh“, ütles surutud naisehääl. Laiaküwelise jaagopalmi tagant eemaldus naise kaju, tumedas, kapushooniga mantlis. Ta näost polnud näha muud kui ainult filmad.

„Tule“, ütles ta. „Meie ei wõi kaotada aega. Where Singh ootab.“

Mr. Badger oli end kogunud. Ta kõndis pikkamisi naise kõrwal. „Ma ei teadnud, et sa oled siin!“ ütles ta tusaselt. „Mis teed weel Anaradpuris?“

Teine naeris surutult. See oli imeline altihääl.

„Mäed mind nii harwa, Josh! Sa pole sugugi galantne. Mõni teine ostab palju paremini hinnata.“

„Jäta!“ ütles Badger. „Pole aeg rumalusteks. Sa ütlesid: Where Singh ootawat.“

„Sige: Where Singh ootab nagu kurat waest hingekest!“ Nähes, et Badger rahutuks muutus, josisatas ta koe: „Ole mureta, Josh, mitte sina pole see hing, keda ta ootab. Kust wõtaks ta sinu juures ka weel hinge?“

Ta hää! muutus äkki käskivaks: „Teata nüüd!“

Mees kõhatas tasakese ja algas:

„Sara Thompson“ lebab Ghatis. Ta laaditakse välja.“

„Siis, edasi!“

„Mis edasi?“

„Ja Kolby?“

„Kust tead sina, et ta on laeval?“

„Säta see minu teada. Kas teab ta, milline laadung on „Sara Thompsonil?“

Mr. Badger kehitas õlgu: „Mis puutub see minusse?“

„See läheb sulle väga palju korda.“ Naine oli ärevuses peatunud. „Kas arvad, et vanamees Ralkuttas õlgu kehitas, kui ta teaks, et ta kapten teab, mis „Sara Thompson“ omas kõhus kannab. Kui teaks, et aurik kannab hävitust ja surma —“

„Ära karju!“ katkestas Badger. Kuid naine jatkas: „Kas aimab Kolby, et selle puuvilla all uinub jäde, mis peab hävitama kogu mõõramaa moderni kultuuri Indias. Et moodsa kultuuri rufudel saabumas weseaun, millist waevalt tunneb maailma ajalugu. Kas Kolby aimab?“

Mr. Badger wähtis tarretunult talle filmadesse, mis jätnudajid niagu rööwlooma filmad.

„Ma ei tea“, wastas ta piklamihi, „aga ma usun —“

„Mis ja usud?“

„Ma usun, et ta on meie vastu umbusklik.“

„Siis peab ta surema.“

„Kumalus!“

„Siis peab ta surema!“

„Kas oled ja meeleto?“

„Ta peab surema! See jeal“, — ta näitas lõsfile — „ta hab seda, ja tal on õigus. Muidu on asjata kõik suur töö. Kas ja kuuled, Sofias Badger — asjata!“

„Ja wanamees Ralkuttas?“ küsis ta.

„Mis hoolib tema, kas üks inimene ees või taga on. Tema arwestab juba keisrjuguuste arwudega. Tema ees on inimesed ainult arwud, ainult abinõud, et taotleda sihti.“

Mr. Badger wangutas pead. Lõppeks ütles ta: „Arwasin, et just sina seda mr. Kolbyt natuke sallid. Kuulsin midagi jellesarnast Nagalpuris.“

„Des seda ütleb?“ karjus ta.

„Warblasjed sidistawad seda katustelt.“

„Kas nad sidistawad“, ta naeris karedalt. „Nad sidistawad walet — usu mind, Jofy, walet!“

„Mispärast walet?“ küsis ta kangekaelselt. „Mees, kelle pärast terwe Nagalpur kiskleb. Niipalju kui mina tean, rikas. Wäga kena partii sulle! Mis läheb sulle korda maharadsha ja tema tulipealised plaanid?“

Naine kaalus hetke; siis wastas ta: „Kas peab tiiger paarima pühwliga? Ei iganes! See on kohane ainult kuning-tiigrile.“

Badger naeris pillkawalt.

„Kuningtiiger!? Hästi öeldud. Wäga hästi! Siibyl Badger — Anaradpuri kuninganna — ei — mis ma ütlen — terwe India kuninganna!“

„Wai!“ karjus naine. „Ära tee mind meeletuks!“ Ta oli astunud teise ligi, nii et ta suu puudutas teise kõrwa. Siis jatkas ta rahulikult:

„Kui wanamees —“

„— sureb, siis oled ja kõige rikkam pärijanna kalluttas“, jatkas teine. „Sige! Aga wanamehel on sille hing. Usu mind, twiike, wõid kama oodata, enne kui see hing läheb. Jah, wiisa hing — nagu kassil — ja tugewamad käed kui teistel tarkadel inimestel — meie mõlemad kaasa armatud.“

„Sa oled nagu koer jõimes, Jofias! Ei joo ise heinu, ega anna ka härgadele, kes wõiksid süüa. Ma lähen oma teed üf-finda!“

„Mine, mine! — Dschilami ääres tundub werelõhna. Siin ja — ka ülewal jaarel.“

Naine wõpatas.

„See, et tuletab mulle meelde jaart. Zuba jellepärašt peab ta surema. Sa ütlesid ise ta surmaotsuse.“

Jofias Badger astus sammu tagasi. „Mina ei taha jellest oša wõtta. Olen halb mees, aga mu käsi on puhas werest ja peab ka jääma puhtaks.“

Ta kahtis edasi sammuda, kuid teine astus talle tee peale ette.

„Sa olid ilka argpiüks, Jofy! Zuba lapsena. Ta peab surema; aga mitte inimese käe läbi. Õnnetu juhus, ei misti muu, kui õnnetu juhus!“

Mees jatkas: „Ma ei taha oša wõtta teie õnnetuist juhustest. Kas oli õnnetu juhus ka ülewal jaarel?“

„Ela hästi! Tahan minna tagasi Kalkuttasse, niipea kui olen valmis. Nägemiseni!“

Ta ei waadanud ümber, waid sammus edasi oma teed. Warsti kadus ta kaju palmide warjus.

*

Walendas esimene aokuma. Dschilami wesi hiilgas sinakalt. Noojad mäed saatsid jõepinnale heleda joa.

Kolby oli korraldanud oma paberid ja pakkunud oma seitse asja. Ta pidi tagasi minema Kalkuttasse. „Sara Thompson“ jäi Anaradpurasse.

Kolby oli iiliröõmus, et wõis lahutada neetud paadist ja otjustas mr. De Febrele teenistuse uues öelda ning pöörduda tagasi Nagalpuri.

Siis istus ta kutsjet ootamata ühte küllasõitwasse pühwliwankrisse ja toetus mugawalt wastu ajaja higist selga.

„Edasi, mees!“ ümises ta röömsalt. „Millal jõuame meie siis küllasse, must kurat? — Kas jõuame sinna ülepea kunagi?“

Mees oli esiotja waadelnud jahibi waenulikult. Kuid poole tunni pärast teadis ta paremini — üks rumpia oli teostanud selle ime.

„Siis, kui jumalad armawad heaks, waeste heategija!“ irwitas ta wiisakalt ning löi piitsjaga mööda härgade mustunud jabasid. „Ma olen taewast wõrjunud teener ja mu härjad kuulwad sinule. — Mail, mail, mail, — arrhe! Siil Mhja, mu tumifel nõõ! — Bail — mu juhkusjüdamele! Teie oskate lugu pidada suurest ault, et saate sõidutada jumalate poega.“

Mõlemad hallid pühwolid wedasid wiltsfat käre sügawais roopais pikkamisi ja uinutades. Warsti teatas tugew norstkamine, et Kolby oli magama jäänud, toetudes wastu wasekarmalist selga.

Ta ärkas keset jawionne, mis wärmitud õunaroheliseks, roosipunaseks wõi kobaltsiniseks. Ta oli Anaradpuras. Suur walge hoone oli elewantide tall, ning wäike, wäikne ehitus — maharadsha loomaaed.

Ühe hüppega sööstus Kolby wankrilt. Ta sirutas ennast ja floppis õlgede tolmuga oma kulelt.

Kolbyle näis, nagu oleks ajaja muutunud äkki sõnatehnikaks. Ta nägi kartlik wälja ja näis tahtwat oma jahibist igal tingimusel wabaneda.

Tänawal, mida mööda nad tulid, seisis mees, kes neid vaatles. Bühnlükaru pidi olema möödunud temast. Kolby ei tunnud teda, kuid riietuse järgi nägi ta kohe, et mõõras omas kõrge aukraadi maharadsha hoovkonnas.

Kuidas tuli see mees nii vara loidu ajal täies riietuses külatänawale.

„Kes see on?“ küsis ta hindult.

„Ma ei tea seda, maailma käskija“, kogeles see kohmetult.
„Wõiks jumalad sinu kaasas käia, sinu teekondadel!“

Nende sõnadega tahtis ta eemalduda, kuid Kolby haaras tal kraest kinni.

„Kes see on?“ küsis ta weel kord.

Mees wäänles nagu uis raudnäpitsas. „Sul on kõwa käsi, taewa poeg!“ ägas ta. „See on Ram Dahs.“

„Kes on Ram Dahs?“

„Elewantide ülewaataja.“

„Mis ta tahab, ja emase koera poeg?“

„Kõrgestisündinu, ma ei tea seda!“

„Küsin talt eneselt“, urises Kolby ja laskis mehe käsiwarre lahti. Siis vaatles ta Ram Dahsi järele ümber.

See oli jäljetult kadunud.

„Meetud must kurat!“ ümises ta pahaselt, jättes lahtiseks, seda ta sellega arwas, kas tema kuningliku kõrguse maharadsha elewantide ülewaatajat wõi alandlikku härgadeajajat, kes wähepeal oli taandunud taewapoja eest oma kodujumalate kaitsele.

Siis pööras ta otjustades ümber ja sammus teise küla otja poole, kus ta teadis elutsewat ühe muhameedlase, kelt wõis palgata korraliku wantri, millega laewalt ära tuua oma last ja sõita Nagalpuri.

Seal lootis ta kohata Sparki, nagu nad kofku olid rääkinud.

Küla oli weel suikumas hommikunes. Wiljapuuaedades wilstasid maina-kuldnokad. Kui Kolby möödus karjajootmise platfilt, mis läbistas peaaegu ristruunas külawahelise tee, nägi ta, et Ram Dahs pikkanisi teda jälgis.

„Uudishimulik nagu põldhiir,“ naeris Kolby ja marsis edasi wäänkaswude hekkide wahelt. Sied, suured ja rööjad, piserdasid endist lõhnawat hommikufastet.

Ta röömustas suure, halli ahwi üle, kes tee ääres kõõnutas. Wiimaks jõudis ta laia trepi juurde, mis wiis üles terrassile,

milledel lebas lofs. Üleval jammus pikkamisi walwur. Muidu näis kõik jügawas unes.

Kuid ei! Just ta ees lipas pruun fogu pööjastesse, ja all elemantide talli ees seisid pakid mees rohelistes tšadderis ja termitas.

Kolby tüüris tuntud juurest fontäänist mööda ja noogutas pakkule mehele lahkesti.

Selle järele leidis ta ennast kesk hiigla jumalakujusid ja koletisi. Siis wiis tee läbi palmide, plataanide ja mangopunude metsa.

Kui ta oli jõudnud tallide nurgani, jäi ta hetkeks seisatama. Sees oli mäis ja möll. Ketid klirisesid. Maa põrus.

Umeeriklane armastas neid juuri, tugewaid, tarku loomi, mis puudusid ta kodumaal.

Elewantide maja kõrwal oli paar telliskiwihoonet, nähtawasti wahtide elamuud. Siis tulid wanad, metsikult muutunud aiad, pööjastikud pudenenud ja ümberwajunud kivi-kujudega ja hallide purunenud meewaagnatega. Peidetud aiateed wiisid tundmatuisse tihnikutesse, ja taga kerkisid kõrged templid ja pagoodid.

Keset ükshildust laotas ennast juur jasmiinipööjas ühe pingi üle.

„Aenafene paik lohtajatele“, mõtles Kolby, kes sellest küljest omas wäga terawa pilgu. „Tõesti, ma usun, seal istub keegi.“

Ta kiskus filmad pärani. Ta hallid filmad jätendastid. Ta pruun nagu wärmus wasekarwalifeks nagu indiaanlasele.

Ta filmade eest läbistus teine pilt: minar, kuuwalgus, tume kuppel, järaw wõre. Wõrel naise kuju. Rulal, kitsas mantel kapushooniga.

„Galloo!“ hüüdis ta meeletult.

Pingil istuw naine sirgus järsku.

„Seefama!“ wigas Kolby jälle. „Seefama! Mantel, kapushoon, kõik!“

Ta otja waatas kahwatu nagu, kaks juurt tumedat filma. Siis jõöstus Kolby tihnikusse, mis lahutas teda jasmiinipööjast.

Ta wandus teotawalt. Sest ta oli peatumud ofaspööjastes. Lõppeks mardis ta läbi tihniku, nagu metsselewant.

Pink oli muidugi tühi. Kuid seal wilkjas üks wari ille pagoodi seinale. Seal oli Kolby juba ümber murga.

Dolme jammu laugusel oli teine taht ees.

„Just nagu seal saarelgi“, mõtles Kolby tagedalt. Kuita oli jõudnud nurgani, kuulis ta midagi. Üks üks — awati.

Wari oli kadunud. Ei midagi, kui ainult üks üks.

— „Dota! Oled mul lõksus nagu hiir. Pööran woi terwe jelle kongi tagurpidi.“

Ta fiskus wisse lahti ja tormas sisse, wistates jelle oma järele mürtjudes finni.

Tempel paljaste seintega. Keskel seisis ainuke hiiglatuju. Bastasseinas haigutas suur, must wäraw. See wiis küll wist teise pagoodi osja, millel lebas kuppel.

Ta jookkis meeletult ümber kuju, kuid ta ei leidnud kedagi.

Getketki wiivitamata jookkis ta wärawasse. Kuid korraga seisatas ta.

Ta kuulatas.

Lumedaft kurgust kostis wõõrastaw toon: rõhkimine, puristamine, peaaegu sea häälitsemine.

See ei wõinud olla põgeneja.

„On nähtawasti pannud kiriku sealaudaks“, mõtles Die. „Meist wõib seda loota! Jupiteri nimel! Niisugune graniitputka nagu kindlus — kõrgem kui Pawluse peakirik — kümnetuhat inimest on siin töötanud, higistanud, oiganud, wandunud, käjutanud — ja nüüd panewad sealaudaks. Kuraat niisugused nad on.“

Ta astus portaali. Rõik oli pimeduses. Rõhkimine oli waihinud. Kolby otfis tashust tuletikku. Kuid ta pidi jällegi kuulatama.

Ta kuulis hingetõmbeid hiiglarinnast. Pikkade waheaegadega, norstawauid. Hiiglane pidi seisma ta ees. Talle tundus, nagu puudutaks teda õhuwool.

„Minu kädi Semima nimel!“ ütles Kolby. „Kes see on? — Hoolaa, mees! — Wälja, metskaks!“

Ta astus uudishimulikult edasi, kuni ta silmad lohanemud pimedusega. Ta siis nägi ta hetkeks midagi, mis sundis peatumata isegi Die Kolby julge südamesöögi.

„Kurati!“

Ta mõtles jällegi nägewat kehastatud põrguõelust. Raske, muinasjutuline koletis, ehamääraste piirjoontega, liikus pimeduses, tõrkis ja wajas, rõhkis ja norstkas. Rahutu, kole hiigelskäe wari näis haarawat sissetungija järgi.

„Kurati!“ kordas Kolby. Siis seisis ta jällegi jamba ääres ja vahtis pimedasse auku, mis näis nüüd nagu haigutaw muinasjutulise lohe suu.

Ta peaaegu läbistasid kõikjagu mõtted. Ta ei teadnud, millega võrrelda seda elukat seal sees. Dick Kolby polnud kartlik, — wastupidi! Kuid — jumal näeb — tal oli õudne tundmus, kui ta mõtles, mis küll võib wälja jülitada see tüne turt.

Kauaks ei jäänud ta teadmatusse. Ta kuulis lähenemat: taseleid, tšentnerraseid samme. Siis lohises midagi wastu jeina.

Dick Kolby naeris waljusti. See oli wabastaw naer.

„Tere hommikut, wana poisj!“ hüüdis ta lõbusalt. „Tahad patji lüüa? Tule, lepime ära!“

Tige puhkimine oli wastuseks. Portaalis oli ilmunud juur elewandi pea. Ta liikmed täitsid kõik wärawaawause.

Dicki naer wakis. Minutsest pilgust jatkus, et weenduda oma walearmamisest.

See polnud taltjas elewant. Rogunistri mitte. See jaadan, ühe filmaga, teine oli wälja tulistatud — pilliroo nool külje sees, äramurtud kollaste kihwadega pilutas nii waenuksult, nii kawalt tema poole, et Kolby hetkel mõistis hädaohtu.

„Arwan — targem annab järele“, ütles Kolby ja hakkas piffkamiši ukse poole taganema.

Elewant puhkis rõhutawalt läbi londi ning wangutas pead.

Lõpuks oli Kolby jõudnud ukseni. Wälgukirwusel pööras ta ümber ja tahtis selle lahti liikata.

Aga üks oli nagu finni naelutatud.

See weel puudus.

Mürts oli teinud elewandi tähelepanelikuts.

Ta liigutas närwilikult kōrwu ja tõukas kahjuroomsa kihina wälja. Ta kiindus oma ainsa filmaga tigidalt Kolbysse. Akti jõostis ta nagu tormihül tema peale.

Mr. Kolby tegi sellise hüppe, nagu ta oma elus weel enne polnud teinud. Ta jõöstus nagu kuulist tabatud kodujänes jamba taha.

Ta kuulis sellejuures imelist, kuiwa raginat, nagu oletks paisatud wiietuhande kilogrammi raskune kapsapea wastu jeina. Arohwi, kiwid, ämblikuwõrgud, bolm mosdustasid kollase kogu-massi, ja sealt wälja paisjtid ainult musta koletija kontuurid,

kes üleswinnatud lotiga talle järgi kihutas. Wiimaks tõmbas ta fuure looga ja jäi inestamult seisma. Sest Kolby oli lipsatanud wastupidisesse külge.

Weelford samane manööwer. Jällegi peatus elewant, wangutas oma jämeda peaga ja norstas tigidalt. Wõib olla plaanitses juba mõnda uut sõjakawalust.

Raua ei wõinud see niiviisi kesta.

Diä Kolby seisis just jumalafuju ees. Püha mees seisis kahe hiiglamao kehale, kes tema ümber üles põimufid. Kummagi käega oli ta haaranud mao. Ta pea ulatus peaaegu laeni.

„Tore wana gentleman — see!“ mõtles Kolby. „Arwan — wõiks mind lenda kufil. Paar tšentnerit enam wõi wähem. Wälgutiirul sööstus tal mõte läbi ajaw: „Üles!“ ja juba seisis ta ühe kobra-mao pea peale — kaks, kolm korralikku ronimise-tõmmet. Nagu oraw kribis ta üles, mille juures jumala rikkalik riietus näitas talle üles head teenet.

Tänu jumalale! — Müüd oli ta ülewal. Ta istus wõimjail õlgadel, lastes jalad alla kõlkuda.

Ta tagaajaja ei wõinud ulatuda nii kõrgele ifegi oma lotiga. Mugaw oli seal, ainult ta juu, filmad ja kõrwad olid täitunud kolmuft. Ta pidi aewastama. Ilma sellela oleks ta wõib olla eluaja seal ülewal wõinud istuda, ilma et elewant oleks aimanud.

Kui ta ennaft aewastufest kergemaks jaanud, ja just toetus peaga jumala tulipunaseks wärwitunud palge wastu, seisis ta wastane all ja kõõritas oma ainfa wäikese, punase filmaga üles, pead wiltu hoides, et paremini näha oma wastast.

Kolby noogutas heatahtlikult. Siis waatas ta elewanti lähemalt.

„Päris jarwit ife! Kindlasti wana rogue. Taewas teab, kuidas ta on jattunud templisje. Kui aga see lugu fiin igawaks ei lähe! Noh, wanapois! — Ei ulata!“ Elewant oli tõstnud oma loti, kuid see ei küüininud Diä'i jalgadeni.

„Go — ifka weel mittel!“ Diä naeris. Kuid naer pidi waikima.. Rogue oli ära murdnud jumala kolmweerand käewart ühes tüki kobramaoga. Kaks — teise käewarre. Nagu kaks tuletiffu, mis mitte tuld ei wõta, wirutas ta mõlemad troostitud laifad wastu maad. Siis kõõritas jälle Kolby poole üles, nagu soowiks näha, mis teine jelle kohta ütleb.

„Taja, taja, mu lambakene!“ waigistas Dick, tõmbas aga jiski oma jalad kõrgemale. „Sa wiskad ju selle korraliku wana-härra siin ümber!“

Näis nagu oleks ta toonud elewandile hea mõtte. See rõhtis üsna rõõmsalt ja noogutas pakku pealuuga. Siis astus ta samm tagasi ja lastus esimestele põlvedele; wiimaks pani ta loti taja, kuid waenulikult niitsatades, suure jumala sääremarjade ümber.

Snn weel, et kaju oli tugewasti walmistatud ja finnitatud kõwasti samba külge. Muidu oleks ta wägewa kangi esimesel tõmbel ümber kukkunud. Kuid Dick Kolbyl lõgisesid hambad suus wapustusest; peaaegu oleks ta nagu kiipse kookuspähkel oma kõrgeft asendist alla langenud.

„Niifugune igas supis keenud kaabakas!“ uus hoop ja jälle uus hoop ja edasi ja edasi, jõulised nagu maawärisemine, katkestasid ta monoloogi. Weel kats mõi kolm jellist hoopit, ja flambrid, mis jumalakaju koos hoidsid, pidi purunema.

Seni oli Kolby pidanud terwet seda seisukorda jahiseitluseks, kuid nüüd oli asi tõsine.

Küll oli Dick Kolby just kohane mees niifuguseks olukorraks, ja ta ei kaalunud hetketti, et jeda tõestada. Jällegi wäike maawärisemine, elewant oli lastunud põlwili ja pekjis oma londiga, kiskludes wälja kihwadega jalapikkuseid pilpaid jumalakaju alusest. Silmapilk oli foodus — — —

Dick Kolby haaras oma jahitasku ja wõttis wälja noa. Ta tegi selle liigetest lahti ja pistis hammaste wahese. Gette hiljem asus ta kujukult allaminekule.

See oli, et elewant oli ühest küljest pime, ja just see pime pool oli sihitud ülespoole. Nii märkas ta alles oma wastast, kui Kolby juba oli jõudnud istuma ta kuklasse.

Gette raius ta edasi, siis aga tõusis ta kohmakalt jalula. Kolby oli jeda ainult oodanud. Ta surus oma jalad kõwasti foletise kõrwade wahese; teise käega tabas ta elewandi selgroo. Minult üks sekund — — — siis pani ta jahinoa terawa otja just ülemisse kaelalülisse.

Üks tõuge ja Dick Kolby wiskas ennaft terwe jõuga ettepoole. Ta raudsed muuskliid tõmbusid pingule. Sirmus loom oigas.

Ta ükskuike teha läbistas wärin. Ta tuifus. Wiimaks sumnardus ta pikkamisi kõrwale ja langes tumeda mürtfuga maha.

Kolby oli maha hüpanud. Ta nägu oli tarretunud, omandanud mingisuguse tigea ilma. Hallid filmad lõomasid. Gette vaatas ta mõidetud waenlast. See ei liigastanud enam.

„Edasi, mees! Pole tarwis matmisefõnet!“ ütles ta seljaga rahulik hää. „Mõta oma nuga ja tule!“

Kolby pöördus äkki. Wari päikselisel tagaseinal:

Üks mees seisib amatud ukkel —

„Sara Thompsoni“ steward — alias mr. Nathaniel Sparks.

„Jookse, mees,“ kordas ta. „Jookse, kui sulle elu armas on!“

* * *

Kümme minutit hiljem lebas Richard Kolby ühe maha jäetud samiooni lähel, kaugel eemal Anaradpuri külast.

Ta kõrwal kükitas mr. Nathaniel Sparks. Roht oli ükfil. Ümberringi rohtunud kõrbe; seal wahel mõned väikesed põllutükid sinepi, tatra ja maisiga; üle juhkrupilliroo wirwendasid Anaradpuri efimejed katused ja losfi-aed.

Maastik oli tasandik, ainult park awanes lainelise kõrgendikuna. Dick Kolby lamab kõhuli ja waatles küla poole. Mr. Sparks, walges kitlis ja pruuni rätikuga ümber pea, piilus sinna külge, kus awanesid lõpnatud mooniwäljad maanteele.

Ta oli kõneleunud, et Ham Daks teda jälgis juba sadamast ja kohe pärast Kolby ärasõitu pühwlimankril saatnud käskjala — arwatawasti paleesse.

Sparksil oli ses riietuses kerge filmas pidada hindut. Samuti oli ta ka teada saanud, et „Sara Thompsoni“ laadung peidetud saarel. Ta oli kogunud kõik wandeseltsi keskpunkti juurdunud niidid, millest pidi keerutatama kõik Anglo-India walitsuse kaela jaoks.

Kohe saabudes kalkuttas „Sara Thompsoni“ pardale oli ta ennast tutvustanud hiiidsõnaga, mida ta kuulnud Bagwan Charani juust Daulwas Tornis.

Talle oli jelle tõtru õnnestunud mõita meeskonna usaldus uskumata kiirelt. Ta oli alati wälja läinud sest seisukohast, et pärismaalasi peab tundma sama hästi nagu iseennast.

Sellepärast oli ta, seitšaadik kui tegutses Indias, kõik urkad ja nurgad läbi kuhninud, kuna muudu kellelgi midagi polnud otfida.

Ta tegi tutvust iga määrduud päewawargaga ja suliga.

Ta tundis maantee pruune wõllarooge, sõi ja jõi nendega, palmetas nende templis pea hinduna, pea muhameedlasena,

mõnikord pejupešijana või potisepana, pea nagu jatiir või mollah.

Ta teravmeelsus ja suur teelteanne olid talle siinjuures abiks. Ta mõistis rohkearmulisi murrakuid nagu pärismaalane. Slegi thoride — waraste mõllakeeles oli ta kodune.

Tart Nathaniel Sparks mõistis mõnegi usujekti müsteeriumide ja salapärase templiteenistuste sügavamad mõtet.

Nii oli ta näinud oma filmaga ainust õiget Chri Nagami Wischnut, mis koosneb masšivsest kullast.

Sparks oli Wischnu preestrina suure jumala ees istudes suurel rongikäigul palweid pomisenud ja kõigutanud kollast lampi.

Ta oli aidanud pesta Parabatit, jumalannat kalasilmadega.

Ta tundis Warane laulu, mida laulavad Berari imelised pühikud.

Ta oli kaasa tantsinud tuletantsu ja tapnud furnute-kana. Jah, ta oli suudelnud Ellora Suduste koopas musta muna Siva märgiga. Võis öelda, mees pidi tundma Indiat.

„Bara Bardi talli juures kohtasid nad“, jatkas Sparks oma teadet. „Ram Dahs ja Bhere Singh.“

„Bhere Singh — kes see on?“

„Maharadsha eunukite ülem ja ta parem käsi.“

„Paks mees?“

„Ja.“

„Kohelises hommikutuues?“

Sparks noogutas.

„Siis oli see seejama paganauksuline, kes mulle fontääni juures ütles hommikutuuterwituse. Aga edasi tekstis!“

„Nad läbistasid talli. Kui mina jõudsin pagoodi juurde, pani Ram Dahs parajasti palgi ukse ette. Boomulikulit hoidusin ma warju.“

„Ja naine, Nat? Ja naine?“

„Oli nendega kaasas. Kolmas uks oli avatud. Lady läks sinna, wiib nähtawasti pagoodi kõrwalruumi.“

Die! Kolby needis. Wähe aja pärast jatkas Sparks:

„Esiotsja waatasid nad igasje külge ümber. Siis tegid, et nad kadusid. Ram Dahs läks tallidesse ja paks Bhere Singh paleesse. Mina järgnesid ladyle.“

Rord peatus ta, nagu tahaks ümber pöörduda. Seisis tüff aega ja wahtis omaette. Ükki trampis ta jalaga ja tõttas kiiresti reisijate majja. Tead, selles bungalows, kus peatuvad maharadsha külalised. Täna on kõik täis kiilutud. Bidu tõtku,

mis palees peeti. Ma pöördusin. Mind wallutas kartus. Kus fina oled? — polnud sind wäljas kusagil näha. Gadsha Baba juures mitte. Teadsin, et on teostamisel mõni põrgulik plaan ja tõttasin pagoodi juurde tagasi."

"Ja kas tead ja, kes on see naine?" kordas Rolby kangekaelselt.

"Ma ei tunnud ära ta nägu."

"Nat, jeejama oli see, tooford, jaarel, minaris — Jupiteri nimel või ma lasen end maha põnnutada nagu indiaanlase! — ütlen sulle, Nat, tema oli see!"

Sparks noogutas järelmõttlikult. "Sälg flapib. Aga — niisugune asi võib ju petta."

"Kuid mantel, Nat! Kapushoon — pea: uhke nagu kuninganna! Must juuks —"

"Must juuks? — Arwan, ja ei teadnud, kas ta oli blond või mustavereline."

"Sige, Nat! — Ei teadnud. Nägin teda seljatagant — tooford — või pooleldi selga tagant. Kuid tal on must juuks; nägin seda täna. Silmad nagu hõõgutavad jõed."

"Kas ta oli suur, väike, jale või —"

"Suur. Sale? — Ei, mitte jale, lai õlgadest. Kena ümarmargune, arwan, Nat! Jooksis nagu wesirott, keda taga ajavad koerad. Oli walge kleit seljas. Pitsid või nii matli all. Võisin seda näha, kui ta jooksis."

"See võis ka olla alustuub."

"Võimalik, Nat, võimalik. Aga ma ei usu. Minu hingeõnnistuse juures. Ma tunnen teda. Aga, kes, kes — kes ta on? Kes?"

Ta mõtles. "Kes, pagana pihta, näeb maewa selleks, et hävitada mind? Ja veel pealegi naine?"

Sparks waatas oma tarkade filmadega sõbrale otja. "Kui mina oleksin sinu nahas, ei kaaluks ma nii kaura: Wõtaksin ehmese auriku ja sõidaksin Ameerikasse tagasi."

Rolby vastas ta pilgu. "Mina — koju? Kunnalus, Nat! Mispäraft koju?"

"Jah, koju. Sa tead liig palju sellest loojt. Siig palju teada on kahjulik, eriti siin — Indias."

"Arwad, ma kardan neid musti? —" jatkas Rolby.

"Sumal hoidku."

„Mina — mina, Richard Kolby, neid musti neegreid. Pole muud kui neegrid — ainult wärv juhtunud natuke heledam.“

„Lase olla!“ wastas Sparks. „Hoidu nende neegrite eest — nagu ja neid nimetad. — Tee mulle ainultest meelehead, Dick, ja reisi! Kõhe! Fairfax hakkab sinu asemikuts. Sa tahtsid ju nii kui nii sõita. Jään ainult siis rahule, kui tean, et paar tuhat meremiili lahutawad sind neist neegritest.“

„Ei, mitte kunagi, Nat! Põgeneda — ära aurata — ei mõtlegi! Nüüd alles veel dieti mitte. Keegi ei pea ütleva, et Dick Kolby on põgenenud. Lähen Kalkuttasse. Räägin wanamehele ära. Sa sinu mustad kuradid sõitku põrgu! Dick Kolby ostab hoida oma nahka. Uhu mind, Nat, ostab hoida!“

Mr. Sparks raputas pead. Ta oli rahutu. Kuid kui Dick Kolby ei tahtnud, siis polnud midagi teha.

„Tgatahes pead ja siit ära minema, Dick! On ülim aeg!“

„Siima. Sõidan Nagalपुरi ja sealt edasi Kalkuttasse.“

„Siis, jumala nimel! Mine, wanapois! Seal tuleb Gadschi Baba. Ma tellisin ta siia.“

Ümber parginurga lähenes kihutades ühe hobuse wanter.

„Sa minu last?“

„Selle eest lase mind hoolitseda! Edasi! — Tee, et ja minema jaad.“

„Sätku terve see krempel endile,“ naeris Kolby. „Mida ma wajan, on mul kaajas. Ela hästi!“

Sparks haaras oma westitaskust rewolvri. „Säh, wõta“, ütles ta. „Parem on parem! Ma tulen ise ka järele.“

Kuid Kolby ei tahtnud wõtta rewolvrit.

„Ma ei waja teda,“ jumdis Sparks. „Milleks wajab üks mees Lahorest tulirelwa! Wõta — kui ja mind armastad,“ ütles ta paludes.

Wanter peatas. Sparks liikkas oma sõbra jisse ja pani relwa wantri istmele. „Edasi, jaame, Gadschi! Sahib maksab kahetordjelt.“

Afgaanlane paljastas oma walged hambad. „Prohwet õnnistagu teda.“

Suur, tugewa kondiga, metsikute filmadega hobune tõmbas ja kihutas nagu tornituul minema. Pea oli wanter kadunud heki taha.

Nathaniel Sparks waatas talle järgi. „Ma ei anna ühte wakkannatti jelle mehe eest,“ armaz ta lõppeks. Siis pöördus ta jälle küla poole.

* * *

*

Kui mr. Sparks õhtul jällegi onni tagaşi pööras, päewal, mil Kolby Sadshi Babaga Nagalpuri oli sõitnud, oli tal tükk rasket tööd tehtud.

Ta oli olnud saarel ja abiks olnud „Sara Thomjoni“ jaldusliku laadungi wõimetamisel jalaurgastesje, kuhu ei tunginud ükski päikefikir ja millele polnud langenud ühegi eurooplase film. Pudenewad wõlwalused, kus elutsesid ainult hiigla nahkhiired, peitsid terve arjenaali sõjariistu ja ifka ja jälle sõjariistu. Ja uued pallid ja lastid toodi waiwate olemuste mustadel kätel ja lijata endistele.

Sparks oli käinud ka ümber Anaradpuris. Ta sai teada, et rogue oli leitud furnuna Wisshnu jalgade ees, et pakš Where Singh oli tormanud nagu hullumeelne lossi, et palees käis jofin ja kōmin: „Kuningas on wihane.“

Sparks oli seal olnud, kui lahkusid maharadsha wõõrad. Ta nägi, kuidas nad temaga jumalaga jätsid üllemal terrasfil, kuidas ta neil kätt raputas, ainalle astus ja ärasõitwaile wankreile järele waatas ja oma wäikeje, sõrmustega ehitud käega neile termituji lehwitats.

Ta nägi, kuidas maharadsha jättis jumalaga mrs. Sulliwaniaga. Ta teener wandus kolmes murralus musta kuli pealse, kes nuuskis korb-wankri ümber ja aukaratuses jahiba eest peaaegu ninaga maad puudutas, kui lady astus wankri.

Mr. Sparks nägi kōik, kuulis kōik, oli igalpool. Nüüd lonkis ta wäsinult sawionni, mis seisis külast eemal.

Ta oli wäsinud.

Wõib olla, lootis ta seal sees leida ehitamatu puhketunni. Sejt oli juba hilja.

Daanes toetus pakš, kottpime pilw wastu rohelasfinit silmapiiri. Wahetewahel jähwis seal wälk.

Kui Sparks möödmunud hetist, peatus ta hetke ja piilus hurtsttu suunas. Rohi, meetrikõrgune, warjaz teda kuni katufeni.

Ettemaatlikult astus ta tasandikule. Tuulehoog lõhestas rufuma õise palawuse.

„Saabub äike,“ mõtles Sparks ja waatas taewa poole.

Rõlas tajane kähin, nagu mõne hiiglaoreli adagio. Tuul mangles palmide ladwas. Sette oli kõik wainne. Sparks tõttas edasi.

Ta jamun oli kuulmatu, kuigi looduses kõikjal walitses suur, pühalik wainus. Rõwaks tallatud tee neelas ta paljaste jalgade sammude kaja. Ikka kõrgemale pimedusest tõusid hurtsiku kontuurid.

„Gaa, elanik on juba sees,“ pomises üksik matkaja.

Ta oli märganud punast wirtwehelki läbi wäikese akna. Ta jamun muutus ettevaatlikumaks; lõppeks libises ta nagu wari läbi kõrge rohu. Siis seisis ta ukse ees.

Seal läbistas üks kargatus õhu. Ohus jaabus oigamine ja ägamine. Sügawal filmapiiril jähwis sinine juga.

Rohukõrbe muutus elawaks. Siisjes ja turtjus õudsest. Tuhat häält, mis äsja weel huiunud, ärkasid. — Kiiresti tõukas Sparks ukse lahti ja astus hurtsikusse. Ühe pilguga haaras ta terwe onni. Ta oli leidnud, mis ta otsinud.

„Sumalad tulgu ju abilisteks!“ terwitas ta wana nait, kes tule ääres kõõnutas.

Naine waatas talle oma punaste, fisiselangenud filmadega otja. „Kes sa oled?“ küsis ta. „Ma ei tunne sind. Ma tunnen kõiki inimesi külas, aga sind ei tunne ma mitte.“

„Mu nimi on Rahim,“ wastas ta, „ma tulen laewaga, musta, rauast laewaga, mis sööb tuld ja jookseb mööda jõge nagu weskana. Saem lamab Ghatis, ema!“

„Ma tean seda.“ Wana wainis jälle. Ta liigutas lõualuid nagu närides midagi. Ta pea langes rinnale. Nii istus ta tiikl aega. Ta pidi olema igiwana, ja näis magawat.

Üle fortfulise, kohnipruuni näo jookkis punane tulehelk ja lastis seda paista weel tumedamana ja õudsemana. Hõredad walged juuksejalgid, mis olid kleepunud kõwasti wastu paljast pealuud, paistisid terawalt filma — ja seal oli ka arm!

Sõrmelaiune, kole arm jagas pahema meelekohta kahets ojaks ja andis terwele näole õela, barbaarse ilme.

Tuul tormas wastu onni seinale, mis ragises igast nurgast. Kaskelt lastusid katusele esimesed wihmapiiwad.

Rõlas nagu oleks keegi raputanud herneid kuivale palmiõele.

Naine ärkas omaist uimastusest. „Kust ja tulled?“ küsis ta.

„Lahorest, ema!“

„Lahorest?“

„Ja.“

„Ja kuidas ju nimi on?“

„Nahim, ema! — inimesed kutsuvad mind Nahimiks.“

— „Ta nimi on Nahim ja ta tuleb Lahorest“, pomises naine liikuwate lõualuude wahelst. „Nahim...“

„Ma tundsin ühte meest ükskord, selle nimi oli Nahim,“ algas ta peale hette waikumist.

„Ta nimi oli Nahim — ta oli jale nagu Gunga pilliroog ja tugew nagu piihwel. Sest on juba möödunud palju aastaid.“

Ta unistas jälle; ainult ta lõualuud liikusid. Siis alustas ta jälle:

„Tal oli juuks nagu hobuselakk ja silmad nagu hirmel.“

Ta käsi näis rauast; aga ta oli pehme nagu pantrinakk, kui ta silitas. Ta nimi oli Nahim — ja ta läks Lahoreesse.

Seeford, kui nad ehitasid juurt maja. See oli mitme wihmaaja eest. Ta ema seisib ümberpaisatud härjawantri otsas, ja waatas, kuidas Nahim sammus turuplatsilt alla, ilus nagu kuningapoeg — ei! nagu kuningas ise.

Ta ütles, ta tulewat tagasi, kui mais wärwub kollajeks. Siis tahtwat ta teda löigata ja landa onni.

„Aga poeg ei pöördunud tagasi —“

Wanake uneles edasi.

„Ta oli wäike poisj ja mängis kardemoniwwadega ja finililledega. Peotäis riiji, tükkide wõid, suutäis mett — see tegi ta jüdame laulma ja huuled wadistama, nagu jädistab harakas —“

Ta katkestas oma kõnet:

„Kuula — kuula, laps! Suure jumala hääl! Tõmba matt afna ette!“

Tuli leegitses heledasti. Torm tuhistas läbi pragude. Wäljas kuulus pikk ulung. Wiim pekis wihajelt wastu seinale.

Sparks tõusis üles ja liikkas mati wäikese afnaaugu ette. Siis kütitas ta jälle tule äärde.

„Mis sa seal keedad, ema?“ küsis ta.

Wana wahtis tarretunult tulde ja ei wastanud. Ta pidi fordama oma küsimust.

„Bilhi, mürki,“ wastas ta ükskõikjelt. Ta wiskas tüki waitu leeki. Siis awas ta korni, mis ta kornwal seisib, pambujeroost punutud kaanega korni, nagu kalakauplejail on. Sparks

mahtis kohkudes jelle siju. Niiüd teadis ta, mis wana naine teetis.

„Karabatel, ema?“

Karabatel on kõige kardetavam India kihwtijegu. Koosneb peaaasjalikult arseenikust, mitnesuguste mürgistest taimedest ja juurtest ja mitnesuguste madude mürginäärmete fist.

Naine noogutas ainult.

„Ta oli wäikene pois ja mängis kardemoni-teradega,“ kordas naine mehaaniliselt.

Ta haaras korwi.

Katlas, mis rippus üle tule, fees ja podises, nagu tahaks terve segu paisuda üle ääre. Naine wõttis korwist noa, siis raputas ta jelle siju oma ette pörandale.

Need olid kolm käesuurust pead, mudased, werised ja wastitud. Ta wõttis ühe ja waatles seda pilufilmil.

„Tfinta Negro,“ ütles ta. „Keda see jalwab, jee paistetab üles nagu must, pakatav raff.“

Sparks tundis ära jelles jawitarwas, jiniiselt fillerdawas tombus ühe kobra-mao pea. Tanu, prillikujulise Brahma-märgiga oli jeal kullas.

Wana pani läila tombu pörandale, tõstis oma noa ja tegi põigiti lõike just mõlema külmalt kiiskawa maosilma tagant.

„Praks,“ ütles ta, nagu torfaks ta papiist karki. Mao silmad paisusid ette; ta lõuad awanesid, nagu tahaks ta hammustada. Wanale jee ei meeldinud. Ta pani kiiresti noa jülle, haaras inetu pea kahe käega ja hoidis teda katla kohale, haaw allapoole. Paar tilka piserdusid alla ja langesid keesse patta.

„Ta mängis kardemoniteradega ja sinililledega. Ta laul jarnanes mesilinnu wilinale,“ pomises ta mõttetult. Ta korwi ei kuulnud piksemürinat, mis paukus nagu püsfilaeng; mitte tormi, mis puhkis onni ümber. — — — Lõppeks haaras ta teise maopea.

„Kokula Poda,“ — nii nimetatakse ahelmadu — jofistas ta kähisedes. „Kokula Poda! — kui ta sind hammustab jalga, jured ja weel enne, kui paistetab jalg.“

Ta wõttis noa; jälle samane lõige särawate filmade tagant. Siis pigistas ta haawa keewa paja kohal tühjaks. Kolmas ja wiimane madu oli nõmmesiug, keda hindud kutsuwad Usäe — ja kes tuntud India kardetawama roomajana. Priimid, kõhnaksnälginud sõrmed haarasid koleda pea.

„Bäle on furn, weel wäledam Ujæ!“

Kolmandat forda tegi wanake löife. Siis mistas ta madude jäänused tulle.

„Mis ja teed mürgiga?“ küüsis Sparks. Wanakeje huulil mängis imeline joon, mida Sparks ei opanud jeletada. „Milleks wajad ja mürfi?“ fordas ta.

Sätendam piik tungis wana naije kustumud filmist, mis meele tuletasid kobra küüskawaid filmi. Siis jofistas ta:

„Sahiba wajab seda. Las walged inimesed tapawad üks-teist. Mis on mul jellega asja, Rahim, wõi sinul? — Kuula, juure jumala hääl! Ta wannub needmiist jahibidele ja önnis-tab oma lapsi.“

Noa-arm paisus nagu piitja-worp ja löömas ta lahjunud meelekohal. Aramp raputas kuwi, kulliküünteale jarnanewaid jörmi ja sundis neid awanema ja sulgema nagu raisakulli warbaid.

„Kes jee on, jee jahiba?“

„Üks kurat, Rahim! Suis nagu lootos-lill, aga werehimuline nagu imetaw ematiiger. Ta huuled lõhnawad ja öitfewad. Mis on nelgi ja jazmiini lõhnad wörreldes ta hingeoõhuga! Ta naer jarnaneb kaljutuwi kurinale, jarnaneb wihtmapladinale suweööl. Uju mind, ta on ilus nagu Damajanti, kuid öel nagu Durgha. Ta keel on haraline. Ta kõne toob furma, ta hingamine hukatust —“

Sparks latkestas teda: „Kuidas on jahiba nimi?“

Wanake kehitas ölgu. „Ma ei tea seda, Rahim! Ta tuli ja läks. Ta andis mulle raha. Siis läks ta.“

„Raha?“

„Palju raha — kaks, kolm — mitu ruupiat.“ Wanake naeris rahuldatuselt. „Kas tahad neid näha, laps? Need on kõik sinu jaoks.“ Wanake tõusis waetwaga maast ja lähenes wäsele.

„Ta lontab,“ mõtles Sparks. „Pahem jalg on liig liihife.“

Kui ta ukse awas, paistis wäawlikollane wälgujuga.

Wana jäi seisma, warjas käega filmi ja waatas wälja.

„Gall hunt on tulnud dshunglist. Ta laulab.“

Pitse müürina wahaeagadel kuuldi selgesti ühe kähisewa häälega hundi ulumist. Naine sulges ukse, siis istus ta tule äärde ja kuulatas. Nähtawasti oli ta üsna unustanud, millest jutt oli.

„Sahiba andis sulle raha,“ alustas Sparks. „Mis eest ta andis sulle raha?“

Wanake kihistas kavalalt. „Raha, ja ütled? Raha? — Mul ei ole raha. Sakoo on waene naine. Ta ei tea, kas weerand annat on punane või walge. Nihkad inimesed ei ela berjuste majas. Reed elawad kuningate warjus.“ Ta kihistas jälle.

Sparks polnud olnud kiialt ettewaatlik. Wana nõid oli läinud umbusklikuks. Mat surus alla ühe kõwa ingliskeelse sõna. Igatahes pidi ta kindlustama endale wanaeide, kui tahis teada, mis naine teadis.

„Ema!“ algas ta uuesti. „Nahim on wäsinud ja näljane. Kas sul pole ta jaoks midagi süüa. Peotäis riisi —“ Ta oli pöördunud teise emalikkude instinktide poole ja ei eefinud. Wanake lonkas ühe wana kapi juurde, mis tehtud hõoweldamata laudadest, ainukese mööblitüki juurde onnis ja tõi puntra juhtru-pilliroogu, maisipäid ja hamsi-juuri wälja ja andis kõik Sparksidele, kes sõi. Tal oli nälg ja naine tundis rõõmu, et teisele see maitstes.

Siis wiskus ta õlehunniku peale, mis hurtsikuelanikule oli magamisajemeks, firutas ennast ja haigutas tublisti.

Wanake wõttis õlekõrre ja pistis selle patta. Wähe aja pärast tõmbas ta selle jälle wälja ja nuusutas sinna küge fleepima jäänud tilka. Siis liikkas ta paja tulelt, kummardus selle üle, pomisedes tajaseid, imelikke sõnu: wõlusõnu või palweid keeles, mida Sparks mitte ei mõistnud.

Wimaks awas ta weel furd kapi ja tõi ühe pudeli wälja, mille ta ajetas aurawa katla kõrwale.

Sparks piilus nagu ilwes läbi pimeduse. See näis olemat harilik arstirohu pudel, milliseid on igas apteegis. Ra etikett oli weel jeal kiiljes. Ta oleks jeda heameelega lugenud. Kuid ta ei tohtinud teha wanakest uuesti umbusklikuks.

Wanaeit kõõnutas tema kõrwale omni karedale jawipõrandale. Kui pada hakkas jahtuma, täitis ta pudeli ettewaatlikult. Siis raputas ta ülejäagi sütele. Snetu wing tõusis üles, ja tuli hakkas kustuma. Wäks iffa pimedamaks. Ta pani oma käe Sparksi paljale käewarrelle.

„Su tee oli pikk, ema?“ küsis jee wähe aja pärast.

„Mu tee oli pikk, Nahim, ja polnud kedagi, kes mind oleks toetanud, kui mu jalg wäsis. Ma rändasin ühes päitefega mööda riisipõlde. Ma wari oli tuntud maanteil. Berjused

termitasid mind ja nimetasid mind sõbrannaks ja õeks. Nad armastasid, et ma kuulun nende lasti. Kuid ma waitisin ja põlgasin neid südamepõhjust.

Siis tulin ma Lahoreesse ja nägin suurt maja ja ootasin palju palju aastaid, kuni walgenes mu juuks ja mu nahk muutus kuivaks ja kortsuliseks. Viimaks läksin ma Simlasse, kus seisawad lumemäed ja kus põhjamaa mehed lambanahkseis kasutaks ronivad mööda kaljuseid teeradu.

Ja peatus, siis jatkas pikkamisi.

„Siis tuli jahiba walge tüdrukuga. Tal olid kullaist juuksed ja silmad nagu allikawesi. Ta kõne kõlas nagu lehtede lahin tuules. Tüdruk rääkis jeda ja rääkis teist. Ta naeris ja nuttis jälle, nagu oleks jumalad seganud ta mõistuse. Ja Sakoo sai tütarlapse hoidjaks ja teenijaks, ja nad sõitsid koos tulewantris, kuni nad filmasid püha jõe laineid.

Ja viimaks elasid nad Mahalis, kuningannade waitimas majas ja walge tütarlaps laulis ja hüppas ja tantsis ja noppis lilli ja ehtis pärgadega ennast ja wana Sakood.

Ja naeris nagu lauluräästas, kui tuleb kewad ja kõneles ahwidega ja noorte põdramafikatega.

Ta samam kajas wastu termes Mahalis, ja inimesed armastasid, see olewat rani, kes magab all kaewu põhjas, ja kartsid ja jooksid minema.

Uga Sakoo ei kartnud tütarlast, sest ta teadis, et jahiba ta tema kätte oli annud, et kuningas jeda tahtwat. Where Singh ise oli jeda talle ütelnud.

Wanake näis järele mõtlewat. Ta pea wajuks alla; ta toetus raskemini wastu Sparksi õlga.

Koldel hõõgusid weel ainult mõned jõed. Wike oli möödunud. Sparks oli wäsinud. Ta oli päewa ja öö läbi töötanud. Ta liikmeisse asus tinaraskus.

Setteks fulges ta filmad, siis aga kogus ta ennast.

„Kuidas oli tüdruku nimi?“ küsis ta.

Wanake wastas: „Tüdrukut hüüiti Mabel. Ta isa oli wägew jahib all mere ääres. Tal oli suur maja sammastega ja heledate akendega. Tal oli suur aed ja sada teenijat. — Nii kõneles tüdruk mulle. Uga ta ei teadnud, kuidas oli ta isa nimi. Jumalad olid tumestanud ta waimu.“

„Ja mis sai walgest tütarlapselt?“

„Mis sai temast?“ kordas wanake. Ta ei wastanud. Ta näis jälle langewat unne.

„Mis jai tütarlapselt?“ fundis Sparks. Seal ulatus wana naine ta kõrwa juurde ja fofistatas:

„Walge tütarlaps juri.“

„Suri?“

„Jah — ta juri. Kuningas tahtis, et ta jureb. Ta saatis Baldeo.“

Sparks tundis, kuidas wana naine warijes.

„Baldeo? — kes on Baldeo?“

Naine waitis hetke. Siis fofistatas ta waewalt kuuldawalt:

„Ära küsi! See ei too õnne. Kuula!“

Ta julges waewalt hingata. Sparks kuulatas. Ka tema hingas tasemini.

„Ma ei kuule midagi,“ pomises ta.

Äkki karjatas naine. Ta tahtis tõusta, põgeneda, kuid langes jälle kokku. „Ta on siin, ta on jälle siin!“

Sparks tundis õudustunnet. Ta pani oma käe ümber wiletsa leha, mis wäänles nagu palawikus, — nagu tahaks ta teda kaitsta.

„Dhungli isand, Baldeo, kutsub mind — jumalad, aidake!“

Ta hambutud lõualuud löid iiksteise wastu. Ta jurus end kõwasti mehe rinnale.

Kas see oli õnnetu naise jüdametuksumine, wõi oli see ta enda oma? Ta ei teadnud.

Sled sahisesid. Seda tegid rotid, kes Indias ei puudis kusagil. Naugel karjatas öölinde. — Wana naine oli jäänud rahulikuks. Ta näis magawat. Sparks ei liigastanud. Ta oli jurnwäsinud. Raskus lebas ta peal. Ta aju töötas puhkujeta. Ta ei wõinud sulgeda filmi. Ta kuulatas pimedasse.

See oli õudne öö. Ei tahtnud lõppeda. Waitus oli õudne.

Kas oli tõesti waitus?

Sparks sirgus. Ta jängitas wana naise, kes nagu kivi lamas ta rinnal, õrnasti enda kõrwale õlgedele. Siis waatas ta jälle pimedusse.

Kui liikkaks palmirohunnati afna eest. Kui lähets ja weedaks öö omni ees lageda taewa all, nagu ta jeda tihti juba teinud.

Ta kaalus järele. Ei! Ta ei wõinud. Seletamatu tundmus fundis teda. Lõppeks heitis ta tagasi ja kuulatas.

Zällegi!

Ta ei teadnud, mis see oli. Ta jurus sügavamale õlgedesse. Oled jahisejad ta all. Kõik oli vaikne.

Sigi tõusis ta otseajele. Ta tundis selgesti, kuidas see muutus niiskeks ja kleepuvaks. Kuid ta ei võinud seda pühkida — ta pidi ikka midagi kuulatama.

Mis kuulis ta siis dieti?

Ta oli seda juba kord kuulnud. Lõepoolesti! Ta oli seda ükskord elus kuulnud.

Kuid kus oli ta seda kuulnud?

Ta mõtles

Dige — korraga teadis ta: seal jaarel.

Mahalis, Zenanas.

Kus oli jälle basseini äär mustade pärlitega. See oli basseini veripunane äär ja vaikne, valge kaju kollaste juustega, mis wees looflesid — jurnud tähefilmadega.

Ta seal oli rotunde.

Isfand Zumal! Kihin, naerukihin oli see!

Nagu seal üleval rotundes.

Tah — jeejama oli, mis ta kuulis — jiiin.

Ta kõrval magas wanake, kõvasti ja rahulikult. Ta ei liigohtanud, ta ei kuulnud kihinat mitte — loledat kihinat!

Sparks rahustus, et wanake ei kuulnud seda hirmuäratavat kihinat.

Kuid ta ise kuulis.

Kas tuli see ülevalt?

Ülevalt? — Seal oli wana, puruks rebenenud tefitiik ja siis — onni katus.

Kuidas oli wanake ütelnud? Dshungli isand — nii see oli: Baldeo, dshungli isand.

Sparks ajas filmad pärani ja wahtis pimedusse.

Pimedusse?

Uga polnud ju pime. Gurtfikus oli walge. Päike paistis igast võimalikust august ja praost sisse. Tõesti, oli hele päewawalge.

Sparks hüppas üles ja raputas öö õuduse endast, nagu koer raputab ennast weest, millesse ta kukkunud. Kas oli kõik olnud ainult unenägu?

Ei — seal paistid sinised musliiniräbalad, mida wanake tundis järgiks, õlgedelt. Mullapõrandal lebasid õhrujõogi jäänused, mida wanaeit talle ette annud. Ta seal seisis katel — ja — jumal tänatud, seal oli ka weel arstirohu pudel.

Nagu waras hiilis Sparks selle juurde ja waatas pudeli-kest. Ta heitis pilgu etiketile. „Simla!“ Ta pistis pudeli mür-giga oma tshadderisse. „Simla! Kas jahib ei tulnud Simlast, ühes walge tiitarlapsjega.“

Ta noogutas. Naine ütles „Simla“ — Saame kohe teada. Ta pöördus naise poole, kes ifka weel magas. „Se, ema!“

Wanake jäi liikumatuks.

Ta astus lähemale. Ükki põlwitas ta tema kõrwale ja üt-
tas öled tagasi, millesse ta pruun nägu oli wajunud. Siis
haaras ta naise pruuni kae.

„Surnud!“ ütles ta wähe aja pärast. „Suri minu rinna
peal.“

Ta tõstis õrnasti naise pea üles. „Waeue, wana olewus!
Ta suri hirmu pärast.“

Ta surus ta silmad kinni, mis ifka näisid weel ootawat mi-
dagi koledat.

„Baldeo käis siin. Ta nõudis jälle ohwri. Seekord oli
jee Sakoo.“

* * *

Mr. Richard Kolby oli ilma wahetuhtumisteta jaabunud
Nagalpuri. Ta jäi sinna kahjeks päewaks. Siis reisis ta edasi
Kalkuttasse.

See peal juhtus tuntud raudteeõnnetus juht Moghal-Sara
jaama ees. Rahblasjeks jäi, kes kandis jüüdi jelles. Ühed
kõnelesid ametnikkude lohakusest, teised kehitasid õlgu — iga-
zahes oli mr. Kolby elusana ja terveana, kuigi seitsme tunni ja
kolmekümne seitsme minutilise wiiritusega jällegi jõudnud
Kalkuttasse.

Sealdah jaamas wõttis ta woorimehe ja sõitis oma wa-
nasse korterisse Grand-hotelli, kus ta telegraafiteel oli tellinud
endale toa.

Tähelepanu wäärrib, et mr. Kolby, sest ajast kui ta ära oli
Nagalpurist, sai taga aetud igasugustest õnnetustest, mida ta
kiil eriliselt südamesse ei wõtnud, kuid mis siiski põhjustas
teatud ebanugawuse tunnet.

Esitjeks mainitud raudteeõnnetus, siis kohe Sealdah jaa-
mas pidi sõitma ta peale mingisugune auto. Nimelt tänu Dick
Kolby meelefindlusele õnnestus hobust tõmmata kümne senti-
meetri kaugusel ümber hullunud auto ja niiviisi wärseda koku-
põrkest.

Crith kõrgelt hindas ta veel oma teenet, et oli saanud veel aega wirutada telliskiviwärvilisele juhile, kes juba irmitas, hea hoobi mälestuseks wastu kolmekümmend kahte paljastatud hammast, — siin juures kahetsedes, et üks india piitsawars ei jõua korda saata suurt.

Gotellis sündis õnnetus listiga — mis peatus ja äkki kolmandalt korralt alla lendas.

Õnneks istus seal sees ainult keegi piff, ruudulises üli-
tonnas Inglise ilma-rändur, kes murdis põlveluu ja kaks kül-
jekonti. Kolby tuli täpselt üks sekund hiljem, kui et oleks wõi-
nud kaasa teha jeda kukkumist.

Üdise näis, nagu oleks tal lõpmatu ligitõmbe wõime kõigi
rist- ja püst-loodis kehade wastu, mis otstarbetult ja ootama-
tult sattunud liikuma:

Nas kõgu müürikive, wõi paar tšentnerit raudlatte mõne
ehitatawa hoone küljest libisesid, wõi langes mõne terawate
äärtega rellaamisilt hindu äri eest wõi saabus jälle kofkupõrge
metssikute Assamese härgadega.

Mr. Kolby ei wõtnud jeda mitte traagiliseit.

Kui ta aga ühel õhtul jalutas Maidanis ja röömustas õh-
tu jaheduse üle, mis eemale peletas moskiitod, siis jünnitas
talle jüiski natuke ehamugawust, kui talle ühest kattušetihnikust
kallale kargas keegi muft kass, kel peale terawate küünte veel
küüsis ka piff nuga oli.

„Niisugune asi seisab naljast kaugel,“ mõtles Dick Kolby ja
wirutas mõistmatule loomale kõrwahoobi, nii et mees peaaegu
jõudis oma tuhanda jumala kõrgemasse waldkonda, ja kaotas
ühe ninaluu; õnneks mehel, et ta omas kõigest ühe.

Järgmisel päewal teatas meie jober ennaft Beadoni
tänaval.

Mr. Le Febre istus oma firjutuslaua ees, tal oli kübar
wiltu peas ja ta oli nähtawasti kõige pahemas tujus.

Kui ta Kolbyt nägi, läbistas ta näo mingisugune imestuse-
joon.

Ta tõukas pifad, kuiwad jalad kontoriistmelt wälja ja jões-
tus Kolby juurde, kes seisis ta ees oma täies suuruses.

„Ah“, ütles ta. „Mr. Kolby! Olete jälle tagasi? Sa ter-
wena — nagu ma näen.“

•Ta naeris hääletut naeru, mis Kolbyl ajas were süda-
messe.

„Terwena, mr. Le Fevre!“ wastas ta. „Olen wäga terve, nagu teie näete — täiesti terve! Terve ja heas meeleolus.“

Teise nägu tõmbus grimassiks.

„Näib teile imelik, mr. Le Fevre, eks ole?“ jatkas Kolby. „On, võib olla, ka imelik. Arwan, on ka imelik.“

Jälle naeris wana oma kähijawat naeru. Ta mõotis ainja, pita pilguga kõrge kashuga ameeriklast. Ta kitsad huuled läksid weel kitsamaks. Tuhat woldikest tantšifid ümber juu ja kadusid jälle.

„Dore poiss!“ pomises ta. „Kindlasti — tore poiss!“

Jällegi lendas noolejarnane ussipilk koledatest külmadest filmadest, mis näisid kuuluvat kehastatud põrgu-õelusel.

„Kas teie ei soowiks platši wõtta ja teatada!“

Dick Kolby seisus nii nende filmade wõlu all, et ta istus waguvalt nagu tall, kuigi ta oli keisrjuguste tundmustega astunud üle mr. Le Fevre läwe. Ta teatas „Sara Thompsoni“ reijist kuni uiles Dschilamini, Anaradpuriist, mr. Badgeriist, kõigest ja igast ühest ja, lõppeks, oma seiklusest elewandiga tempelis ja oma pääjemisest.

Eitüks rääkis ta külmalt, äriliselt; siis soojenes ta. Ta täiswereline näowärv wärwus tumedaks, ta juured, hallid, niisked filmad leegitšesid, kui ta kõneles jaadanlikust pettusest, mille ohwriks ta peaaegu langenud.

Uga, jamal ajal, mängles ta klassiliselt wormitud juu ümber peenike pilge, mis jamal ajal külge tõmbas ja eemale tõukas.

Nüüd wahtis wanamees nagu wõlutud oma wastase näkku. Ta kiwine nägu sai pehmemaid jooni. Wiha-naeratus taandus, ajetudes heatahtlikkusega, jah, imetlusega, mis wiimati muutis terve mehe.

„Dore poiss!“ pomisesid jällegi ta kõwasti kofkupigistatud, finakawalged huuled.

„Julge, — kuninglik! See ei karda kuradit.“

Ta jälle ringlešid ta maofilmad mööda terwet toredat mehekuju, otšides, paitades, imetledes.

„Dleks olnud tast kahju. Kunnala eest! Kahju. — Ma usun, ma wõin teda tarwitada.“

Suure grimassiga wiskus ta tagasi toolile.

„Saate oma taju kontoris, sir! Pöörduge mr. Barkeri poole! Mul on kahju, et teil minu teenistuses tuli ebanuga-wisi, mis küll teenistuse endaga ei omanud midagi ühist.“

Kolby tegi käeliigutuse.

„Sa — kahju, ma ütlen. Sa edasi, otjekohejelt kahju, et teie minu teenistusest tahate lahkuda. Ma woin tarwitada mehi nagu teie.“

Ta kõrge faltsetthääl oli kaotanud kõik kriistawa. Oli omandanud täie, metallise kõla. Oli nagu oleks isegi liitunud sellega rinnatoonid.

Kolby märkas seda, ilma öieti endale jellest aru andmata. Ta tundis huwi selle imelise inimese wastu seal toolil. Kuudask ta seal istus, oma wiltjas kuues, kortsunud järgieisega! Naeruwäärt — see mees imponeeris talle.

„Ka minul on kahju, mr. De Fevre“, algas ta, pärast seda kui ta end natuke kogunud, „aga — teate: olen ainult asendanud kapten Browni — ainult asendanud. Mul pole midagi teha, mr. De Fevre! Kuulun Damuda siindikaadi juure. Teate.“

„Tean, mr. Kolby! Tunnen teie kaewandikku ja tean, mis teie seal loote.“

Kolby suu ja nina lätsid pärani lahti. Seit mr. De Fevre tundis mäetehaste arenemiskäiku paremini kui ta ise.

Kas pidi ta rohkem imestama mehe kaupmehelikkude wõi tehniliste teadmiste üle. Jupiteri nimel! Nii wõis ainult kõneleda spetsialist! Täiesti kompetentne isik.

Mr. De Fevre tundis kaewandikku nagu oma taskut. Ta teadis, kui palju produtseeriti iga aasta gaasi ja õlijuütt, tundes aktsiate-kapitali kõrgust ja laenusid ja dividende; ta kiitis tehaste juhatuse rahakorraldust, kiitis alandlikke ja awalikke referewe, kõneles tarwitamiseolude kõikumusest ja nii edasi.

Sudne mees teadis kõik, ja Kolby waatas imestusega laia, neljanurgelise otjaeise peale, mille taga kuhjatud sellised teadmised.

Kuid milliseid tulewiku wäljawaateid, millise hiigla sihtkawa ta laotas wälja Kolby ees — programmi terve jõekaubanduse haaramiseks. Ameeriklane tundis instinktiivselt, et mees oli tabanud naela pea peale.

Disk Kolby oli kaasa kistud julgest mõtteleenuist. „Aga selleks lähed waja raha, De Fevre! — Palju raha“, arwas ta lõppeks.

„Raha?“ Mr. De Fevre naeris. See oli põlgaw naer. „Raha, mr. Kolby? Raha. — Ei! Lahtmine on peaasi. Sa

meie tahame. Külastage mind homme, sir! Homme, minu majas Maidani ääres! Chowringhee-Road, number 60. Palun. Seal räägime kõigest muust."

Dick Kolby tuius peaaegu, kui ta jannus jälle üle läve, millest ta äsja nii võidukindlalt üle oli astunud.

*

Bunane ulaan ufje all walmepostil higistas. Pole mugav feista üheksakümmenüie kraadises palatujes paari Toddh-palmi all. Suur õnn, kui möödub poole tunni takka mõni orawate kubernerit aiaft.

Gärradel jahedas toas oli jes juhtes parem.

Nad istufid juure, roheline kalewiga kaetud laua taga. Laud oli kaetud paberitega. Meie tunneme mõlemaid härrasid Ceas-tern Bengal Railway esimese klassi kupeest.

"Näete", ütles wanem härra peenikese, hõbejuutjelise raassipeaga, "näete, mu walik oli õige."

Teine kummardus. "Seda wõis oodata, mylord! Teada- anne annab meile terve jalamandestji niidid kätte. Müüd waja ainult tegutjeda."

Esimene noogutas. "Arwan", ütles ta, "meie ei oota enam kauem. Mr. S., ma arwan S. 37, soowitab kiiret tegutsemist."

"Wäga hea, mylord! Ja mis on teie hiilguje käjud?"

"Palun, andke mulle esiteks klaas wett. Täna on jõe. Arwan, peame ajuma asja juure teatud tagasihoidlikkusega. See asi on — nii wäga õrn. — Poliitikas — ja siin on just tege- mist poliitikaga, on alati peen tunne ja tagasihoidlikkus õigel kohal. Teate jeda ise kõige paremini, Selbey."

Abjutant kummardus waitides, ja teine jatkas.

"See, et meie tunneme asjaosalisi. — Ma ütlen: tunneme, kuid meie ei wõi neid kõiki lõigata üle sama kammi. See oleks wäärjamm. Waadake siia:

Terve nimestik radshadeist ja kõrgetest härradest, eesotsas üks kõige wõimsamateist.

Ta mõju ulatab Dschilamist Travancorini. Ta kannab juurt nime India's.

Kui nimetatakse jeda nime, tufjuwad sadade tuhandete hin- dude jüdamed kiiremini.

Selle juures on ta weel meie liitlane, meie parteikaaslane.

Asi peab ette wõetama erilise taktiga. Wuidu wõiks keisri- riik ise hakata kõikumama.

Ja wiimaks — see mees seal tagaplaanil! Teie mõistate?“
Teine noogutas. Lord jatkas.

„Eile sain telegrammi, mis soovitab jellele mehele kõige juuremat vastutulekut.

Võppeks, meie hoolime siin ju ainult enda kiitjastest oludest; oleme rõõmsad, kui siin kõik rahulikult jääb. Peame hoidma filmas suurt terwikut. Ka see on raske töö. — Mitte ainult Aafrias või Aafrikas — — —

Aga pöörame jelle mehe juure tagasi. Mõtleme ainult, mis tähendab üks juuletõmme tema poolt.“

Lord oli piisti tõusnud, ja astus afnale. Ta koputas närwilikku marsši ruudu pihta.

Võppeks pööras ta ümber ja ütles:

„Ei, meie ei või midagi teha temale. Meie ei tohi isegi mainida ta nime. Tema peab jääma mängust välja. Tema on puutumatu. Teie mõistate mind, Selbey.“

See noogutas jälle.

„See, kutsuge härrad. Ma teatan neile oma kawa. suuid enne valmistame jelle. Palun, kirjutage.“

Adjutant võttis kuldse täitesulepea.

Lord dikteeris:

„Esiteks peab relvad ja varustuse Rola Mahalis konfiskeerima. Kohe ja ilma tähelepanu äratamata. Piiriküsimus tuleb korraldada hiljem. Ei tohi jääda otsustamatuks, et saar kuulub walitsuse territooriumile.

Riisategijad wangistada. Peamad tundma õppima seaduse waljust. Politsei saab äratõmbe nimestikust. Kas olete? —“

Adjutant jaatas.

„Edasi — radshad! Siin aitab ainult kohane wägede kõrvaldamine. Nagalpuri peab eriti filmas pidama — wõi — — jätke Nagalpur esiotja kõrwale. Piits ja suhkrusai. Artoan, wiimane on siin parajal kohal.

Sir Dudley Whittington on jelleks paras mees. Bulloed ei kolbanudki. Tegime wea, et jaatime tema üldse.

Ütelge, kas on maharadsha juba käinud Inglismaal?“

„Niipalju kui mina tean, mylord, mitte.“

„Suurepärane, armas Selbey, päris juurepärane! Niüüd kutsuge, palun, härrad!“

*

Mrs. Sullivan modelleeris parajasti oma imeilusat pahe-
mat pöidlaküümt, kui toaneitsi sisse astus ja andis talle hõbe-
däsel kandikul kirja.

Oli ifka veel liig palaw lugemiseks — jellepärast ta kat-
festas oma toimingut ainult niikauaks, et oma kannikeje-
filmad igatjewalt üles liiia ja küsida „kellelt?“

Siis wajasid ta mustalt narmastatud õrnroosad laud jäl-
legi finistele tähefilmadele alla ja mrs. Sullivan pühendas
ennast jälle wäikesele meistritööle oma pehme, walge käe pöidla
kallal.

„Mr. Swartboy tõi kirja, madam! — Mr. Kolby teener“,
õhtas kammerneitsi ükskõikjelt. Kuid ta ükskõiksus ajetus pii-
ramatu imestusega.

Seft mrs. Sullivan oli iibe tõuŕega fõõstunud üles sohwalst.
Ta tore, laist seiŕak oli kadunud.

„Mr. Kolby teener, sa ütled?“

„Jah, madam. Mr. Kolby saadab terwitusi armulisele
prouale. Särrad külastawad kümne minuti jookŕul.“

Mrs. Sullivan haaras kirja. „Surm ja needmine!“ siŕis-
tas ta jätendam-walgete hambaridade wahelt. Ta nägi wäga
kuri wälja. Wähemalt möönis preili Eveline seda paar minu-
tit hiljem kõõgis ja wõrdles „wanamoori“ — nagu mrs. Sul-
libani ebaloogilijelt ja sügawas usalduses kõõgis nimetati, —
naissoost inimsoõjaga, kes parajasti walmis hakkama õgina.

See naissoost inimsoõja fiskus fiiresti kirjajumbriku lahti.
Seal sees oli üks nimekaart.

See oli üks lihtne, inetu — preili Eveline möönis, kammis
muŕt — nimekaart.

Uga see mõjus mrs. Sullibani peale täiesti üllatawalt.
Seft ta wahŕtis kaarti, nagu ei tahaks uskuda enda filmi. Kõõf
wärw näis ta näõst olewat lahkunud, nii et see nagu jarnanes
ilusale furnumaskile. Märwiliste sõrmedega pööris ta kaardi
iimber.

Siis luges ta pealkirja ja wäriŕes. Ta tundis end willet-
jana.

„Kiiresti, Eveline, klaas wett! Mul on halb! Isŕand Su-
mal! Siis tooge õmeti!“

Kui toatüdruf karahwiniga tagasi tuli, watas mrs. Sul-
liban endale kiiresti klaasi täie. Klaas wäriŕes tal käes. Ta
jõi.

Süis pani ta karahwini jälle lauale, pühkis juud siidise taskurätikuga, astus peegli ette ja korraldas juarkleid. Nüüd nägi ta peaaegu liigutatud wälja, ja ta silmad särasid.

„Täna teid, Eveline!“ ütles ta. „Kui härrad tulewad, wiige nad wastuwõtu tuppa ja teatage mulle!“

„Wäga hea, madam! Mrwan, nad on juba seal.“

Mõni minut hiljem istus mr. Kolby mr. De Febrega mrs. Sullivani wõõrastejaalis.

Mr. De Febre ei näinud mitte palju teistjuguine wälja kui oma kodus.

Mr. Kolby hiilgas elegantseš cutawaks, mis pärit oli teiserriigi kõige esimešest rätsapaateljeest, ja mis oleks wäike-šele lord Tarletonile toonud pišarad silma. Ta oli siidamšest rõõmus, et jällegi wõis olla Nagalpuris ja näha daami, keda ta oli lugenud kõige ilusamaks naiseks terwes wies mandris.

„Ma ei teadnudki, et teie temaga jugulane olete, mr. De Febre“, algas ta uuesti. „Jupiteri nimell! On nii kena nähtus. Kadeštan teid. Terwe Nagalpur on tašt fišše wõetud.“

Mäletan, nagu oleks šee täna olnud, kui Tommy teda šaarel maha tõštis wantrilt.

Poišid olid läbi omadega — lihtšalt läbi! Ja daamid — ütlen teile, mr. De Febre, daamidell katššid kadedušest koršeti traadid. Criti Floy Golightlyl, wäikešell komisjari tiitrel. Wäike mišš Floy oli päris tige.

On wäike, tige, roheline ahw, šee mišš Golightly. Aga wäga rikaš. Minuše laps, ja walitšuse komisjar on iška wäga rikaš. Aga mina ei wõi teda kannatada.“

Nii lobišes Dick Kolby, kuna mr. De Febre kuuwatas otjaešit oma suure riiduališe siidist taskurätikuga.

„Mrs. Sullivan on minu õetitar“, arwas wana härra. „Kui ta mees suri, wõššin ta oma juurde. Ta juhib minu majapidamist. Ša ta wend tõötab minu kontoris.“

„Ša mišš tuli mrs. Sullivan šõjawäepunkti“, kiišis igawšesti uudišhimulitš ameeriklane.

Mr. De Febre tegi grimasši, millešš Kolby aru šaada ei wõinud. „Ša on šin minu ülešandel. Šešt peab teile olema küllalt. Aga — šeal ta on.“

Šah, šee oli mr. Sullivan. Šlus nagu alati. Mr. Kolby oli üšna wõlutud, ja išegi wana rahameše rõõwlinnu-nägu näis šoojenewat.

Isuti. Mr. De Fevre jeletas oma õetütrele, mispärast ta saabunud Nagalpuri. Tahtwat külastada söekaevandikku Damudas ja õhtul koku kutsuda mäeasjanduse juhatusliikmete konverentsi. Ka oma õetütrega tahtwat ta kõneleda.

„Wõid juba arvata, millest ma kõneleda tahan.“

Siis rääkis mrs. Sullivan, kuidas tema käi wahpeal käinud. Ta tundis terwet Nagalpuri linna klatshi.

Kuidas lord Darleton teinud enesetapmisakatse, kui ta tip-top laelaside läinud wiltu.

Kuidas Tommy Dodd wiimajel garnisonipidul jällegi toonud formi Florentine Golihtlylt. Olewat kahkümmneneljas form. Kahkümmnewiienda ajal katwatsemat teha wäikest juubelit.

Kuidas major Dashwood, kellest wõidi tõendada kõike muud, kuid mitte abielutruudust, olewat mis Dairhymple ära wahetanud oma kõögitiidrukuga.

Ta teadis kõike ja kõike. Ja Kolby naeris liigutuse piiraid, kui mrs. Sullivan jutustas warietaediima näoliigutustega, kuidas wäike Boyssie Knickerbocker ära jöönud oma emariisipudri.

Wiimaks tuli ta ise järjekorda. Kolby kõneles oma jõidust „Sara Thompsonil“ wana paadi kirjust meeskonnast ja maadkaudu saabumisest Anaradpuri, Athon Siwai Madho Singhi asupaika, pühwlikäru.

Mrs. Sullivan kuristas nagu kuldpõrnikatwi. Wahest kurises nagu kassike, kes mängib süllelappsega; pea ujusid ta lillefilmad pisarais, nagu woolawad jasiirid, kui Kolby kõneles oma kohtamisest tigeada wanahärraga — ehwandiga — templis.

Mr. De Fevre kõõnutas oma bombaytoolil, waatles mõlemaid oma austrisilmadest ja tegi selle juures iseäralise näo.

Just kui Kolby oma seiklussega raudteel ja Sealbah jaamas walmis oli, kui ta just kõige paremas meeoleolus oli, laskis end keegi teatada.

See oli mr. Sparks, kes jöowis kõneleda mr. De Febrega.

„Nat“, hüüdis Kolby waimustatult. „Nat Sparks! Kas see jälle on siin. Suurepärawane! Teie tunnete teda, mr. De Fevre?“

Mr. De Fevre eitas, ja Dick Kolby naeris salaja endamisi. Kuna ta teadis, et saladusi wälja ei tohi lobifeda

Sparks astus sisse. Oli näha, et ta alles praegu tagasi pöördunud reisilt. Ta terwitas De Fevrei ja ta detüürt ja andis Kolbyle jüdamlikult kätt. Siis pöördus ta oma kindlal ja julgel wiisil esimese poole, öeldes: „Palun wabandada, sir, et teid üles otjisin siin. Aga minu asjaga on rutt. Teie hotellis sain teada, kuis teid woin kohata. Mrs. Sullivan lubab wististi — “

„Kindlasti, sir! Gemaldume — mr. Kolby ja mina. Mr. Kolby arwatawasti ei karda minu jeltsis.“

Ta naeris, ja Dick Kolby jeketas kirglijelt, et ta tahab nörgal tulel pikkamisi praetud saada, kui ta mrs. Sullivanile ei järgne kuni maailma otsa.

Sparks katkestas waieluse palwega, et härrased wõiksid jääda. Mis tal teada olemat, ei olemat kellegi saladus. Ja, ta isegi paluwat nende juuresolekut, kuna ka neisse puutuwat tema lugu.

Ja ta jitedal näitlejanaöl lebas nagu rahuldus, kui ta lõpetas. „Uskuge mind, olen rõõmus, et kohtan teid kõik koos. Paremini ei wõinud ju sugugi minnagi.“

„Nii siis, edasi tekstis!“ arwas Kolby ja toetus mugawalt kenas bombaytoolis, nii et see ragises. „Edasi, inimene!“

Sparks pani parema põlwe pahema peale, toetas lõua käega ja heitis mrs. Sullivanile kiire, uurima pilgu.

„Rahetjen wäga“, algas ta, „et pean weel kord tooma tapeedile wana loo surmud raništ.“

Mr. Kolby sihtis äkki filmad sõbralle.

„Kas see ikka weel ringi käib?“ küsis mrs. Sullivan. „Ujun, mr. Kolby on ta waeje hinge umastanud.“ Ta filmaterad kitsenesid, saatsid wälja sädeme.

„Ei, lady Macphersoni wain pole ikka weel leidnud rahu!“

„See läheb pikapeale igawaks, arwan“, wastas teine.

„Güwa“, wastas Sparks, „woin tondiloo ka ära jätta, Sjeendast pole ta miski muu kui ainult jissejuhatus.“

Ta pöördus mr. De Fevre poole. „Kola Mahalis — “

„Kola Mahalis?“ katkestas see teda.

„Ja, Kola Mahalis — teie tunnete Kola Mahali, sir?“

„Mis on jelle Kola Mahaliga?“

„Seal leiti — “ jatkas Sparks. Ta tegi wäiteje peatuse ja waatles mr. De Fevre nägu. See aga jäi liikumatuks.

„Mis leiti jeal, fir?“ küsis rahamehe jäine hääl. Mrs. Sullivan naeris põhjustetult. See polnud äsjane tuvikeste kutin. See kõlas karedalt, nii et mr. Kolby imestanult ülles vaatas.

„Mis jeal leiti?“ kordas mr. Le Febvre.

„Seal leiti jurmukeha, fir!“

„Ah — jurmukeha!“ Hääl oli nummunud veel jäijemaks. „Surmukeha — jee pole ju Indias mingi haruldus.“

„Ühe tütarlapse jurmukeha — ühe walge tütarlapse laip — fir!“

„Meie kõik peame jurema“, ütles jäine hääl ükskõiksest.

„Tegemist on mõrtsukatööga.“

Mr. Le Febvre kehitas õlgu. „Peaksite pöörduma politsei poole.“ Ta tahtis ülles tõusta. „Minu aeg on väga kallis.“

„Väga kallis!“ rääkis mrs. Sullivan wahеле.

„Ei puntu asjasje.“

Wõimas pilk rändas wäikeste rohkeate filmadeest. Sparks tundis selle pilgu wõima. Kuid ta jatkas. „Ma palun paar minutit kannatust. Siis wõite teie ära näha, kas minu jutt wäärib ajakulutust wõi mitte. Lohin ma edasi kõnelema?“

Mr. Le Febvre noogutas ja Sparks jatkas:

„Tütarlaps on ära kätkestatud. Mõrtsukas põgenes, kuigi mr. Kolby haawas teda oma püssijst. Kes wõi mis jee mõrtsukas on, ei tea mina.

„Tean ainult, et ta nimi on Baldeo. Kuid ma tean, kes teda kaatis.“

„Siis teate enam, kui politsei ja kohtu-uurija kofku“, heitis mrs. Sullivan wahеле. Näis, nagu hakkaks ta niüid tundma huwi.

„Tean ka“, arwas Sparks ja naeris.

„Kas olete detektiiv, mr. Sparks? Ma poleks pidanud teid nii kardetawaks inimejeks.“

„Minugipärast, oletame, et ma olen jalapolitseinik.“ Mrs. Sullivan tahtis midagi wahеле lausuda, kuid mr. Le Febvre segas end wahеле ja sundis Sparksi kõnelema lõpuni. Tal ei olemat mingit huwi teada jaada, kes on mõrtsukas ja kes teda palgamud.

Sparks alustas jälle: „Tapetu oli umbes seitseteistkümmend aastat wana, tal oli pikk, blond juuks ja sinised filmad. Ta oli sale ja peene kehaga; ta nägu —“

„Tal oli kallid, kallid nägu, mr. Le Fevre! Ma ei wõi teda ialgi unustada“, karkestas teda Kolby hormilijelt. Kuid Sparks ei lastnud tal edasi kõneleda.

„Tiidruki nimetas end Mabeliks.“

„Mabel?“ küsis mr. Le Fevre. „On palju tiidrukuid, kelle nimi on Mabel.“

„Ja, Mabel. Ta elas ihe hindunaisega Kola Mahalis. Ühes onnis, mis seisis wana zenana sees.“

Mõlemad elasid seal ligi kakss aastat kahekehi peidetuna.“

„Kust teate jeda nii täpselt?“ karkestas mrs. Sullivan jälle.

„Ma tunnen nimelt jeda ajapunkti, millal Kola Mahal wõttis wastu oma mõlemad elanikud“, wastas Sparks. „See on lihtne.“

Mrs. Sullivan tõusis jehwalt, mille peal ta jeni istunud. Ta tõmbas eesriide kõrgesse ja waatas wälja.

Weerew päite jättis põrandale pikad weretawad ribad. „On palaw“, õhtas mrs. Sullivan. „Ma tahaksin, et päite oleks juba loojas. Kas teie warsti pole lõpud, fir? Mu wanter on tellitud päriese weeruks.“

„Kannatust, ainult mõned sõnad weel“, wastas Sparks ja waatas järelmõtlikult daami warju, mis wälja paistis punaselt tagaseinalt. Siis jatkas ta järelmõtlikult:

„Sakoo — nii oli hindunaise nimi — oli tiitarlapsje teenijanna. Aga mitte ainult teenijanna, waid ka walmur. Niisugune wangiwalmur, ma arwan. Sest wang oli walge tiitarlaps, wõib olla jellepärašt, et ta oli nõrgameelne, wõib olla jellepärašt, et ta Kola Mahalis oli hästi warjatud. Kuid wist wiimane.“

Waatomata õshungli kiskjaille loomadele, waatomata mürkmadudele, waatomata kakkutoomaiile ududele, mis tõusewad Dschhili jõest. Waatomata — wõib olla just jellepärašt.

Mahal pole õhuramilla, ega zenana mõni janaboorium. Tiitarlaps pidi kaduma.“

Mrs. Sullivan trampis jalgadega. „Kõik on ainult oletused. Mõttekujutused, fir!“

„Walge tiitarlaps pidi kaduma“, jatkas Sparks effitamata.

„Miks pidi tiitarlaps kaduma?“ küsis mr. Le Fevre.

„Seda mõite teie mulle wististi öelda, sir!“ wastas Sparks rahulikult:

„Mina?“

„Jah, teie, mr. De Fevre! Ma uuan, teie mõite jeda.“

Ta haaras oma rinnataskust midagi, mis oli mähitud pa-berisje. See oli üks üleswõte, mille ta ulatas mr. De Fevrele.

Mrs. Sullivan, kes ikka weel ainal jeisis, oli ümber pöör-
dunud. Ta ülemkeha oli nagu walmis hüppeks. Nagu ta-
haks ta kiskuda pildi teise käest.

„Mis ja tahad?“ küsis De Fevre imestanult. Siis aga hei-
tis ta pilgu üleswõttele.

Loas muutus öudjelt waitjeks; ainult kärbsed jumisehid
palamas õhus. Wõidi kuulda mrs. Sullivani sügawaid hinge-
tõmbeid.

Wägew mees oli püsti tõusnud. Ta ngu oli wärwunud
tuhatarmaliseks. Ta waitjed filmad majusid endi koobastesje;
nad näisid kustumutena. Lõppeks küsis ta raske, imelikult
muutunud häälega:

„Kes see on, sir?“

„Tapetu.“

„Tapetu? — Kas teie ütlete mulle jeda kõik, inimene!“
karjus ta forraga. „Kuidas oli tüdrukü nimi? Teie ütlesite
Mabel?“

„Mabel De Fevre“, wastas Sparks wiivitamata.

Wanamees majus kofku, nagu oleks wälk teda tabanud.
Kolby oli üles hüpanud. Ta arwas, et mrs. Sullivan langeb
minestusse, sest ta tuisus.

Uga kisedades tõukas ta tema käe tagasi ja astus Sparks'i
ette, kes ükfinda istuma oli jäänud.

„Teie olete nõdrameelne!“ karjus ta tema peale. Siis oli
ta kadunud.“

*

„Teie olete nõdrameelne“, kordas mr. De Fevre, kes ikka
weel wähtis pilti oma käes. „Wõi olen — mina jeda?“

Sparks raputas pead. „Ei, sir! Pole põhjust kahelda meie
mõistuses, aga —“

Teine ei kuulnud teda. Ta pomises tajasid sõnu oma
ette. Ta näkku ilmusid sügawad kortsud, nagu praod wa-
nasse kiviüüri, mis torni ja wanaduse tõttu on muutunud
pudedaks.

„See on tema“, jostistas ta. „Ma võitsin wanduda, see on tema. Aga wanemaks jaanud — ja — kuidas ma pean iitkema, wõõraks. Wõõraks?! Issand Sumal, isa lapsele wõõraks! See on sellepärast, et ta filmad on julletud. Ta magab. Ta magab? — Mabel, mu laps, ärka!“

Mees nuuksus waljusti. Aga siis fogus ta ennaft. Üleminefuga, millised polnud tema juures jugugi haruldased, pöördus ta Sparks'i poole ja küsis käskiwalt:

„Kust saite selle pildi?“

Sparks teatas, et furnu poliitseiijaostkonna nõudmise peale pildistatud. Aratõmbe ehtsus, mida De Zevre oma käes hoiab, olewat finnitatud pildi tagaküljel.

Wanamees pööras pildi ümber ja luges tõendusit pildi tagaküljel.

„Mimi purudub. Kus seisab ta nimi, fir?“ küsis ta.

„Seda nime ei tunne poliitseiijaostkond.“ Selge umbusalduse joon laskis mr. De Zevre näo jällegi muutuda kiwiaks, kui ta jattas:

„Sarnasus, ei midagi muud, kui sarnasus — naeruwäärt sarnasusi tuleb ette! Ma ei tea, fir, mis peale teie siirdute. Suid ma olen wana küllalt, et inimesi mitte usaldada, kes lasewad furnu tõusta hetkeks hawaft, et teda jälle sinna tagasi jaata.

Teie mõistate mind, mr. Sparks!“

Sparks noogutas.

„Teie mõistate mind, mr. Sparks, kui ma nõuan tõendusit — teisi tõendusit, kui need siin!“

Ta hoidis talle päewapildi.

„Tõendusit, fir!“ kordas mrs. Sullivan, kes nüüd oli jälle jisse tulnud, ja just praegu afus oma onu kõrwale.

„Tõendusit, kuigi on naeruwäärt nõuda tõendusit üldse.“

„Mabel jurit“, jattas ta pehme häälega, „Simlas. Ma ise ramitsefin teda, kuni teda wiidi wälja barakist. Ma saatsin teda ta wiimsele puhkepaigale.“ Ta waatas mr. De Zevre otja. „Sina seisid ühes minuga tema waikse hawa kaldal. Summerhilli nõlwakul. Ülewäl, kus kohiseb Himalaya tuul deodaarides. Ja nüüd —“, ta laskis pateetilise tooni langetada —

„Nüüd tuleb jee härra ja tahab meile selgetks teha, et Mabel on tapetud Mahalis. Issand, jee ajab ju naerma!”

„Kuid ta ei naernud. Sest Sparks pöördus jälle mr. Le Fevre poole.

„Teie nõuate tõendusi. Midagi pole kergem kui jee. Ma annan nad teile.”

„Ja millal?” küsis mrs. Sullivan wähele. „Eimillalgi-päewal?”

„Annan nad praegu, siinjamas”, wastas ta otjustawalt. „Palun, lühike mullu ainult endi tähelepanu.”

Mr. Le Fevre lastus jällegi oma toolile. Kolby astus mrs. Sullibani juure. Ta ei teadnud, mis ta jelle asja kohta pidi ütleva.

Sparks pistis päewapildi oma rinnatasku ja kõneles edasi:

„Ma ütlesin, et tiitarlaps asus Kola-Mahali iihes hindu naisega.”

„Kuidas jai aga wana naine tüdrukku kätte?”

„Ma wõin wastata jelle küsimuse. Üks jahiba, üks walge, ilus, juurfugune naine wõttis ta oma teenistusse, andis talle raha ja tiitarlapse talle hoida ja wiis nad mõlemad peidetud faarele Dschhilamisje, kus juba ennem üks wägew käji korraldanud kõik nende wastuwõtuks. Ma ütlen: üks wägew käji, kes ikka tegutseb kulisssi tagant.”

„Kust teie jeda teate?” küsis mrs. Sullivan kannatamatult.

„Wana naise käest”, andis Sparks wastuseks. „Wana Sakoo enda käest.” Teine karjatas, kas wiha wõi üllatuse pärast —

„Ma arwan”, ütles ta, „jee naine on kadunud. Politsej offis jeda asjata.”

„Ta oli kadunud. Kuni ta hiljuti jälle lagedale tuli. Anaradpuris. Mina leidsin ta, mrs. Sullivan. Ta elas maestemajas. Nüüd on ta jurnud. Baldeo nõudis ta tema elu.”

„Sis naine wõpatas. „Baldeo?”

„Ja, Baldeo! Enne kui ta juri — ta juri minu rinnal, — jead pihtis ta, pihtis kõik mis ta hinge wawas — koor-mas kuni wiimise hingetõmbeni.”

„Kas nimetas ta nime, sir?“ jegas mr. De Fevre wabele, kes näis olemat saanutanud oma endamalitsemise.

„Ta nimetas tütarlast Mabeliks. Rohkem ta ei teadnud.“

„Ja sahiba nime?“

„Seda ta ei teadnud.“

„Ah“, ütles mrs. Sullivan, ja mr. De Fevre jatkas oma ülekunlamist.

„Kuidas tulete jelle peale oletada tapetus minu tütar?“

„Safoo jättis ühe pudeli — hariliku wäikese arstirohu pudeli — pruunist klaasist. Selle oli ta saanud sahibalt. Ta pidi jeda talle tagasi wiima, ta ütles jeda mulle. See oli pärit Simlast.“

Mrs. Sullivan tegi sammu tagasi ja istus sohvale. Sparks jatkas:

„Ma seadfin ennaft siis walmis, jõitsin Simlaste ja sain teada politsei abiga, kelle jaoks arstirohi oli walmistatud. See polnud raske. Etiketil seisis aptee, retsept ja retsepti number. Sain teate kümne minuti jooksul.“

Ja jeda arsti, kes retsepti oli kirjutanud, kõnetasin. Dr. M. J. S. Waterbury, Malli ja Maudestreeedi nurgal. Ta ei mäletanud küll enam jeda patsienti, kuid lauaraamatust nägime, et ta oli teinud misj Mabel De Febrele kaks wiisiti, kes elas Myrtle Lodges ja kel oli kerge kaelahaigus.

Jõikut ütles arst ka mäletawat. Blond, umbes wiineteistkümne aastane tütarlaps, kes ühe sugulasega, ühe tõesti juurjuguise wälimusega daamiga tulnud Kalkuttast, et weeta palawat aega mägestikus.

Süis käisin ma haigemajas.

Sealt ei saanud ma palju teateid. Mõlemad arstid, kes haiget olid ramitsenud, olid läinud: üks Inglismaale, teine furnud. Ka muu personaal oli wahetatud. Minult hospitali eestseisjanna mitte.

Uga see polnud haiget barakis jugugi näinudki.

Haigemaja päewaraamat teatas, et Mabel juba päew pärast hospitali toomist oli furnud aasia koolerasse, ja seadusepärastele ettekirjutustele wastawalt mrs. Sibylle Sullivani poolt maetud. Haigus olemat kindlasti jisse toodud, arwas arst, kuna jeda Simlast juhtuwat ainult harukorral.

Myrtle Lodges olemat tehtud weel puhastus ja desinfektsioon.

Ka seal sain wähe teada. Myrtle Lodge omanik, mrs. Virginie Goggins, polnud minu wiitidist sugugi rõõmus. Ta mäletas nüüd, weel káhe aasta pärast seda juhust, mis kahju teinud ta majale. Ma tähendan, ta elab oma maja wälja-üürimisest suwitajaille.

Mulle ei meeldinud mrs. Gogginsi julinägu, on ka sega-wereeline. Tegin järelepärimisi: Wiimasel aastal on ta maksnud oma maja peal lajuwad wõlad. Ei tea, millega. Ta on kehwas seisukorras. Teiseks, tal oli tütar, ilus pumasejuukse-line. Selle on ta müüinud ühele suwivõõrale, kes külastas Myrtle Lodgei õõjeti."

Sparks wakis hetke ja waatles oma kuulajaid.

Mr. Le Febre oli saawutanud jälle oma tugewuse. Ta jättis ärimehe mulje, kes kannatamatult ootab suurt lõppu.

Ta õetiitar oli pöördunud afnale, nii et ainult ta imeline, raasiline profiil oli nähtaw. Ta näis järele mõtlewat.

Kolmas kes liidus, lõppeks, Dick Kolby, seisis sirgesti nagu gladiاتور, kes ootab waenlast — jalad harkis keset tuba.

Ta ilus päewitanud nägu oli wärwunud tumedaks, were-jooned ta meelekohtadel olid paisunud. Ta wägew rind tõotas.

"Edasi, Nat!" jurus ta wälja. "Edasi tekstiga! Kes oli lady, kes medas waeje lapse Mahali? Ütle, Nat! Sa tead ju! Sa tead ju kõik. Ma näen ju näost. Kes oli see tuwike, see inglise, see tore lady, kes sel kolm korda Issandast neetud ööl ülal minaris näitas käega, andis käsku mõrtsukale Baldeole. —

Anna oma jüdamele üks hoop, Nat. Ma tahan teada, kes see kullake oli, kes mind meelitas elewanditemplisje kohta-misele. Ma tahan! Ma tahan!"

Ta katkestas: ta oli wallutatud wihast. Teised ei liigutanud. Loas oli muutunud hämaraks. Wäljast kuuldi hobusekapjade plaginat.

Rathanael Sparks haaras oma tasku.

"Lady kaotas minaris oma finda. Annan ta nüüd oma-nihule tagasi." Ta tõusis ja astus sohwa juurde. "See on pumane juhtnähne finnas. Number kuus ja weerand. Kas teie ei taha seda wõtta? Küll teie leidsite ta puudu olemat?"

*

„Ga!“ karjatas Dick Kolby. Ta kurguist tuli norrkamine nagu hobusel. „Tema on jeel! — Minu waese hinge nimel! See on tema! Pea! Seisak! —“

Aga Le Fevre katkestas teda:

„Sibylle Badger!“ ütles ta waljust. „Sibylle Badger! Oled ja minu lapse tapnud?“

Ei tulnud wastust.

„Ma küsin jult: oled ja tapnud minu lapse?“

Seeal liigahtas keegi pimeduses. Mrs. Sullivan oli üles tõusnud. Ta seisis kolme mehe ees sirgelt. Ta nägu oli kole; aga ta oli siiski imeilus.

„Dnu“, ütles ta kõwasti, „ta waletab!“ Ta wiskas Sparkfile kinda jalgade ette. „Sähke oma finnas! Minge ja otjige, kes on ta omanik.“

„Sibylle!“ ütles mr. Le Fevre pikkamisi, ja ta hääl kõlas jäijelt: „Lunnista, tõenda, et ja ilmsüüta oled. Ilmasüüta Mabel Le Fevrei wereft.“

Ta tõstis kuningliku pea weel kõrgemale. Ta imelised silmad leegitjesid nagu kaks kalliskivi.

„Mina pean — tõendusi tooma? Mina? Süüdistatu peab tõendama?“ Ta naeris läbilõikawalt.

„Ümberpöördust! Mina — mina, Sibylle Sullivan nõuan tõendust, et olen süüdlane.“

„Ma annan teile tõendused, mrs. Sullivan!“ wastas Sparks peaaegu äritoonil. „Anulake.“

Kõik kolm waatajaid talle ühteaegu otja ja ta jattas:

„Eile õhtul, täpselt samal ajal, tuli üks pruun mees, üks pärismaalane — jahiba juurde. Ta nimetas end Rahimiks. Ta tõi pudelikese, ühe wäikese, pruuni, arstirohu pudelikese. Ta ütles: „Sa too jaadab pudelikese suurele jahibale. Ta ei wõi ise tulla, sest Krishna tuli on söömas ta kontides. Ta lasseb sulle teatada, et üks till jellest klaasist on küllalt, et lõpetada selle ilma piinastid.“

Mii kõneles pruun mees jahibale, ja jahiba wöttis pudelikese ja andis pruunile mehele jelle siin — ühe kuldtüki — waadata. Siis läks pruun mees wälja. Sellest toast siin, mrs. Sullivan. Sellest uksest siin.

Ta — tahate teada — pruun olin mina, ja jahiba — jahiba, kes wöttis pudelikese — olite teiel!“

Reija läbibistas wailuse, mis oli saabunud. See kija purustas kolme mehe hiidamed.

Mrs. Sullivan oli langenud põrandale. Ta wäänles mr. De Fevre jalgade ümber.

„Dnu!“ oigas ta. Nuufjumine lammatas ta hääle. „Dnu, kuule mind! Minu isa mälestuse nimel! — Sinu jõbra nimel! Kuule mind! Rõnelen sulle kõik! Kõik! — Siis nea mind, jurma mind, anna mind politsei kätte. Aga efiteks kuule mind! Kuid mitte siin. Mitte nende inimeste ees, kes tahawad minu hukatust, jelle armunud narri ja — jelle — kuradi ees!“

Ta nuufsus meesfikult. Piinatud fiisa oli see, mis helises ta rinnast. Ta tõstis marmorwalge näo; ta silmad näisid mustad.

„Kuule mind! Sa tead, mul on jelleks õigus. Sinu jaladus on ka minu jaladus. Ma ei ähwarda, ma palun!“

Salwaakspanew naeratus lendas üle mr. De Fevre näo. Ta tegi suure käeliigutuse ja wastas:

„Ma ei karda sind, Sibylle! Kuid Simon Badgeri tütar ei pea mitte jüüdi mõistetama, ilma et teda kuuldaiks. Lule!“

Sibylle Sullivan tõusis põrandalt uues ja läks ees. Mr. De Fevre järgnes. Üks julgus nende järel.

Mõlemad jõbrad jäid maha. Rad olid tummad.

Mr. Sparks istus sügawrahulikult, üks põlw teisel, pahem käsi taskus. Minult forts ta otjaesijel tunnistas, et ta oli erutatud.

Dick Kolby näis keeletu. Tugew mees tuikus. Ta astus afnase ja maatas wälja.

Wäljas jõitis ette kohnwipruum, kollaste ratastega kornwanter. Phil Everetti pruum hobune läks nagu toonekurg pikkade jalgadega üle kiwide. Dick Kolby nägi kõike nagu imenäos.

Äkki taandus ta järsku. Midagi walget lipjas afnast mööda. Mrs. Sullivan! — Ta kistus tallipoisilt piitja ja ohjad käest. Siis istus ta ülewal ja Phil Everetti pruum hobune tormas maanteelt alla. Kõik ühe sekundi jookkul.

„Golla!“ hüüdis Kolby, „Nat, ta põgeneb!“

Ta tahtis jooksta talle järgi.

Kuid mr. Sparks haaras ta käsivarrest. „Pea! — Was ta reissib! Kangele ta ei jõua, ja ma usun, waatame ennem parem teise järgi.“

Wali kella helistamine äratas mõlemaid. Kolby tormas foridori, Sparks tagant järele.

Rõik hungalow ukshed juundusid koridori. Wiimane seis-
lahki. Kui Kolby tema avantsje astus, jäi ta imestanult
seisma. Sparks tungis taht mööda.

„Mis teil on wiga, mr. Le Febre?“

See kõõmutas kokkuvajunult ühel toolil. Ta nägu oli
wiltu kistud, peaaegu õunroheline. Minult ta wäikesed filmiad
põlesid nagu bulldogil. Wõimsalt näis ta end kogutwat. Kuid
ta keel ei tahtnud esiotsja kuulda sõna.

„Ruttu — Sunala pärast, ruttu! — Paber ja julg!“

Kolby haaras ta sülle. „Mis teil wiga on, sir! Kas nä-
gite fonti? Jupiteri nimel. Nii näeb jee inimene wälja!“

Kuid mr. Le Febre kiskus end lahti.

„Paberit ja julg!“ kiirustas ta. „Maul pole aega kaa-
tada. Ei, Sunala eest — jekunditki!“

Ta tuikus laua juurde. Kolby jooksis plaanitult toas
edasi-tagasi, loomulikult ilma leidmata otstawat.

„Teie olete haige, sir?“ küsis Sparks, kes mr. Le Febrei
oli terawasti waadelnud.

„Ma olen haige, surmahaige, mürgitanud — kuulge! Ma
wõtan tagasi oma testamendi nii kaugese, kui see käib jelle —
naiskuradi kohta. Rõik —“

Ta istus sohwale ja julges filmad. Üks moment. Siis
sirgus ta jälle: „Teie olete minu tunnistajad. Wõtan tagasi
oma testamendi, tühistan jelle nii kaugelt, kui see käib minu
detütre Sibylle Sullivani kohta — kuni wiimase kirjotäheni.
Ma jätan ta pärandusest ilma. Ta on mind mürgitanud!“

„Mürgitanud?“

„Ja — mürgitanud. Mina, mina narr, palusin klaasi
wett. Seal ta andis mulle jeda kuradiainet.“ Ta näitas tüh-
jendatud weelklaasile, mis seisid laual. „Seal ta seisab! Ma
olen kadunud inimene!“

Kui ma joonud sain, naeris ta mulle näkku, naeris ja
naeris.

„Sõid endale surma, onuke! Waitsegu hästi, onuke!“
sihistas ta — madu! — „Sõid surma! Ühest tilgast karaba-
telist on küllalt, et lõpetada kõike waewa siin iluvas maa-
ilmas! —“

Ta oigas. „Seal — jeal on pudel. Ta watas mett minu selja taga. Ma ei näinud, mis ta tegi. Mina narr — mina narr! Ma wõtjin jeda tema mõrtsukäest. — „Ühel hetundil näed oma Wabeli jälle. Terwita teda minu poolt, onufel!“ — jellega wäljus ta toajt. Naerdes, naerdes! Oh, see naer! Ja mina, narr, pean jurema!“

Uksele oli ilmunud preili Eveline. Ta waatas häämas-tunult terwet seltskonda.

„Mingel!“ mõirgas Kolby terwest oma kopjude jõust. „Arsti! Ruttu arsti! — Teie näete ometi, arsti! Kuradi pihta, ma teen teile jalad alla!“

Kuid tüdruk peatus nagu finni naelutatult. Sirm oli kangeks teinud ta liikmed.

Sparks oli astunud laua juurde, tõstis klaasi ja nurjutas jeda.

„Kus on pudel?“ küsis ta haigelt.

See näitas wärisewa käega wäikejese lauale. Seal lebas weefarajini tõrwal wäike pruun arstirohupudel. Kork oli jalkkamas.

Sparks mõttis pudelise, waatles jeda hoolikalt ja tõstis ta nina juurde. Iseäralik joon lendas üle ta tõsi näo. Siis pöördus ta jälle mr. De Febre poole:

„Minut on ammu juba möödunud, ja teie olete weel kaunis elus. Arwan, elate weel wäga wanaaks. Mis puutub farabтели, siis ärge muretsege selle üle. Waadake —! Terwi-jeks, härrad!“ Ta pani pudeli juurde ja jõi selle tühjaks. „Aniiswest, ei muu miski kui aniiswest. Pole minu jaoks! Ka mitte sinu jaoks, Die! Brandy-juurup oleks parem.“

Ta naeris. Teised wahtisid ikka weel mr. Sparcki otja. Kes pudeli hooletult asetab lauale. Pikkamisi kogusid nad ennafi.

Kolby närimipingutus wabanes miirisewas naerus. Ka mr. De Febre sai jälle loomuliku näowärwi.

Preili Eveline tegi kõige lihtjameelsema näo, mida ta teha wõis ja kadus alles siis, kui Kolby ägedalt nõudis ta lahku-mist, siiski tõrkudes.

Kui nad jälle isekeskis olid, jatkas Sparks:

„Ma arwan, teil pole midagi selle wastu, et ma wana kihw-tijegaja keedise asendasin kahjutu wedelikuga, enne kui pudeli aadressi peale kohale toimetasin.“

Ma olin jeal juures, kui Sakoo, otse enne jurma — wal-

mistas toleda joogi, mille jahiba ta juures tellimud. Selle jaoks ta määratud oli, ma ei tea, kuid —

Mr. De Fevre nägu tumenes. „Minu jaoks!“ ütles ta kiirelt. „Ta teadis, et ta pärast minu jurma rikkaks saab, väga rikkaks —“ Ta naeris delast. „Kullahimu, kolm korda neetud kulla-himu! Lõesti ma tahaksin olla kerjus — maene, oleks mul aga mu laps veel alles! Rõik, mis ma kätte võtan, muutub kullaks ja ikka kullaks.

Kuld aga sünnitab verd ja pattu. Ta ei too õnne. Aga ta annab võimu. See on jama hea kui õnn.“

Mr. De Fevre oli jälle muutunud endiseks. Ta nägu kiwistus.

„Ma ei taha, et jeda asja riputataks juure kella kiilge. Mis on sest kaju. Minu laps ei ärka ju sellest mitte enam üles.

Ja mõrtjutas?“ — vihajoon tuli mehe jinalas-walgete huulte ümber. Oli nagu oleks irwitanud jellest delast näost kõik põrguwaimud.

„Mõrtjutas ei pääse minu karistusest. Uskuge, minu käsi on pikk, ja minu haare jumab. Ma ei waja politseid ega kohtunikku. — Kas on teil kohustus jellest teatada ülemusele?“ pöördus ta Sparksi poole.

„Ei, sir!“

„Hea! — Jegi Jves Charlemain De Fevre peab kartma skandaali. Skandaal on veel tugevam kui kuld. Ja lõppeks! Ma tänan teid, mu härrad!“ Ta hääl oli muutunud pehmeks. „Tänan teid! Näiud näidake mulle Mabel De Fevre hauda!“

Oli jüdaöö, tund, mil ringlewad wiirastused.

Jndias on palju tonte, kõike võimalikku liiki: jelliseid, kes lõuna-ajal, kui punane päike kõrwetab taewast, teewad kardetawaks käimise maanteel, kes istuwad wanade kaewude müüriidel wõi hiiluwad dshungli meerul ja hirmutawad põl-hult kojutulewaid naisi.

Wõi jälle on tonte, kes lähewad wälja jüdaööl ja magawad päewal. Neid kardawad pärismaalased kõige rohkem.

Eurooplased naerawad jelle üle küll, kuid nemadki ei peatu meeljasti hüljat bungalows, milles elutseb mees, kes kannab oma pead kaenlas ja jüski jöüb oma riisi ja curryt — wõi jälle ristteel, teelahknel magawate opiumiwäljade wahel, kus

roomab ümber väite, paks, käpitu ja jalutu laps, jarnanev pigemini mõnele mustale tõugule kui inimolendile.

Athon Sivai Madho Singh istus oma palee terrasjil ja vaatas mustendawa metsa juunas. See näis veel mustam kui harilikult, sest polnud kunid. Ma, tiivide wahel, liigahtas wahete-wahel. Keegi inimene ei wõinud teada, mis see oli, ja ijegi Athon Sivai Madho Singhi filmad, mis pimedas nägid jama hästi kui päewal, ei wõinud tunda, mis seal te-
gutses.

Maharadsha teadis, et Anaradpuri lossipargis oli toute; kuid ta ei muretsenud selle üle. Reed olid tüüf inventari, mis ijalt läks pojale, ja ta poleks neist loobunud ijegi teemandiketi hinna oest, mida ta juurte pidude ajal kaelas kandis.

Athon Sivai Madho Singh mängis oma kulje fett-käe-wõruga. Selle paksu keti oli ta jaanud fingituseks ooberst Reginald Marmaduke Bullocki käest sel päewal, kus ooberst lastnud oma esimese elewandi Thantangardis. Keti küljes rippus kuldne auraha ja hetkeil, kui see puudutas ketilililid, tõusis tajane, peenike toon, nagu kaebus, nagu kõneleks fett...

Siis saabus hekk maharadsha tumedaisse filmisse.

Maharadsha tõusis pikkamisi ja läks tuppa. Where Singh termitas. Ta riided olid mäardunud, fingod tolmunud, pea-rätik lõtwnunud.

„Mis ja tood, Where Singh?“ küsis maharadsha.

Sindu mustad filmad pöörlesid. Ta näis kofku tõmbunud. Ta löötsutas. „Kõik on ära antud,“ kogeles ta lõppeks.

Maharadsha ei liigahtanud.

„Kõik on ära antud!“ jatkas Where Singh. „Ma tulen Nagalpurist. Melwad, piisirohi — juurtükid, mõõgad — kõik on leitud, konfiskeeritud. Walged kuradid tuhniwad Mahalis ringi nagu rotid.“

Maharadsha apaatsjel näol ei tujatanud ükski mustel.

„Amar Daks, Gowind Singh, Kabir Schah, Futteh Mull, kõik — kõik on wangistatud. Punakimed seisawat seal ees laetud piisfidega. „Gazette“ talitus on fuletud. Bagwan Charan —“

„Ja rahwas?“ küsis maharadsha. „Mehed?“

„Bõgenesid. Turud on tühjad. Tänavad maha jäetud. Müüride taga kuuldatse palweid, wandeid, oigeid.“

„Dean jeda,“ wastas maharadsha rahulikutult. „Ma tean kõik, Where Singh! Püha jõda on lõppenud.“

Teine oigas, kuid maharadsha jäi liikumatuks.

„Püha sõda on lõppenud!“ kordas ta.

„Sa mis otjustab Athon Sivai Madho Singh?“

Maharadsha mõtles hetke järele. Siis tuli pikkamaisi vastus: „Ma reisin!“

Where Singh imetles.

„Ma reisin, Where Singh! Euroopasse, Inglismaale — juurde teekonna! Sir Dudley Whittington tõi mulle kutse, mida ma ei tohi tagasi lükata. Ta oli siin. Kas ja ei lohtanud teda?“

Where Singh noogutas.

„Kuid ma tulen tagasi, Where Singh! Siis — siis — —“

Isand ja teener seisid hetke üksteise vastas, waadates kindlasti üksteisele filmi. Siis küsis maharadsha:

„Kas on sul veel midagi? Tahan minna puhkama.“

Where Singh tegi hirmu näo. „Do! Ma unustasin! — Sahiba — —“

„Sahiba?“

„Jah, sahiba on siin! Ta tahab kõnelda sinuga.“

„Mis tahab sahiba, nüüd — kesköö!“

„Suur kästija! Sahiba tahab sinuga kõneleda. Nüüd kohe! Jumalad on ta mõistuse jeganud. Ma ütlesin, et nüüd pole aeg kõnelda Athon Sivai Madho Singhiga, et sa magad —. Kuid ta naeris ainult ja sõimas mind. Ja, ta lõi sinu teenrit. Ta lõi teda näkku. Ta näeb wälja, nagu oleks ta kannul dshungli hundid, nagu kägistaks Durgha ise weriste küüntega ta kufalt.“

Maharadsha ilus nagu kumenes efimeist lorda. Where Singh nägi seda ja wärises.

„Ta ütles, ta pidawat rääkima sinuga. Walge tütarlaps käiwat Mahalis ringi ja tõstwat käe ta poole ja kiskendawat kowasti. Sa mees Ralkuttast teadwat seda. Ta olemat tulnud nõudma sahibalt walge lapse werd.“

„Kus on sahiba?“ küsis maharadsha. Ta filmi tungis rohkeas helk ja kadus samas.

„Ta ootab Daldali ääres. Sa tead: seal, kus ta alati ootab.“

„Ma tulen.“

Athon Sivai Madho Singh astus werandale wälja. Ta heitis kiire pilgu mustendawatele puudele. Siis sammus ta trepijt alla, talle omase pehme, sammetise sammuga.

Bhere Singh järgnes pikkamisi.

Maharadsha kadus puude alla. Ta möödus kivistest jumalakujudest, kes mahtisid liikumatult pimedusse. Kes võib teada, kas nutavad või naeravad nende näod! Ta möödus tiikidest, mis pilguvad tihnikust nagu jalakavalad filmad — millel kasvavad lootoslilled.

Ta möödus varjudest, mis pole varjud, milledele möödudes pigemini mitte ei vaadata. Põppeks tuli ta Daldali juurde.

Daldal oli must. Selle punkt paistis fiin värmituses. Daldale ääres seisis üks naine. Tal oli seljas walge kleit.

Maharadsha läks ta poole. Siin ei kriigenud ta jalgade all.

Nad kõnelesid üksteisega ja pöördusid paksu lehtla poole, üles mäest, kus õitsevad juured, valged lilled ja mürtitavad ööd magusalt ja raskelt.

Bhere Singh hiilis järele. Ta värises veel ikka.

Kui mõlemad olid jõudnud sillale, mille all kohiseb wesi, jäid nad seisma ja waatasid tiiki.

Bhere Singh peatus. Ta puuris oma filmad pimedusse ja kuulas.

Varjatus.

„Mis ja teed?“ See oli hirmus varjatus. Walge kaju fomistas — kukkus. Siis kõlas woe julin.

Ühe hüppega oli pakas mees kohal. All ujus walge logu nagu juur wesiroom. Bhere Singh põlmitas.

Kuid üks käsi nagu tiigri küüned haaras ta õlast. Nagu tiigri küüned, mis lõowad turja pühwiile. Bhere Singh ei saanud ennat liigutada.

Kuid Daldalis liigatas mistki. Siigla keha jõustus läbi laine. Kõle elutas tõufis. . .

*

Wesiroom oli kadunud. Suur mull tõufis üles ja lõhkes. Dumedal peeglil tekkisid ringid, helgitsefid wostwori ja wäawli farmalijelt.

Bhere Singh oli püsti tõusnud.

„Krokodillil on nälg!“ ütles maharadsha. Siis läksid nad edasi. Nende seljataga lufjus ja kihistas ning oigas püha wesi.